

Vlaams
Parlement

stuk **2429** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 31 januari 2014 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende de persoonsvolgende financiering
voor personen met een handicap en tot hervorming
van de wijze van financiering van de zorg en de
ondersteuning voor personen met een handicap

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet d.d. 12 juli 2013	47
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	65
Advies van de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin	69
Voorontwerp van decreet d.d. 13 december 2013.....	87
Advies van de Raad van State	107
Ontwerp van decreet	127
Bijlage bij de memorie van toelichting: Jongeren- en kindeffectrapport (JoKER)	147

Ontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap

Memorie van toelichting

1. Algemene toelichting

Het ontwerp van decreet dat hier voorligt kadert in de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009 – 2014 van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeuren (Vlaams Parlement Stuk 191 (2009-2010)). In de beleidsbrieven met de beleidsprioriteiten 2010 – 2011 (Vlaams Parlement Stuk 762 (2010-2011)), 2011 – 2012 (Vlaams Parlement Stuk 1309 (2011-2012) p. 33 en 34), 2012 – 2013 (Stuk 1757 (2012-2013)), wordt telkens in de toelichting van de derde operationele doelstelling “In de sector van personen met een handicap versterken we de politiek van innovatie en uitbreiding om zo voor deze doelgroep het aanbod maximaal beschikbaar en toegankelijk te maken” aandacht geschonken aan het “Strategisch plan als leidraad voor de zorgvernieuwing”. Dit strategisch plan betreft de door de Vlaamse Regering goedgekeurde conceptnota “Perspectief 2020. Nieuw ondersteuningsbeleid voor Personen met een Handicap” en wordt aldus ook benoemd vanaf de beleidsbrief 2011 – 2012 .

Inleiding

Dit ontwerp van decreet schept het decretaal kader waarin het toekomstig financieringsinstrument vervat zit dat bijdraagt aan vraaggestuurde zorg en ondersteuning en aan zorggarantie voor de mensen met een handicap. We realiseren dit door ten eerste een recht op een basisondersteuningsbudget te installeren, ten tweede door een persoonsvolgend financieringssysteem voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te implementeren , en ten derde door een engagement voor een groeipad, voor de door het VAPH-gesubsidieerde niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning en zorg decretaal te verankeren.

Het spreekt voor zich dat de persoonsvolgende financiering geen doel op zich is. Ze moet geplaatst worden in een brede maatschappelijke evolutie waarbij de visie op personen met een handicap grondig gewijzigd is. Het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap, unaniem goedgekeurd in New York op 13 december 2006, is hiervan een internationale kristallisering. Het verdrag werd door Vlaanderen bij decreet van 8 mei 2009 geratificeerd. België ratificeerde dit verdrag op 2 juli 2009.

Een ander element dat we in dit ontwerp van decreet behandelen, is de invloed van het recente ecologisch-systemisch perspectief op de organisatie van de ondersteuning en de zorg. Tijdens de jaren '60 en '70 van de vorige eeuw is de basis van de traditionele subsidiëerings- en financieringsmechanismen, die vandaag nog gelden, geconcipieerd. Dit gebeurde vanuit de toenmalige focus op zorg voor het individu vanuit een sterk medisch geïnspireerd stoornisdenken.

Doorheen de jaren is de focus van een welzijnsperspectief verschoven naar een emancipatorisch ondersteunings- en burgerrechtenperspectief. Mee geïnspireerd door de paradigmashift van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap ligt de focus vandaag op inclusie en de regie over het eigen leven. Deze verschuiving heeft heel wat consequenties op de inhoud en de organisatie van zorg en ondersteuning, die wenselijk is om het perspectief van emancipatie en burgerrechten te realiseren. Een model dat als operationele basis kan dienen voor deze visie is het internationaal model van de American Association on Intellectual Developmental Disabilities (AAIDD), vroeger de American Association of Mental Retardation (AAMR)). Verder behandelen we in dit ontwerp van decreet de eigenlijke organisatie van de persoonsvolgende financiering.

We willen beklemtonen dat we hiermee verder bouwen op drie bestaande basisdocumenten van de Vlaamse Regering, met name het Vlaams Regeerakkoord (2009-2014): "Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving", de Conceptnota "Perspectief 2020. Een nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap", die door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 17 februari 2012 (VR 20121702.Doc.0107-1) en de Conceptnota "Persoonsvolgende Financiering voor Personen met een Handicap" door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 8 mei 2013.

In het Vlaams Regeerakkoord lezen we onder punt III,1,f: "De organisatie en de financiering van de gehandicaptenzorg wordt afgestemd op de hedendaagse visie op personen met hun handicap en hun plaats in de samenleving. De ondersteuning wordt vraaggestuurd georganiseerd. De verdere ontwikkelingen in de sector worden geleid door het richtsnoer van een zo groot mogelijke zelfsturing bij de bepaling van de ondersteuning van en voor personen met een handicap".

Iets verder lezen we in hetzelfde document: "De (handicapspecifieke) ondersteuning staat in functie van de ondersteuningsnood, de zorgswaarte én het draagvlak van de persoon met een handicap in zijn thuissituatie".

In de conceptnota "Perspectief 2020: nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap" worden in het derde deel de ambities, die we voor ogen hebben met betrekking tot de ondersteuning van personen met een handicap, beschreven, met name:

"De twee belangrijke doelstellingen die we willen bereiken in 2020 laten zich als volgt samenvatten:

- In 2020 is er een garantie op zorg voor de personen met een handicap met de grootste ondersteuningsnood onder de vorm van zorg en assistentie in natura of contanten.
- In 2020 genieten geïnformeerde gebruikers van vraaggestuurde zorg en assistentie in een inclusieve samenleving. "

Wij willen de aandacht van de lezer vestigen op het gegeven dat, willen wij de betaalbaarheid van de langdurige zorg (CARE) in het algemeen in Vlaanderen garanderen na de zesde staatshervorming, wij best nadenken over een bredere toepassing van het basismodel dat we hier vooropstellen. De behoeften zullen in de komende jaren enkel toenemen. Wij zijn er van overtuigd dat dit model, ter operationalisering van het begrip vermaatschappelijking van zorg, ook van toepassing kan zijn voor

chronisch zieken, psychiatrische patiënten en ouderen. Dit betekent voor alle duidelijkheid niet dat wij pleiten voor een persoonsvolgende financiering voor al deze doelgroepen.

We omschrijven het begrip “vermaatschappelijking van zorg” zoals de Strategische adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin dit doet in haar visienota¹: “Verschuiving binnen de zorg waarbij er naar gestreefd wordt om mensen met beperkingen, chronisch zieken, kwetsbare ouderen, jongeren met gedrags- en emotionele problemen, mensen die in armoede leven,, met al hun mogelijkheden en kwetsbaarheden een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen, hen daarbij waar nodig te ondersteunen en de zorg zoveel mogelijk geïntegreerd in de samenleving te laten verlopen. Begrippen die hierbij een rol spelen zijn onder meer desinstitutionalisering, community care, empowerment, kracht- en contextgericht werken, vraagsturing en respijtzorg.”

¹ Visienota “Integrale zorg en ondersteuning in Vlaanderen” Strategische Adviesraad Welzijn – Gezondheid – Gezin, Brussel, 7 december 2012. P.8

1. DYNAMISCH EN COMPLEMENTAIR GEORGANISEERDE ZORG EN ONDERSTEUNING VOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP VANUIT EEN ALOMVATTEND EN COHERENT CONCEPT

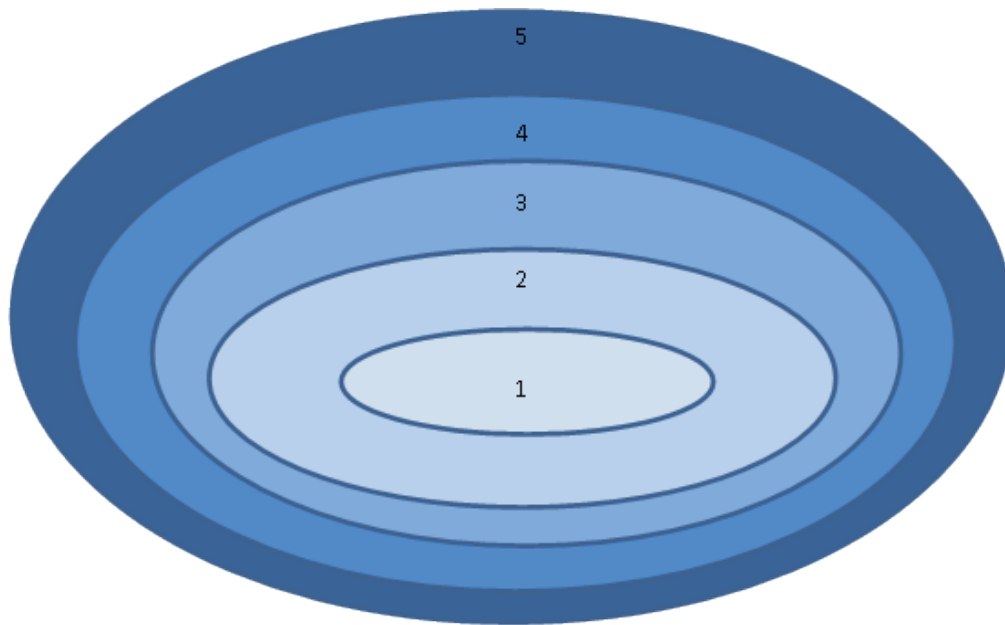
1.1 HET BASISMODEL: VIJF CONCENTRISCHE CIRKELS VAN ONDERSTEUNING/ZORG

Om de VN-richtlijnen te operationaliseren, baseren we ons op een model van de American Association on Intellectual and Developmental Disabilities (AAID), vroeger de American Association of Mental Retardation (AAMR). Dit model visualiseert de zorg en ondersteuning aan personen met een handicap door middel van een dynamisch ondersteuningssysteem dat bestaat uit vijf concentrische cirkels. Elke cirkel staat voor een partij die een rol kan opnemen in de zorg en ondersteuning aan personen met een handicap.

Het AAMR-cirkelmodel telt vijf ondersteuningssystemen:

1. de persoon met een handicap zelf;
2. zijn familie en vrienden;
3. informele contacten zoals collega's, burens, medeleerlingen en vrijwilligers;
4. algemene zorg- en dienstverlening;
5. gespecialiseerde zorg- en dienstverlening.

Maar in dit concentrische model ontbreekt de expliciete benoeming van een specifiek ondersteuningssysteem, nl. de zorg en ondersteuning die het gezin opneemt. We schuiven dit ondersteuningssysteem in het cirkelmodel om in een latere fase het begrip gebruikelijke zorg en ondersteuning te kunnen operationaliseren. De aard en omvang van de ondersteuning die het gezin opneemt, zal meestal (uitgesproken) verschillen van de ondersteuning en zorg die de rest van de familie of vrienden uitvoeren. De ondersteuning door familie, vrienden en informele contacten beschouwen we wel als gelijkaardig. Die beide cirkels voegen we daarom samen. Met deze twee wijzigingen hertekenen we het AAIDD-model.

1. Persoon met handicap2. Gezin waar de persoon woont3. Familie, vrienden en informele contacten4. Algemene zorg en dienstverlening5. Gespecialiseerde zorg en dienstverlening

Het cirkelmodel telt 5 specifieke kringen.

- Zelfzorg: de zorg en ondersteuning die de persoon met een handicap zelf opneemt;
- Gebruikelijke zorg: de normale dagelijkse zorg en ondersteuning die gezinsleden die onder hetzelfde dak wonen geacht worden voor elkaar opnemen;
- Zorg en ondersteuning die geboden worden door familie, vrienden en/of informele contacten;
- Professionele zorg en ondersteuning vanuit de algemene zorg en dienstverlening: diensten maatschappelijk werk, centra algemeen welzijnswerk, diensten gezinszorg, initiatieven kinderopvang... Deze vorm van ondersteuning is voor alle burgers toegankelijk;
- Professionele zorg en ondersteuning door het VAPH gefinancierd.

In de eerste plaats merken we op dat ondersteuning vanuit de buitenste cirkels wordt aangeboord, rekening houdend met de wensen van de persoon met een handicap, wanneer:

- Ondersteuning vanuit het gezin of het sociale netwerk ontbreekt;

- Gebruikelijke zorg of ondersteuning vanuit het sociale netwerk ontoereikend is om voldoende tegemoet te komen aan de zorg- en ondersteuningsnoden van de persoon met een handicap;
- De zorg- en ondersteuningsnoden de mogelijkheden en draagkracht van de binnenste ondersteuningssystemen overschrijden.

Verder vertrekt het concentrische ondersteuningsmodel vanuit twee centrale uitgangspunten: complementariteit en dynamiek.

Volgens het principe van complementariteit bouwen de verschillende ondersteuningssystemen in dit model op elkaar verder. Het inzetten van een ondersteuningssysteem uit de buitenste cirkels betekent dus niet noodzakelijk dat het in de plaats komt van andere ondersteuningssystemen. Het inzetten van algemene of specialistische hulp- of dienstverlening mag dan ook niet leiden tot een ontmanteling van de ondersteuning vanuit het zorgzame sociale netwerk. De interactie tussen de op elkaar verder bouwende ondersteuningssystemen is een noodzakelijke voorwaarde om de kwaliteit van bestaan en het individueel functioneren van de persoon met een handicap te maximaliseren.

Het concentrische ondersteuningsmodel gaat er ook van uit dat de ondersteuning dynamisch georganiseerd is. In functie van de actuele noden van de persoon met een handicap en de kenmerken van zijn omringende omgeving kan de geboden ondersteuning zich dynamisch bewegen op de verschillende cirkels van het ondersteuningsmodel. Van zelfzorg en gebruikelijke zorg kan er overgeschakeld worden naar de buitenste cirkels van het model. Maar een omgekeerde beweging – van professionele reguliere of gespecialiseerde zorg naar ondersteuning door de binnenste cirkels – is even goed mogelijk.

De deelnemers aan het maatschappelijk debat op 6 en 7 juni 2012 herkenden zich in deze principes voor het organiseren van zorg en ondersteuning aan personen met een handicap. Wat meer is, dit model en haar uitgangspunten bekrachtigt een belangrijke stelling uit het maatschappelijk debat: de ondersteuning voor personen met een handicap is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Ook het realiseren van een gelijke kansenbeleid voor de personen met een handicap zit uitdrukkelijk in de aanbevelingen van het maatschappelijk debat. Wat daarnaast zonder meer duidelijk benadrukt werd op de tweedaagse in Gent, was het belang van het eigen keuzeproces voor de persoon met een handicap en/of zijn directe omgeving. Wat wil de persoon met een handicap, en bij uitbreiding, zijn wettelijke vertegenwoordiger zelf. Internationaal wordt het resultaat van dit keuzeproces omschreven als “THE WANTS”.

Het is mogelijk dat het ondersteuningsplan duidelijk maakt dat de inzet uit cirkel 1, 2, 3 of 4 niet aangewezen of niet mogelijk is voor de betreffende persoon met een handicap. Het VAPH beoordeelt het ondersteuningsplan met betrekking tot de minimale procesmatige vereisten. Daarbij wordt, waar mogelijk, rekening gehouden met de persoon met een handicap.

1.2. DE RELATIE MET HET CONCEPT “KWALITEIT VAN BESTAAN”

Het persoonlijk welzijn van personen met een handicap kan afgemeten worden aan hun kwaliteit van bestaan. Die kwaliteit van bestaan is een wetenschappelijk gevalideerd, multidimensioneel concept dat bestaat uit 8 factoren, samen te vatten in drie clusters:

- De cluster “Welbevinden”: het emotioneel, materieel en lichamelijk welbevinden;
- De cluster “Sociale participatie”: sociale inclusie, interpersoonlijke relaties en rechten;
- De cluster “Onafhankelijkheid”: persoonlijke ontplooiing en zelfbepaling

Dit concept werd ontwikkeld door Robert Shalock en is internationaal aanvaard als een belangrijk richtinggevend gedachtegoed voor de wijze waarop we ons als samenleving organiseren in functie van personen met een handicap.

Om een zo groot mogelijke kwaliteit van bestaan te ontplooien of te bereiken, hebben personen met een handicap in meer of mindere mate bij bepaalde activiteiten zorg of ondersteuning nodig. Op alle activiteiten- of levensdomeinen die deel uitmaken van de leefwereld van iedere persoon, zoals “wonen en huishouden”, “tewerkstelling”, kan men de mate van invulling van deze drie clusters nagaan. Dit “meten” kan zowel gebeuren aan de hand van bevraging van de personen zelf (het individuele perspectief), als aan de hand van parameters of indicatoren op deze levensdomeinen (het maatschappelijke perspectief).

Zorg en ondersteuning dragen bij aan de kwaliteit van bestaan, dus aan het welzijn van de persoon met een handicap. De meting van de kwaliteit van bestaan geldt dan ook als een objectieve maatstaf om na te gaan of de overheidsmiddelen van trap 1 en trap 2 goed besteed worden.

2. PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING: VRAAGSTURING EN ZORGGARANTIE

2.1. ENKELE CIJFERS

Vandaag is het budget dat het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) ieder jaar van de Vlaamse Regering ter beschikking krijgt, ongeveer 1,36 miljard euro. Hiermee wordt voor een bedrag van 1,25 miljard euro de ondersteuning en zorg betaald van 40.800 mensen met een handicap. Het gaat dan over zowel mobiele begeleiding en ondersteuning aan huis, dagopvang, als residentieel verblijf. In 2013 zullen al meer dan 2200 personen van deze totale groep een cashbudget ontvangen van het VAPH onder de vorm van een Persoonlijke Assistentiebudget (PAB). Zij organiseren hiermee zelf hun ondersteuning.

De gemiddelde kostprijs per persoon met een handicap bedraagt dus ongeveer 30.600 euro.

De huidige Vlaamse Regering heeft zich geëngageerd om tijdens deze legislatuur minstens 145 miljoen euro nieuwe recurrente middelen toe te voegen aan het bedrag dat het VAPH jaarlijks ontvangt. Tot op heden zit zij volledig op koers om dit engagement te effectueren. Van dit bedrag

gaat er ongeveer 80 % naar effectieve uitbreiding. Met deze 116 miljoen euro zullen we voor circa 4500 extra personen met een handicap ondersteuning en zorg mogelijk maken. Dit betekent dat de gemiddelde kostprijs per persoon met een handicap in het uitbreidingsbeleid van deze regeerperiode afgerond 23000 euro bedraagt. We verklaren dit door het feit dat we voornamelijk hebben ingezet op ondersteunende en minder op residentiële all-in formules.

De rest van het totaalbedrag gaat voor het grootste gedeelte, op vraag van de gebruikers en de sociale partners, naar versterking van kwaliteit voor de mensen met de zwaarste en meest complexe zorgvragen.

Naast de uitbreiding hebben we maatregelen genomen om efficiëntiewinsten te boeken

Deze zijn noodzakelijk in moeilijke economische en budgettaire tijden. Ze zijn eveneens noodzakelijk omdat er nog steeds een groot tekort is aan de aanbodszijde om alle zorgvragen te beantwoorden.

Maar deze maatregelen zijn onvoldoende om de nog steeds grote tekorten in de sector voor personen met een handicap op te lossen. Ongeveer 22.000 mensen staan vandaag geregistreerd op de zogenaamde 'wachtlijsten'. Eén derde van deze mensen hebben al een of andere gedeeltelijke ondersteuning vanuit het VAPH. Ongeveer 63% heeft nog geen enkele tussenkomst van het VAPH.

En verder willen we hier wijzen op het feit dat niet iedere persoon met een handicap zich vandaag al heeft laten registreren. Wanneer we kijken naar het aantal Vlamingen dat van de federale overheid een inkomensvervangende tegemoetkoming en/of een integratietegemoetkoming ontvangt, zijn dit er bij benadering 80.000. Als we hier ook nog de kinderen met een toeslag op de kinderbijslag omwille van een handicap rekenen, komt het totaal van 110.000 potentiële zorgvragers voor het VAPH in zicht.

Tot slot verwijzen we naar de Meerjarenanalyse 2009 van het VAPH, waarin een spontane groei van Personen met een Handicap van 3% per jaar wordt vooropgesteld als een factor waarmee rekening dient gehouden te worden bij het vaststellen van de globale behoefte.

2.2 EEN SYSTEEMWIJZIGING ALS NOODZAKELIJKE VOORWAARDE

Gezien de cijfers die hierboven werden geciteerd, uit de databank Centrale Registratie van Zorgvragen, die het VAPH ontwikkeld heeft, en de ruimere cijfers van de federale overheid, zal niemand eraan twifelen dat een substantiële uitbreiding van het budget voor gespecialiseerde ondersteuning die gefinancierd wordt door het VAPH ook de komende jaren noodzakelijk blijft. Maar met uitbreiding alleen zullen we er niet komen. Het verleden bewijst dit. Er moet absoluut een systeemwijziging komen. In het huidige financieringssysteem iedereen met een handicap tegemoet treden is immers onbetaalbaar.

Vandaag krijgen twee mensen met eenzelfde handicap in principe altijd eenzelfde financiële tussenkomst van het VAPH. Dit zal in het nieuw persoonsvolgend financieringssysteem veranderen. Niet alleen financiële argumenten liggen hier aan de grondslag. Ook de verschuiving van de focus van de zorg en ondersteuning, zoals in een vorig deel beschreven en het investeren in het creëren van

netwerken rond personen met een handicap als bijkomende ondersteuningsbron, helpen ons om het systeem zo te wijzigen dat we meer mensen met dezelfde middelen kunnen ondersteunen.

Reeds bij de inleiding verwezen we in deze context naar het Vlaams Regeerakkoord.

Hieruit leiden we af dat het persoonsvolgend budget voor de niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening gebaseerd zal zijn op de niet beantwoorde ondersteuningsnood, na verrekening van de andere aanwezige ondersteuningsbronnen in het natuurlijke en sociale netwerk, en in de reguliere zorg.

In het vermelde Perspectiefplan 2020 lezen we op blz. 59 onder de subtitel "Bijzonder als het moet", het volgende:

" Het sociale weefsel of netwerk rond de persoon met een handicap wordt -net als de inzet van professionele reguliere ondersteuning (gezinszorg, thuisverpleging, rechtstreeks toegankelijke hulp VAPH, geestelijke gezondheidszorg,...) bij voorkeur ondersteund en gestimuleerd door een stevig uitgebouwde Vlaamse Sociale Beschermingsregeling. Personen met een handicap zouden dan alleen een beroep doen op niet-rechtstreeks toegankelijke handicapspecifieke (lees gefinancierd door het VAPH) ondersteuning voor de onderdelen in hun ondersteuningsplan waarvoor geen enkele andere instantie kan instaan. Ook al hebben twee personen eenzelfde handicap in dezelfde ernstgraad, toch kan de handicapspecifieke ondersteuning voor deze twee personen verschillen omdat hun sociaal netwerk en de mogelijke inzet van regulier aanbod voor deze twee personen, van elkaar verschillen."

Ook in de vermelde beleidsaanbevelingen die het gevolg waren van het maatschappelijk debat op 6 en 7 juni 2012 is er een indringende vraag naar zorggarantie. In beleidsaanbeveling 10 wordt het als volgt verwoord:" Om de zorggarantie voor gespecialiseerde ondersteuning te realiseren, onderzoeken we of een volksverzekering, gebaseerd op maatschappelijke solidariteit tot de mogelijkheden behoort."

Hier komt opnieuw de Vlaamse Sociale Bescherming als instrument om de zorggarantie te realiseren duidelijk in beeld. Deel 3.1 bevat een concreet voorstel, ter operationalisering hiervan.

Het is onze overtuiging dat er enkel sprake kan zijn van zorggarantie door de overheid als bovenstaande systeemwijziging gerealiseerd wordt. Bovendien faciliteert deze ook het voeren van de regie over het eigen leven.

3. DE ORGANISATIE VAN DE PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING

We menen dat we de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap best in een getrapt systeem uitbouwen. Het voorliggend systeem bestaat uit twee trappen.

De eerste trap wordt gevormd door een “basisondersteuningsbudget”. Deze trap is in principe toegankelijk voor iedereen die een erkende handicap en een ondersteuningsnood heeft, vastgesteld door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH). Deze eerste trap organiseren we via de bestaande zorgverzekering in de Vlaamse Sociale Bescherming. Zo creëren we een recht op basisondersteuning.

De tweede trap omvat het budget voor de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, gefinancierd door het VAPH. Deze is toegankelijk voor mensen met een handicap die behoefte hebben aan meer frequente, meer intensieve en/of erg gespecialiseerde ondersteuning. Hierbij zal - tot er zorggarantie geboden kan worden- prioriteit gegeven worden aan de personen die we in het vermelde Perspectief 2020 omschreven hebben als “die groep van personen met een handicap, voor wie de afstand, de kloof tussen de mogelijkheden van het eigen draagvlak(zelfzorg, mantelzorg, sociaal netwerk, reguliere zorg) en de ondersteuningsnood als gevolg van de handicap niet (meer) te overbruggen valt en precair is of wordt en blijft wanneer er geen bijkomende of vervangende acties tot ondersteuning worden ondernomen”. Dit budget kan ingezet worden om professionele zorg en ondersteuning in te kopen, maar ook om zorg en ondersteuning buiten cirkel 5 te organiseren. Het wegvallen van ondersteuning uit de binnenste cirkels zal snel leiden tot een herziening van het toegekende budget. Het Vlaams Agentschap voor personen met een handicap zal deze tweede trap blijvend organiseren.

Het is duidelijk dat de Vlaamse Regering met een dergelijk getrapt ondersteuningssysteem tegemoet komt aan een aantal terugkerende bezorgdheden vanuit de brede samenleving.

Ten eerste neemt de Vlaamse Regering haar verantwoordelijkheid naar alle mensen met een erkende handicap en een vastgestelde ondersteuningsnood. Vandaag geraakt men door een tekort aan ondersteuningscapaciteit vaak niet in het gespecialiseerde ondersteuningssysteem. Zoals in punt 2.1 aangehaald, zijn er vandaag circa 22.000 mensen die zich hebben laten registreren en die op één of andere vorm van ondersteuning wachten.

Ten tweede zullen we de eerste vier cirkels van ondersteuningsbronnen sterk faciliteren door de eerste trap. We voeren het model van de concentrische cirkels in en nemen hierin vanuit de Vlaamse Regering een stuk financiële verantwoordelijkheid op. We tonen hiermee dat de beleidsaanbeveling 7 uit het maatschappelijk debat over de gedeelde verantwoordelijkheid voor de Vlaamse Regering geen holle woorden zijn.

Ten derde ondersteunt deze eerste trap de vermaatschappelijking van de zorg en is er een basisbijdrage tot het realiseren van de VN-conventie over de rechten van personen met een handicap. Door een grote bestedingsvrijheid van het basisbudget toe te kennen aan de persoon met een handicap, kan hij zelf een op maat georganiseerde mix, vanuit de verschillende

ondersteuningsbronnen, samenstellen. De regie van de zorg ligt in de handen van de persoon met een handicap.

3.1. HET BASISONDERSTEUNINGSBUDGET VOOR EEN PERSOON MET ERKENDE HANDICAP EN EEN ONDERSTEUNINGSNOOD

In het oprichtingsdecreet van het VAPH (7 mei 2004) wordt in artikel 2 het begrip handicap omschreven als “elk langdurig en belangrijk participatieprobleem van een persoon dat te wijten is aan het samenspel tussen functiestoornissen van mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard, beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en persoonlijke en externe factoren.”

In principe moet iedereen die een basisondersteuningsbudget wil ontvangen een beperkte inschrijvingsprocedure doorlopen bij het VAPH of bij de Integrale Toegangspoort voor minderjarige personen met een handicap. Deze kan, zoals ook vandaag het geval is, verschillen naargelang de handicap in het verleden al of niet is vastgesteld.

Is de handicap al vastgesteld door een andere instantie, dan hoeft dit niet opnieuw te gebeuren door het VAPH. Zo kan de aanvraagprocedure versneld worden ². De volgende attesten zijn een voldoende bewijs van handicap:

- een attest waaruit blijkt dat u recht hebt op een toeslag op de kinderbijslag omwille van een handicap;
- een attest waaruit blijkt dat u recht hebt op een integratietegemoetkoming van categorie 3,4 of 5.

Is de handicap nog niet vastgesteld door een andere instantie, dan doorloopt de aanvrager een procedure bij het VAPH of de Integrale Toegangspoort waarbij een multidisciplinair verslag wordt opgemaakt waarin alle elementen vervat zijn die van belang zijn om het VAPH of de Integrale Toegangspoort te laten oordelen of het bestaande participatieprobleem noodzakelijkerwijze dient opgelost te worden door inzet van ondersteuning en zorg.

Belangrijk om op te merken is dat de afbakening van de gerechtigden op het basisondersteuningsbudget gebeurt op dezelfde wijze als beschreven in Hoofdstuk V. artikel 20 van het VAPH oprichtingsdecreet van 7 mei 2004.

Tot slot dient vermeld dat, indien de handicap het gevolg is van een verkeers-, arbeids- of ander ongeval, van een beroepsziekte of van een medische fout, er op de eerste plaats een beroep dient gedaan te worden op de aansprakelijke derde.

² Zie het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de indiening en afhandeling van de aanvraag tot ondersteuning bij het VAPH, art.2 §2bis en art.5bis.

Concreet stellen we voor om iedere persoon met een door het VAPH / Integrale Toegangspoort erkende handicap, die nog geen gebruik maakt van het niet-rechtstreeks toegankelijke VAPH-aanbod, een maandelijks vast forfaitair budget toe te kennen vanuit de Vlaamse zorgverzekering. Dit bedrag kan enkel besteed worden aan niet-medische kosten uit cirkel 1, 2, 3,4 en 5, wat het rechtstreeks toegankelijke hulpaanbod betreft. Dit betekent dat dit basisondersteuningsbudget niet cumuleerbaar is met het budget voor de niet-rechtstreeks toegankelijke, door het VAPH gefinancierde ondersteuning.

3.2 HET BUDGET VOOR NIET-RECHTSTREEKS TOEGANKELIJKE VAPH –ZORG EN -ONDERSTEUNING

In overeenstemming met Perspectief 2020 behelst de persoonsvolgende financiering (PVF) of het persoonsvolgende budget (PVB) twee bestedingswijzen: als cashbudget en/of als trekkingsrecht bij de VAPH aanbieders van zorg en assistentie. We gaan ervan uit dat het bepalen van de ondersteuningsnood op eenzelfde wijze gebeurt, maar dat de persoon met een handicap in principe de keuze heeft het budget te besteden via een voucher bij een VAPH-zorgaanbieder, dan wel een cashbudget verwerft om zorg in te kopen of zelf assistenten aan te werven. Met dit budget zal ook ondersteuning ingekocht kunnen worden die tot de eerste trap behoort. De modaliteiten hiervoor zullen vastgelegd worden in de uitvoeringsbesluiten.

VOORWAARDEN

Een deugdelijk systeem van persoonsvolgende financiering moet aan volgende voorwaarden voldoen:

1. Een proces van zorgvraagverduidelijking vormt altijd de eerste stap in de berekening van een PVB.
2. Een objectieve vaststelling van de handicap en een objectivering van de zorgzwaarte is noodzakelijk.
3. De gemiddelde kost van het PVB mag niet hoger zijn dan de gemiddelde kost van de ZIN/PAB, zoals we die vandaag kennen.
4. Een systeem van PVB moet administratief eenvoudig, effectief en transparant zijn, zowel voor de persoon met een handicap, de zorgaanbieders als ook voor de overheid.

INSTROOM IN TWEEDE TRAP**A. KEUZEVRIJHEID OP BASIS VAN GEDEGEN INFORMATIE EN ZORGVRAAGVERDUIDELIJING (THE WANTS)****HET PERSOONLIJK ONDERSTEUNINGSPLAN ALS BASIS VOOR BUDGETBEPALING**

Om een persoonsvolgend budget te bepalen moet er na een fase van vraagverduidelijking een persoonlijk ondersteuningsplan worden opgemaakt. Het ondersteuningsplan veronderstelt de aanwezigheid van een ondersteuningsgroep rond de persoon met een handicap, die zoveel mogelijk zelfsturend is en die de uitvoering van het plan opvolgt en bijstuurt.

Het ondersteuningsplan focust op de zorg en ondersteuning die noodzakelijkerwijze moet geleverd worden door de inzet van personen. Deze personen kunnen gezinsleden, familieleden, mantelzorgers, professionelen uit de reguliere dienstverlening horend tot

Welzijn en Gezinsbeleid en het Onderwijs – het zorgbeleid van de school, de werkplek – collega's, de vrijetijdsomgeving, ..., zijn. Het ondersteuningsplan brengt al deze personen / diensten en hun concrete inzetmogelijkheden in kaart. Het plan geeft tevens een duidelijk zicht op wat de persoon met een handicap nog van het VAPH verwacht, rekening houdend met de inschakeling van de ondersteuningsbronnen uit de vier binnenste cirkels.

De persoon met een handicap stelt het ondersteuningsplan zelf op, hij kan zich in dit proces laten begeleiden door eerstelijnsdiensten uit diverse sectoren, die dit binnen hun reguliere opdracht willen en kunnen opnemen.

Daarnaast kunnen de personen met een handicap terecht bij de zes in Vlaanderen in 2012 opgerichte Diensten Ondersteuningsplan (DOP).

De Diensten Ondersteuningsplan zijn rechtstreeks toegankelijk en worden gefinancierd op dienstniveau.

De opbouw van het ondersteuningsplan gebeurt conform het model van de vijf concentrische cirkels. Dit mag niet gezien worden als een mechanistisch systeem, waarbij de krachten in een bepaalde cirkel volledig moeten uitgeput zijn vooraleer een volgende cirkel kan worden aangesproken. Het is telkenmale een zeer individuele oefening waarbij wordt nagegaan wat wenselijk en haalbaar is, rekening houdende met de wensen van de persoon met een handicap en de draagkracht van alle cirkels.

De taak van het VAPH zal er dan in bestaan om een minimale toets van het opgemaakt ondersteuningsplan door te voeren op het vlak van de minimale procesmatige vereisten, om na te gaan of de betrokkenen, minstens met kennis van alle bestaande zorg- en ondersteuningsmogelijkheden op de verschillende levensdomeinen, hun keuze gemaakt hebben. Deze toets is tevens noodzakelijk om na te gaan of de continuïteit in de zorg en ondersteuning gewaarborgd is met het voorgelegde plan, m.a.w. of er een ondersteuningsgroep aanwezig is die dit

ter harte neemt. Indien dit niet het geval is, verwijst het VAPH door naar een Dienst Ondersteuningsplan.

Uit het ondersteuningsplan van de persoon met een handicap wordt gedistilleerd wat de persoon met een handicap vraagt uit de niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening van het VAPH. De resterende VAPH-vraag wordt door de opmakers van het ondersteuningsplan vertaald in volgende categorieën:

- 1) Mobiele ondersteuning:
Hieronder wordt iedere vorm van mobiele laag-intensieve ondersteuning begrepen.
- 2) Dagondersteuning
Hieronder wordt iedere vorm van ondersteuning die doorheen de dag wordt gegeven verstaan.
- 3) Woonondersteuning
Hieronder wordt iedere vorm van ondersteuning verstaan die met betrekking tot het daadwerkelijke wonen wordt gegeven. Deze ondersteuning vindt hoofdzakelijk 's ochtend, 's avonds en indien nodig 's nachts plaats.

Per categorie wordt voor de betreffende persoon de frequentie van de gevraagde ondersteuning weergegeven. Deze frequentie wordt weergegeven volgens een door het VAPH opgelegde eenheid.

Schematisch kunnen we dit zo voorstellen:

Categorie	Hoeveelheid: opgelegde eenheid
Mobiele ondersteuning	de hoeveelheid kan uitgedrukt worden in begeleidingen of in uren
Dagondersteuning	Uren
woonondersteuning	Uren

Deze categorieën zullen in de berekeningswijze nog verder geconcretiseerd dienen te worden om tot een onderbouwde kostprijsbepaling te kunnen komen.

Combinaties van deze soorten ondersteuning zijn mogelijk. Op basis van de geformuleerde vraag in categorieën kunnen we voor de persoon met een handicap een eerste berekening van een budget maken, rekening houdend met een forfaitaire kostprijs per eenheid. Deze forfaitaire kostprijs per eenheid wordt bepaald door het VAPH.

Deze berekening geeft aanleiding tot vier of vijf budgetcategorieën die we in de verdere technische uitwerking van de persoonsvolgende financiering nog zullen concretiseren.

B. OBJECTIVERING VAN DE ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE (THE NEEDS)

In functie van het bepalen onder welke van deze budgetcategorieën de betreffende persoon valt, wordt van de persoon met een handicap het zorgzwaarte-inschalings-instrument afgenomen door een multidisciplinair team. Op deze wijze komen we tot een geobjectiverde inschaling van de ondersteuningsbehoefte.

Hiermee zijn de grote lijnen geschetst van de toepassing van het mechanisme van de persoonsvolgende financiering, voor de niet-rechtstreeks toegankelijke, door het VAPH te financieren ondersteuning.

Er werd er voor gekozen om de regeling van de persoonsvolgende financiering in een apart decreet op te nemen en ze niet te integreren in de bestaande decreten tot oprichting van het VAPH en integrale jeugdhulp. De persoonsvolgende financiering is een autonome regeling die een stijlbreuk inhoudt. De processen binnen integrale jeugdhulp en het VAPH zijn of worden door dit ontwerp van decreet afgestemd op de persoonsvolgende financiering, zodat deze drie decreten onlosmakelijk verbonden zijn en samen gelezen moeten worden.

2. Artikelsgewijze bespreking**Artikel 1**

Het ontwerp van decreet regelt persoonsgebonden aangelegenheden (gemeenschapsbevoegdheid), namelijk bijstand aan personen met een handicap.

Artikel 2

In dit artikel worden een aantal basisbegrippen gedefinieerd.

Het 'basisondersteuningsbudget' is een tenlasteneming van een vast forfaitair bedrag dat maandelijks wordt uitgekeerd. Met 'vast' wordt bedoeld dat er geen differentiatie wordt aangebracht in de hoogte van het bedrag naar gelang de zorgnood. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de Vlaamse Zorgverzekering om de persoon met een handicap in de mogelijkheid te stellen om zijn behoefte aan zorg en ondersteuning in te vullen. Uiteraard is vereist dat de persoon met een handicap een duidelijk vast te stellen zorgbehoefte heeft. De ontvanger van het basisondersteuningsbudget moet niet verantwoordelijk waaraan het budget besteed wordt, hij kan het budget gebruiken voor alle kosten, zolang het niet gaat over medische hulp- en dienstverlening. Deze definitie van het begrip komt overeen met de omschrijving van de inzet van de tegemoetkoming van de zorgverzekering. Het ontbreken van enige bewijslast voor de rechthebbende ontslaat de overheid niet van de opdracht om, zeker in de eerste periode na de invoering van het basisondersteuningsbudget, zorgvuldig op te volgen of de invoering ervan geen onbedoelde effecten met zich mee brengt die in het nadeel zijn van de persoon met een handicap of van de overheid. In de regelgeving betreffende de rechtstreeks toegankelijke hulp van erkende en door het VAPH gesubsidieerde aanbieders, bijvoorbeeld, is een bepaling opgenomen omtrent de maximum bijdrage

die aan de persoon met een handicap kan gevraagd worden voor deze vormen van ondersteuning. Steekproefsgewijze monitoring kan helpen om deze onbedoelde effecten op te sporen en via regelgeving uit te sluiten.

Het 'cashbudget' is één van twee mogelijke financieringswijzen van handicapspecifieke zorg en ondersteuning (trap 2 – zie verder). Aan de persoon met een handicap worden liquide middelen op zijn bankrekening ter beschikking gesteld waarmee hij zelf zijn zorg en ondersteuning kan bekostigen. Er wordt een maximumbudget per kalenderjaar voorzien.

Voor de definitie van handicap wordt verwezen naar het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. In dit decreet wordt handicap in artikel 2, 2°, gedefinieerd als "elk langdurig en belangrijk participatieprobleem van een persoon dat te wijten is aan het samenspel tussen functiestoornissen van mentale, psychische, lichamelijke of zintuiglijke aard, beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en persoonlijke en externe factoren".

Om het verschil in toeleiding naar zorg en ondersteuning van personen met een handicap 18 jaar of ouder zijn en personen met een handicap die jonger zijn dan 18 jaar duidelijker te maken, worden de begrippen "meerderjarige" en "minderjarige" gedefinieerd. Hierdoor wordt duidelijk dat ook een persoon die verlengd minderjarig verklaard is gebruik moet maken van de toeleiding voor meerderjarigen en dus niet via integrale jeugdhulp naar de gepaste zorg en ondersteuning toegeleid wordt.

De 'niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning' betreft trap twee van de persoonsvolgende financiering. Deze vorm van ondersteuning overschrijdt de duur, intensiteit en frequentie van rechtstreeks toegankelijke zorg.

Een 'ondersteuningsplan' brengt het geheel van de zorg en ondersteuning waarop de persoon met een handicap beroep kan doen in kaart. Het betreft zowel materiële ondersteuning, de zelfzorg, de zorg en ondersteuning die door het gezin van de persoon met een handicap geleverd wordt, de zorg en ondersteuning die door het ruimere sociale netwerk en welzijns- en gezondheidsvoorzieningen wordt geleverd alsook de handicap specifieke zorg en ondersteuning die door voorzieningen die erkend en gesubsidieerd zijn door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) wordt geleverd.

'Rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning' is zorg en ondersteuning die beperkt is in tijd, intensiteit en frequentie. De persoon moet voor het gebruik hiervan geen aanvraag indienen bij het VAPH. Dit is ook de zorg en ondersteuning die vermeld wordt in artikel 2, §1, 46°, van het decreet betreffende de integrale jeugdhulp. Rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning is uiteraard te onderscheiden van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning waarvoor de persoon met een handicap wel een aanvraag bij het VAPH moet indienen of, voor minderjarigen, hiernaar op basis van het decreet betreffende de integrale jeugdhulp of de uitvoeringsbesluiten hiervan toegeleid worden.

Een voucher is, net als het hoger vermelde cashbudget, een vorm van financiering van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. De betaling vindt in dit geval rechtstreeks tussen het VAPH en de vergunde voorziening of organisatie plaats. De persoon met een handicap krijgt een

voucher, onderhandelt de zorg en ondersteuning die hij wenst met de voorziening en door middel van de voucher wordt de organisatie rechtstreeks door het VAPH vergoed voor de geboden bijstand. Ook de bijstand aan de persoon met een handicap om de zorg en ondersteuning te organiseren, kan vergoed worden met de voucher. De voucher kan enkel ingezet worden bij door het VAPH vergunde organisaties of voorzieningen.

De zorgzwaarte van een persoon met een handicap is de mate waarin hij zorg en ondersteuning nodig heeft om zo goed mogelijk deel te kunnen nemen aan het maatschappelijke leven.

De overige definities behoeven geen specifieke commentaar

Artikel 3

In dit artikel wordt het voorwerp van het ontwerp van decreet opgenomen.

Dit ontwerp van decreet geeft uitvoering aan artikel 23 van de Grondwet.

Artikel 23 van de Grondwet geeft ieder het recht om een menswaardig leven te leiden. Dat recht omvat onder andere het recht op sociale zekerheid, bescherming van de gezondheid en sociale, geneeskundige en juridische bijstand en het recht op culturele en maatschappelijke ontplooiing.

De in artikel 23 van de Grondwet opgesomde sociale grondrechten hebben een standstill-werking, wat betekent dat geen afbreuk mag worden gedaan aan de rechten die bij inwerkingtreding van dit artikel reeds zijn gewaarborgd.

Artikel 23 van de Grondwet verleent op zichzelf geen in rechte afdwingbare aanspraken aan de burgers. Het zijn zogenaamde instructienormen die de overheid ertoe aanzetten om, onder meer, een beleid inzake sociale bijstand te voeren. Artikel 23 stelt uitdrukkelijk dat de wet, het decreet of de ordonnantie de daar opgesomde rechten moet waarborgen en de voorwaarden voor de uitoefening ervan bepalen. Met andere woorden, de grondwetgever reserveert het waarborgen van de in artikel 23 genoemde rechten voor de wetgevende macht, maar laat de vraag open of het hier gaat om de federale wetgever, dan wel deze van de gemeenschappen of de gewesten. Dit ontwerp van decreet dat de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap regelt, wenst, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, uitvoering te geven aan artikel 23 van de Grondwet, en dat vanuit de notie bijstand aan personen, en meer specifiek vanuit het beleid inzake personen met een handicap.

Het artikel bakt het materiële toepassingsgebied van de persoonsvolgende financiering af en verduidelijkt dat het een getrappt ondersteuningssysteem betreft. De eerste trap wordt geïncorporeerd in de zorgverzekering en omvat het basisondersteuningsbudget. De tweede trap betreft de persoonsvolgende financiering voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning die door het VAPH verstrekt wordt.

In het derde lid wordt voorzien dat de Vlaamse Regering op basis van een analyse van de niet ingevulde nood aan zorg en ondersteuning (VAPH Meerjarenanalyse 2013 – 2014) bijkomende budgettaire ruimte moet voorzien voor de financiering van de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en

ondersteuning. De Vlaamse Regering dient hierover jaarlijks te rapporteren aan het Vlaams Parlement.

De suggestie van de Raad van State tot weglating van het vierde lid van artikel 3 wordt niet gevolgd. Vanzelfsprekend moet die bepaling gelezen worden met respect voor zowel de bevoegdheden van het Vlaams Parlement als van de Vlaamse Regering. De budgetbepaling raakt trouwens zowel de bevoegdheden van het Vlaams Parlement als die van de Vlaamse Regering.

Op basis van het vierde lid stelt de Vlaamse Regering vervolgens elk jaar vast welk budget beschikbaar is voor het basisondersteuningsbudget en het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. Het is weinig realistisch om het basisondersteuningsbudget in één keer in te voeren. In de periode tot en met 2020 zullen geleidelijk aan bijkomende groepen personen met erkende handicap en ondersteuningsnood toegang krijgen tot het basisondersteuningsbudget. Om deze geleidelijke introductie van dit recht mogelijk te maken, kan de Vlaamse regering een aantal jaren bijkomende voorwaarden bepalen waaraan de persoon met een beperking moet voldoen om aanspraak te kunnen maken op dit basisondersteuningsbudget. Uiterlijk vanaf 2020 moet iedereen die aan de voorwaarden van het eerste lid van het artikel voldoet toegang hebben tot dit basisondersteuningsbudget. Het lijkt hierbij evident te starten met de personen die (een bepaalde periode) geregistreerd staan op de CRZ (Centrale Registratie Zorgvragen) en die dus bij het VAPH gekend zijn als personen met erkende handicap en ondersteuningsnood.

Bij het ter beschikking stellen van uitbreidingsmiddelen zal steeds worden aangegeven welk aandeel bestemd is voor rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning en welk aandeel voor de uitbreiding van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt aangewend.

Artikel 4

In dit artikel wordt uiteengezet dat de persoon naast een handicap een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning moet hebben om aanspraak te maken op het basisondersteuningsbudget. De persoon met een handicap moet ook voldoen aan de voorwaarden die gelden voor de zorgverzekering, zo zijn er bijvoorbeeld de vereisten inzake aansluiting en bijdrageplicht (zie artikel 4 en 5 van het Zorgverzekeringsdecreet), de sanctie van opschorting van de uitvoering van de tenlasteneming met verlies van rechten bij niet-betaling van de bijdrage voor de zorgverzekering (artikel 10, §3, van het Zorgverzekeringsdecreet), ...

Het basisondersteuningsbudget is geen inkomen en wordt beschouwd als een tenlasteneming in de zin van artikel 3 van het Zorgverzekeringsdecreet. Het is een van de vormen van tenlasteneming in de zorgverzekering, naast de al bestaande tenlastenemingen in de zorgverzekering (tenlasteneming voor mantel- en thuiszorg en tenlasteneming voor residentiële zorg; zie artikel 6, §1, tweede lid, van het Zorgverzekeringsdecreet en de nadere regeling in artikel 29 en volgende van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 februari 2010 houdende de uitvoering van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering).

Aangezien de zorgverzekering geïncorporeerd werd in de Vlaamse sociale bescherming, maar het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming nog niet in werking is getreden, wordt zowel naar het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering als

naar het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming verwezen. Het basisondersteuningsbudget wordt beschouwd als een tegemoetkoming in de zin van artikel 3, derde lid, 1°, van het decreet van 13 juli 2012. Ingevolge het advies van de Raad van State worden deze bepalingen in een tweede lid opgenomen. Het is immers logisch om dit alles in hetzelfde artikel te houden.

Voor alle duidelijkheid stippen we hier nog aan dat de persoon met een handicap moet voldoen aan de vereisten die zijn opgenomen in artikel 20 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (de leeftijdsgrens van 65 jaar). Ingevolge het advies van de Raad van State wordt deze voorwaarde ook expliciet opgenomen in het decreet.

Als aan de voorziene vereisten wordt voldaan dan heeft de betrokken persoon recht op een basisondersteuningsbudget.

In het tweede lid wordt het principe van de graduele invoer van het basisondersteuningsbudget tot en met 2020 geïntroduceerd.

Artikel 5

In paragraaf één wordt geregeld dat het VAPH vaststelt of de meerjarige persoon enerzijds een handicap en anderzijds een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning heeft. Voor minderjarige personen gebeuren deze vaststellingen door de toegangspoort die in het kader van integrale jeugdhulp wordt opgericht.

Paragraaf twee bepaalt dat het VAPH of de toegangspoort in het kader van integrale jeugdhulp de behoefte aan zorg en ondersteuning vaststellen op basis van een multidisciplinair verslag dat na een onderzoek wordt opgesteld of aan de hand van bestaande attesten. De Vlaamse Regering krijgt de bevoegdheid om de procedure voor de erkenning van de handicap en de criteria aan de hand waarvan de nood aan zorg en ondersteuning door het VAPH of de toegangspoort in het kader van integrale jeugdhulp wordt vastgesteld en om de attesten te bepalen.

Artikel 6

Het basisondersteuningsbudget wordt in beginsel levenslang uitgekeerd aan personen met een handicap die er recht op hebben. Het is echter niet combineerbaar met de persoonsvolgende financiering voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

Wanneer aan de persoon met een handicap een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt toegewezen verliest hij zijn aanspraak op het basisondersteuningsbudget. Op dat ogenblik omvat het persoonsvolgende budget voor deze niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning de middelen die nodig zijn om de ondersteuning voor de persoon met een handicap in te vullen en is er geen behoefte meer aan het basisondersteuningsbudget.

Met de invoering van het basisondersteuningsbudget zal een substantieel deel van de personen met een handicap, die aanspraak maken (of in de toekomst zouden willen gemaakt hebben) op niet-rechtstreeks toegankelijke hulp en ondersteuning van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, voldoende middelen en mogelijkheden ter beschikking krijgen om hun zorg en ondersteuning te organiseren. Hierdoor vervalt of wordt hun vraag naar de meer intensieve, meer frequente en strikt handicapspecifieke zorg en ondersteuning zonder voorwerp.

Het basisondersteuningsbudget zal hierdoor de druk op de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, gefinancierd door het VAPH verminderen. De VAPH middelen voor de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning zullen zeker nog moeten groeien (zie artikel 3, derde lid) maar deze zullen effectiever kunnen ingezet worden voor mensen met de grootste ondersteuningsnood.

Een mogelijk aanzuigefect zal zich voordoen op niveau van de vragen naar het basisondersteuningsbudget.

Met het basisondersteuningsbudget kan de persoon met een handicap ook een beroep doen op de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning die aangeboden wordt door VAPH erkende en gesubsidieerde aanbieders onder vorm van dagopvang, verblijf, mobiele en ambulante begeleiding, telkens beperkt tot een maximum aantal per jaar. De persoon met een handicap kan de verplichte bijdrage betalen met het basisondersteuningsbudget.

Indien na onderzoek blijkt dat de persoon met een handicap geen duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning meer heeft, vervalt de aanspraak op het basisondersteuningsbudget ook, net zoals in het geval dat de persoon een schadeloosstelling kreeg voor dezelfde behoefte aan zorg en ondersteuning. De aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervalt eveneens wanneer de persoon met een handicap een persoonsvolgend budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning toegekend krijgt.

De Vlaamse Regering krijgt de bevoegdheid om de regels en modaliteiten van het onderzoek en de regels van de vervalprocedure te bepalen. De Vlaamse Regering bepaalt in dit kader welke instantie de uiteindelijke beslissing om de aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervallen te verklaren neemt.

Artikel 7

Dit artikel legt de rechtsbasis voor de gegevensuitwisseling die plaats vindt tussen het VAPH, de toegangspoort in het kader van de integrale jeugdhulp, het Vlaams Zorgfonds en de zorgkassen waardoor het basisondersteuningsbudget, nadat het VAPH of de toegangspoort vaststelde dat de persoon met een handicap een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning heeft, automatisch kan worden toegekend.

Het is de bedoeling om het bedrag van de tegemoetkoming automatisch te laten terechtkomen op het rekeningnummer van de betrokkene die er recht op heeft, zonder administratieve rompslomp voor hem.

Om die doelstelling te bereiken moeten een aantal persoonsgegevens worden geregistreerd en verwerkt en uitgewisseld kunnen worden tussen de deelnemende instanties. Het gaat om persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de toekenning van het basisondersteuningsbudget.

In dit artikel wordt dus de decretale basis gegeven voor die registratie, verwerking en uitwisseling. Dit alles met behoud van de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van de persoonsgegevens.

Artikel 5 van de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van de persoonsgegevens bepaalt dat persoonsgegevens slechts verwerkt mogen worden in één van de in het artikel genoemde gevallen. Eén van die gevallen is wanneer de verwerking noodzakelijk is om een verplichting na te komen waaraan de verantwoordelijke voor de verwerking is onderworpen door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie (artikel 5, eerste lid, c)). Om het basisondersteuningsbudget te kunnen uitkeren aan de persoon met een handicap is de verwerking van persoonsgegevens noodzakelijk. Een automatische toekenning moet vermijden dat de rechten enkel zouden worden opgenomen worden door de best geïnformeerden in onze samenleving.

Artikel 6 van de wet van 8 december 1992 bevat in paragraaf 1 een verbod op verwerking van de in die bepaling bedoelde gevoelige persoonsgegevens, behalve in de in artikel 6, §2, genoemde gevallen. Zo is het verbod niet van toepassing wanneer de verwerking noodzakelijk is voor de doeleinden van preventieve geneeskunde of medische diagnose, het verstrekken van zorg of behandelingen aan de betrokkene of een verwant, of het beheer van gezondheidsdiensten handelend in het belang van de betrokkene en de gegevens worden verwerkt onder het toezicht van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg (artikel 6, §2, eerste lid, j)). Met gezondheidsdiensten worden daarbij niet enkel verzorgingsinstellingen bedoeld (zie DE BOT, D., *Verwerking van persoonsgegevens*, Antwerpen, Kluwer, 2001, p. 152).

Zo is het verbod ook niet van toepassing wanneer de verwerking van de bedoelde persoonsgegevens om een andere belangrijke reden van publiek belang door een wet, een decreet of een ordonnantie wordt toegelaten (artikel 6, §2, eerste lid, l).

Artikel 7 van de wet van 8 december 1992 bevat in paragraaf 1 een verbod op verwerking van persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, behalve in de in artikel 7, §2, genoemde gevallen. Het verbod is niet van toepassing wanneer de verwerking om redenen van zwaarwegend algemeen belang verplicht wordt door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie (artikel 7, §2, e)). Als voorbeeld wordt in de voorbereidende werken bij de wet van 8 december 1992 verwezen naar de vermelding van de doodsoorzaak bij de registratie van een overlijden in de registers van de burgerlijke stand (zie DE BOT, D., *Verwerking van persoonsgegevens*, Antwerpen, Kluwer, 2001, p. 161). Gezondheidsgegevens zijn niet enkel medische gegevens stricto sensu. Ook andere persoonsgegevens met betrekking tot de gezondheid in ruime zin, zoals bijvoorbeeld resultaten van psychologische testen of interviews, verslagen van psychotherapeutische sessies, rapporten van maatschappelijke werkers, enz., worden in deze context als gegevens betreffende de gezondheid

beschouwd (zie DE BOT, D., *Verwerking van persoonsgegevens*, Antwerpen, Kluwer, 2001, p. 155). Gelet op de voorwaarden die gesteld worden om het basisondersteuningsbudget te verkrijgen valt het niet uit te sluiten dat het noodzakelijk kan zijn in het kader van de toekenning van dit basisondersteuningsbudget om persoonsgegevens die de gezondheid betreffen, te verwerken. Maar het is slechts in de mate dat deze gegevens noodzakelijk zijn in het kader van de toekenning van dit basisondersteuningsbudget dat ze ook verwerkt zullen worden.

Het verbod, vermeld in artikel 7, §1, is ook niet van toepassing wanneer de verwerking noodzakelijk is voor doeleinden van preventieve geneeskunde of medische diagnose, het verstrekken van zorg of behandelingen aan de betrokkene of een verwant, of het beheer van de gezondheidsdiensten handelend in het belang van de betrokkene en de gegevens worden verwerkt onder het toezicht van een beroepsbeoefenaar in de gezondheidszorg (artikel 7, §2, j)). Het gaat hier om dezelfde uitzondering als hoger vermeld met betrekking tot artikel 6 van de wet van 8 december 1992.

De voormelde instanties moeten ook de vereiste machtigingen vragen in het kader van de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Met deze regelgeving is niet alleen bedoeld de wet van 8 december 1992 betreffende de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, maar bijvoorbeeld ook het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer.

Artikel 8

In dit artikel wordt uiteengezet dat de meerderjarige persoon met een handicap moet beschikken over een door het VAPH goedgekeurd ondersteuningsplan en een geobjectiveerde nood aan zorg en ondersteuning die niet kan ondervangen worden met rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning moet hebben om aanspraak te kunnen maken op een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning. In artikel 31, dat een nieuw artikel 17 en 18 in het VAPH-decreet invoert, wordt verduidelijkt dat de Vlaamse Regering de minimale procesmatige vereisten moet opstellen waaraan het VAPH het ondersteuningsplan moet toetsen om het al dan niet goed te keuren, alsook een instrument moet vaststellen om de zorgzwaarte objectief vast te stellen. De Raad van State merkt terecht op dat de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om de voorwaarden te concretiseren al vervat zit in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen'. Deze bepaling wordt dan ook geschrapt.

Artikel 9

Het hele besluitvormingsproces met betrekking tot de vaststelling van de hoogte van het persoonsvolgende budget en de toeleiding naar dit budget, wordt voor de minderjarige persoon met een handicap geregeld in het decreet van (...) betreffende de Integrale Jeugdhulp. Een minderjarige persoon met een handicap moet om aanspraak te kunnen maken op een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning hiernaar toegeleid worden overeenkomstig de bepalingen van de integrale jeugdhulp.

Het tweede lid van deze bepaling zorgt er voor dat personen met een handicap die via de toegangspoort integrale jeugdhulp geïndiceerd zijn, tot de leeftijd van 25 jaar gebruik kunnen maken van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor minderjarigen, als daartoe overeenkomstig de bepalingen van de integrale jeugdhulp beslist wordt. De Vlaamse Regering kan hiervoor nadere regels bepalen.

Artikel 10

Het budget voor de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt uitgedrukt in budgetcategorieën, die worden vastgesteld op basis van het ondersteuningsplan en de objectief vastgestelde zorgzwaarte, en wordt ofwel bij wijze van een cashbudget ofwel bij wijze van een voucher ter beschikking van de persoon met een handicap gesteld. De persoon met een handicap kan zijn keuze steeds wijzigen. De Vlaamse Regering bepaalt de regels hiervoor, rekening houdend met de bepalingen van artikel 8 en 9. De voucher wordt uitgedrukt in personeelspunten, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen zorggebonden en organisatiegebonden punten. Met zorggebonden punten worden de (personele) middelen bedoeld, noodzakelijk om de zorg en ondersteuning ten aanzien van de individuele persoon met een handicap in te kunnen vullen, overeenkomstig het individuele ondersteuningsplan en de objectief vastgestelde zorgzwaarte. Met organisatiegebonden punten worden de middelen bedoeld die de aanbieder van zorg en ondersteuning nodig heeft om ten aanzien van de collectiviteit van de zorgvragers zo efficiënt mogelijk te kunnen organiseren.

In het tweede lid wordt bepaald dat minderjarigen die in het kader van gerechtelijke jeugdhulpverlening naar niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning worden toegeleid of gebruik maken van zorg en ondersteuning uit een gemandateerde voorziening hun zorg en ondersteuning enkel met een voucher kunnen financieren.

Onder de door de Vlaamse Regering vastgestelde voorwaarden kunnen het VAPH en de toegangspoort integrale jeugdhulp begeleidende maatregelen opleggen voor de besteding en het beheer van het cashbudget en kan het cashbudget in de door de Vlaamse Regering bepaalde gevallen omgezet worden in een voucher. Dit zal bijvoorbeeld het geval zijn als objectief vastgesteld wordt dat de inzet van het cashbudget niet ten goede zal komen / komt van de effectieve zorg en ondersteuning van de persoon met een handicap of als de kostprijs van de begeleidende maatregelen een te bepalen kritisch maximum aan kostprijs overstijgt. Een voorlopig bewindvoerder zal in dit kader kunnen volstaan als begeleidende maatregel aangezien er volgens art. 488 bis van het Burgerlijk Wetboek maximum 3% van het inkomen van de beschermde persoon als vergoeding kan worden toegekend. Deze maatregelen kunnen slechts opgelegd worden als uit de situatie van een individuele budgethouder blijkt dat die noodzakelijk zijn. Een categorische uitsluiting van bepaalde groepen is niet mogelijk.

Artikel 11

Het cashbudget wordt op basis van een kalenderjaar vastgesteld en er wordt een voorschot op het jaarbudget ter beschikking gesteld. A rato van de bewezen en aanvaarde kosten worden aanvullende

voorschotten gegeven. Dit is het systeem van het ‘werkkapitaal’ dat nu al in het kader van de persoonlijke-assistentiebudgetten wordt toegepast. Het voorschot wordt uitbetaald op een bankrekening die op naam van de persoon met een handicap staat en die enkel gebruikt mag worden voor de financiering van de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. De Vlaamse Regering bepaalt de regels inzake het ter beschikking stellen van voorschotten op het cashbudget.

Artikel 12

Als het budget in de vorm van een voucher ter beschikking van de persoon met een handicap gesteld wordt, kan hiermee enkel bij door het VAPH vergunde aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning bijstand ingekocht worden. Ook de bijstand, geleverd door een hiertoe vergunde voorziening, aan de individuele persoon met een handicap, om de zorg en ondersteuning volledig en naar wens ingevuld te krijgen, kan vergoed worden met de voucher.

De door het VAPH vergunde aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning moeten zich organiseren, ook op het vlak van wooninfrastructuur, zodanig dat zij maximaal en regionaal solidair kunnen tegemoet komen aan alle personen met een handicap die in het bezit zijn van een voucher. We verwijzen in dit verband ook naar het hoofdstuk 6 van dit ontwerp van decreet.

Artikel 13

De zorgnood van een persoon met een handicap kan onder door de Vlaamse Regering vastgestelde voorwaarden opnieuw objectief vastgesteld worden. Het is ook mogelijk om een nieuw ondersteuningsplan te laten opmaken, bijvoorbeeld in het geval de mantelzorg waarvan de persoon met een handicap gebruik kan maken substantieel wijzigt. De persoon met een handicap kan zelf ook de vragende partij zijn om zijn zorgnood opnieuw te laten vaststellen. Op basis van het nieuwe ondersteuningsplan en / of de nieuwe objectief vastgestelde zorgnood kan de budgetcategorie wijzigen.

Bij overgang van minderjarigheid naar meerderjarigheid, of bij de uitstroom uit het (buitengewoon) onderwijs komt de persoon met een handicap in een andere leefcontext terecht. Deze overgang, die voor iedere persoon drastisch is, noodzaakt een herziening van het ondersteuningsplan van de persoon met een handicap. Wanneer de jongvolwassen persoon met een handicap zijn zorg en ondersteuning al invulde met een persoonsvolgend budget, zal deze overgang zo goed als zeker aanleiding geven tot een herziening / bevestiging van de hoogte van het persoonsvolgend budget. Hiermee verdwijnt het probleem van de discontinuïteit tussen de zorg en ondersteuning voor minderjarige personen met een handicap en die voor meerderjarige personen met een handicap.

Artikel 14

Voor minderjarigen in een verontrustende situatie of voor minderjarigen in de gerechtelijke jeugdhulpverlening is het respectievelijk het mandaat van ofwel de consulent van het ondersteuningscentrum jeugdzorg (of het personeelslid van het vertrouwenscentrum) ofwel de

consulent van de sociale dienst die moet onderhandelen met de voorzieningen die niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp aanbieden en die de cliënt moet bijstaan voor de besteding van het budget of voor de aanwending van de voucher en de organisatie van de hulp. Deze minderjarigen krijgen geen extra bijstand van een door het VAPH vergunde organisatie bij de organisatie van hun hulp om inmenging in de bijstand die verleend wordt in het kader van de gerechtelijke jeugdhulpverlening of jeugdhulpverlening waar een gemandateerde voorziening bij betrokken is te vermijden.

Personen met een handicap die gebruik maken van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning kunnen zich bij de onderhandelingen met de aanbieders van zorg en ondersteuning, bij de besteding van hun budget en bij de organisatie van hun zorg en ondersteuning laten bijstaan door een organisatie die hiervoor van het VAPH een vergunning kreeg. De financiering van deze organisaties zal uitgewerkt worden in een besluit van de Vlaamse Regering.

Aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning kunnen geen dergelijke vergunning krijgen en de Vlaamse Regering kan bijkomende onverenigbaarheden en uitsluitingscriteria vaststellen alsook nadere regels bepalen inzake het verlenen en intrekken van de vergunningen. Dit moet vermijden dat de organisaties die personen met een handicap bijstaan belang hebben dat niet gelijk spoort met de belangen van de persoon met een handicap.

Een bezwaarmogelijkheid werd voorzien. Het bezwaar zal geadviseerd worden door de adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden (toepassing van het decreet van 15 juli 1997 houdende oprichting van een Gezins- en Welzijnsraad en van een adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden).

Artikel 15

Het VAPH kent het budget om de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te bekostigen toe aan meerderjarige personen met een handicap, binnen de beschikbare begrotingskredieten.

De Vlaamse Regering verdeelt de budgetten tussen enerzijds zorg en ondersteuning voor minderjarigen en anderzijds zorg en ondersteuning voor meerderjarigen. De Vlaamse Regering bepaalt ook een verdeelsleutel om de budgetten over de verschillende provincies te verdelen. De middelen voor het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad worden toegevoegd aan de middelen die aan Vlaams Brabant toegekend worden.

Artikel 16

Dit artikel regelt de toekenning van een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning aan meerderjarige personen met een handicap. Er wordt expliciet voorzien dat de zorg en ondersteuning die minderjarigen krijgen gecontinueerd wordt als ze meerderjarig worden. Uiteraard moeten ze op dat moment wel een ondersteuningsplan (laten) op maken en wordt hun zorgzwaarte desgevallend objectief vastgesteld om hun budgethoogte te bepalen.

De nadere regels voor de erkenning van een situatie als noodsituatie worden door de Vlaamse regering bepaald.

De Vlaamse Regering legt tevens de minimale inhoudelijke en procesmatige criteria vast voor de prioritering van de dossiers en houdt hierbij rekening met de jaarlijkse analyse van de niet ingevulde zorg en ondersteuning (zie hoger – artikel 3)

In elke provincie kan de Vlaamse regering een regionale prioriteitencommissie oprichten die de zorgvragen als prioritair te bemiddelen kan erkennen. De Vlaamse Regering bepaalt de maximale termijn, de opdrachten en samenstelling van de prioriteitencommissie. In dit kader kan de Vlaamse regering tevens nadere taken toekennen aan het agentschap. Voor minderjarige personen met een handicap wordt dit geregeld via integrale jeugdhulp en meer in het bijzonder de jeugdhulpregie.

Artikel 17

Dit artikel bevat de rechtsgrond om een proces van zorgbemiddeling op te starten in de meerderjarige houder van een voucher geen zorgaanbieder vinden die adequate zorg en ondersteuning kan bieden. De aanbieders die potentieel adequate zorg en ondersteuning aanbieden moeten dan in overleg en met gezamenlijke verantwoordelijkheid een oplossing zoeken. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop dit proces wordt georganiseerd.

Voor minderjarige personen met een handicap wordt dit geregeld via integrale jeugdhulp en meer in het bijzonder de jeugdhulpregie.

Artikel 18

Zorgafstemming heeft tot doel om de beschikbare capaciteit meer efficiënt aan te wenden en in overeenstemming te brengen met de behoeften. De doelstelling is om het zorgaanbod te herschikken door het aanbod te flexibiliseren en te heroriënteren. Gelet op het decreet integrale jeugdzorg wordt dit hier enkel geregeld voor aanbieders van zorg en ondersteuning die zich richten tot personen ouder dan 16 jaar. De zorgafstemming gebeurt via regionaal overleg en de Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop dit wordt georganiseerd.

Artikel 19

Dit artikel bevat de rechtsbasis om zorgplanning te organiseren waardoor het zorgaanbod over meerdere jaren op kwalitatieve en kwantitatieve wijze, met inbegrip van de budgettaire implicaties, beschreven wordt. De Vlaamse Regering kan de nadere regels en de wijze waarop het zorgplan tot stand komt bepalen.

Het doel van dit ontwerp van decreet is bij te dragen aan een grondige systeemwijziging die tegen 2020 moet uitmonden in een recht op zorg en ondersteuning voor iedere persoon met een handicap, ongeacht de zwaarte of de grootte van zijn ondersteuningsnood. Ook wanneer het aantal

“wachtende personen op een persoonsvolgende financiering voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning” zal herleid zijn tot “0”, dan nog blijft een zorgplanning geboden.

Het tweede lid bepaalt dat het VAPH basisgegevens kan vaststellen over alle actuele vragen naar een persoonsvolgend budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. De Vlaamse Regering stelt de regels vast om deze gegevens te registreren in een centrale gegevensbank.

Artikel 20

Dit artikel bevat de noodzakelijke juridische basis voor de uitoefening van het toezicht op de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbepalingen ervan. Deze bepaling moet, wat de aanwijzing van de personeelsleden betreft, samen gelezen te worden met het Besluit van de Vlaamse Regering 26 maart 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap Zorginspectie. . De Vlaamse Regering organiseert het toezicht, uiteraard rekening houdend met de toepassing van de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Zo bepaalt de Vlaamse Regering welke dienst dit toezicht zal uitoefenen.

Het tweede lid stelt de rechten vast die de ambtenaren die met toezicht belast zijn in hun controlerende taak kunnen uitoefenen. Ingevolge het advies van de RvS worden hier bijkomende waarborgen ingebouwd.

De ambtenaren die met het toezicht belast zijn, hebben het recht de lokalen die gebruikt worden in het kader van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, te bezoeken. Het gaat hier ook om de lokalen van de vergunninghouders, vermeld in artikel 12 en 14.

Van het verslag van de toezichtambtenaren wordt een afschrift gestuurd naar de betrokkene. De betrokkenen zijn naar gelang het geval de vergunninghouders en / of de persoon met een handicap. Bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel biedt een uitgebalanceerd evenwicht tussen de zorg voor een doeltreffend handhavingsbeleid en de bescherming van de rechten van de betrokken personen en aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. De bijzondere bewijswaarde heeft enkel betrekking op de feiten die door het personeelslid van Zorginspectie vastgesteld worden en niet op eventuele gevolgtrekkingen en besluiten die daaraan zouden kunnen worden verbonden. Het tegenbewijs of een voldoende ontkrachting van de waarachtigheid van de opgetekende feiten kan met alle middelen van recht aangebracht worden. Het bewijs van de feiten en het daderschap is er hierdoor nog niet, dat moet volgen in de verdere dossierafhandeling. En, zoals de Raad van State zelf aangeeft, gaat het hier niet om een bepaling in een strafrechtelijke context.

Tot slot moet opgemerkt worden dat het toezicht op de zorgkassen, in het kader van de verstrekking van het basisondersteuningsbudget, wordt geregeld door het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering en door het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming (thans nog niet in werking).

Artikel 21

De toegang tot de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning is niet afhankelijk van de erkenning als persoon met een handicap door het VAPH. Vandaar dat de definitie van 'ondersteuning' in het VAPH-decreet uitgebreid wordt naar personen met een vermoeden van handicap.

Artikel 22

De missie van het VAPH wordt aangepast zodat er nog meer rekening gehouden wordt met de paradigmashift die verankerd is in de VN-conventie inzake de rechten van personen met een handicap. Het begrip 'vermaatschappelijking van de zorg' dat uitdrukking geeft aan de inclusiegedachte en de ondersteuning van personen met handicap bij het uitoefenen van hun keuzevrijheid worden streefdoelen voor het VAPH bij het verwezenlijken van zijn missie.

In dit artikel wordt ook verduidelijkt dat het VAPH mee uitvoering geeft aan het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap dat op 13 december 2006 te New York werd goedgekeurd en door Vlaanderen en België in 2009 geratificeerd werd.

Artikel 23

De kerntaken van het VAPH worden uitgebreid zodat ook de ondersteuning van personen met een vermoeden van handicap (dus rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning) gevat worden.

Er wordt een derde kerntaak ingevoegd zodat de toeleiding naar zorg en ondersteuning van meerderjarige personen met een handicap gebeurt, rekening houdend met de kloof tussen de ondersteuningsnood en zorg en ondersteuning die door de persoon zelf, zijn gezin, zijn sociaal netwerk en reguliere diensten geboden kan worden. Dit is de verankering van het model van de concentrische cirkels. Hierbij wordt rekening gehouden met de nieuwe realiteit van integrale jeugdhulp.

Artikel 24

Het VAPH moet het proces van de regie van de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap die een beroep doen op de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor volwassen personen, geregeld in de artikelen 15 tot en met 19, organiseren.

Het wordt ook mogelijk om kennisdeling tussen aanbieders van zorg en ondersteuning op een formele manier te bevorderen zodat de geboden zorg en ondersteuning geoptimaliseerd kan worden.

Het VAPH beslist of er bij een persoon met een handicap sprake is van een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning op basis van de criteria die de Vlaamse Regering op grond van artikel 5, §2, vaststelt.

Artikel 25

Door deze toevoeging wordt uiting gegeven aan de inclusiegedachte en kan de Vlaamse Regering specifieke taken toekennen aan het VAPH dat hiervoor kan samenwerken met andere organisaties.

Artikel 26

De Vlaamse Regering kan niet langer nadere regels vaststellen voor de persoonlijke-assistentiebudgetten en de persoonsvolgende budgetten aangezien beide wijzen van financiering vervangen worden door de persoonsvolgende financiering.

Aan de Vlaamse Regering wordt bijkomend de bevoegdheid verleend om:

- * Regels vast te stellen inzake de erkenning en subsidiëring van organisaties die meewerken aan de indicatiestelling of vraagverheldering, dit met het oog op de invoering van Diagnostiek en Indicatiestelling (punt 7°);
- 1. * Voorzieningen voor kennisdeling te subsidiëren (punt 8°);
- 2. * Organisaties die als tussenpersoon kunnen fungeren tussen de persoon met een handicap en leveranciers van hulpmiddelen of aanbieders van zorg en ondersteuning, waaronder bijvoorbeeld de al bestaande budgethoudersverenigingen, te vergunnen en subsidiëren (punt 9°);
- 3. * Criteria te ontwikkelen om rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te onderscheiden. Hierbij moet rekening gehouden worden met minstens de kenmerken duur, frequentie en intensiteit (punt 10°);
- 4. * de toegang tot de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te bepalen voor de personen die hiervan wensen gebruik te maken en de voorwaarden vast te leggen waaraan de aanbieders van deze zorg en ondersteuning moeten beantwoorden, evenals de wijze waarop deze aanbieders hiervoor gesubsidieerd worden (punt 11°);
- 5. De voorwaarden en de gevallen waarin administratieve sancties aan voorzieningen, vergunninghouders en andere organisaties die door het VAPH gesubsidieerd worden vast te stellen (punt 12°).

Artikel 27 en 28

In artikel 7 van het decreet betreffende het Beter Bestuurlijk Beleid wordt operationele autonomie gegeven aan de Intern Verzelfstandigde Agentschappen. Dit houdt onder andere het sluiten van contracten in, ter verwezenlijking van de opdrachten van het agentschap. Artikel 28 is hier bedoeld ter verduidelijking.

Artikel 29

Door deze bepaling wordt enerzijds een juridisch-technisch ingreep doorgevoerd en wordt anderzijds de mogelijkheid gecreëerd voor personen met een vermoeden van handicap om gebruik te maken van rechtstreeks toegankelijke ondersteuning.

Artikel 30

Het cumulverbod, opgenomen in artikel 14 van het oprichtingsdecreet van het VAPH is niet van toepassing voor wat betreft het gebruik van rechtstreeks toegankelijke ondersteuning.

Artikel 31

Dit artikel vervangt het huidige hoofdstuk IV. Het persoonsgebonden budget, het persoonlijke-assistentiebudget en de behoeftegestuurde betoelaging van de voorziening in het oprichtingsdecreet van het VAPH door een nieuw hoofdstuk IV. Toeleiding tot persoonsvolgende financiering.

Het nieuwe artikel 16 beschrijft de persoonsvolgende financiering als een getrapt ondersteuningssysteem voor personen met een handicap. De eerste trap bestaat uit het basisondersteuningsbudget, verstrekt in het kader van de zorgverzekering. De tweede trap bestaat uit een budget voor de financiering van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, verstrekt door het agentschap.

Het tweede lid bepaalt dat voor de beoordeling of een persoon al dan niet getroffen is door een handicap en al dan niet een ondersteuningsnood heeft, in het kader van het basisondersteuningsbudget, er geen rekening gehouden wordt met de verblijfsvoorwaarden, opgenomen in artikel 21 van het VAPH-decreet. De verblijfsvoorwaarden die gelden bij de zorgverzekering zijn van toepassing, dit gelet op de Europese regels ter zake.

Het nieuwe artikel 17 handelt over de tweede trap. Een meerderjarige persoon met een handicap die een beroep wil doen op de tweede trap met een ondersteuningsplan (laten) opmaken. De opmaak van een ondersteuningsplan is een actief proces waarbij de gehele nood aan zorg en ondersteuning in kaart wordt gebracht. Hier verwijzen we naar de concentrische cirkels. In het ondersteuningsplan moet een onderscheid gemaakt worden tussen materiële ondersteuning, zorg en ondersteuning die door de persoon met een handicap zelf, zijn gezin, zijn sociaal netwerk, welzijns- en gezondheidsvoorzieningen en niet-rechtstreeks toegankelijke handicapspecifieke diensten geleverd moet worden.

De persoon met een handicap stelt dit ondersteuningsplan zelf op, maar hij kan zich hierbij laten bijstaan door een rechtstreeks toegankelijke dienst of organisatie, waaronder de diensten ondersteuningsplan.

Als het ondersteuningsplan niet voldoet aan de door de Vlaamse Regering vastgestelde minimale procesmatige vereisten, moet de persoon met een handicap zich laten bijstaan om een nieuw ondersteuningsplan te laten opmaken. Het VAPH beoordeelt of het ondersteuningsplan voldoet aan de procesmatige vereisten.

Het nieuwe artikel 18 bepaalt dat als de nood aan zorg en ondersteuning zoals die blijkt uit het goedgekeurde ondersteuningsplan een door de Vlaamse Regering vastgestelde grens overschrijdt, er een inschaling van de zorgzwaarte moet gebeuren. De Vlaamse Regering stelt het instrument daartoe vast.

Het nieuwe artikel 18/1 bepaalt dat het VAPH een budget voor niet-rechtstreeks rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning toekent dat wordt uitgedrukt in budgetcategorieën. In de gevallen vermeld in artikel 10 kan het agentschap bijkomende begeleidende maatregelen opleggen of beslissen om het cashbudget om te zetten in een voucher.

Het nieuwe artikel 18/2 verduidelijkt dat de toeleiding naar een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning voor minderjarigen gebeurt op basis van het decreet betreffende integrale jeugdhulp en de uitvoeringsbesluiten daarvan.

Het nieuwe artikel 19 houdt in dat de Vlaamse Regering de wijze waarop de persoon met een handicap de besteding van zijn budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning moet verantwoorden.

Het nieuwe artikel 19/1 houdt in dat de Vlaamse Regering de voorwaarden bepaalt inzake de vergunning door het VAPH van aanbieders van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning en regelt de procedure voor de aanvraag, de toekenning, de wijziging, de schorsing en de opheffing van de vergunning, inclusief de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen. Enkel aanbieders van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning die gelijkwaardige zorg en ondersteuning aanbieden, ongeacht of de persoon betaalt met cash dan wel met een voucher, kunnen vergund worden. De Vlaamse Regering moet rekening houden met de kwaliteitseisen en de deskundigheid van de aanbieders van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, en kan voorwaarden opleggen met betrekking tot onder meer de output en het aanbod. Het bezwaar zal geadviseerd worden door de adviserende beroepscommissie inzake gezins- en welzijnsaangelegenheden (toepassing van het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid en van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers). Dit werd, ingevolge het advies van de Raad van State, expliciet toegevoegd aan het ontwerp van decreet.

Artikel 32

Dit artikel bevat enkele juridisch-technische wijzigingen.

Artikel 33

Dit artikel bevat enkele juridisch-technische wijzigingen. Dit artikel sluit niet uit dat er een samenwerkingsakkoord gesloten wordt tussen de verschillende gemeenschappen of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad om onder bepaalde voorwaarden toegang te verlenen tot de eigen vergunde voorzieningen aan personen met een handicap die onder de bevoegdheid van de andere partij ressorteren. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de tegemoetkomingen aan deze personen ten laste genomen worden.

Artikel 34

Dit artikel voegt een gelijkaardige toezichtsbepaling als die in artikel 20 van het PVF-decreet in. Er wordt dan ook verwezen naar de verantwoording bij artikel 20. Door de bepaling die met artikel 34 wordt ingevoerd, kunnen organisaties die door het VAPH erkend of vergund zijn en aanbieders rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning die erkend of vergund zijn, onder dezelfde

voorwaarden geïnspecteerd worden als de aanbieders niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning .

Artikel 35

Deze bepaling heft de strafbepaling op die stond op het bouwen, oprichten, in gebruik nemen of exploiteren van een voorziening zonder vergunning van het VAPH. Aangezien “voorziening” gedefinieerd is als “elke organisatievorm die ondersteuning organiseert en/of verleent”, is deze bepaling in de huidige context immers te ruim.

Artikel 36

Dit artikel voegt een rechtsgrond in die de Vlaamse Regering toe laat om het tarief te bepalen van de kosten en erelonen van de deskundigen die door de Arbeidsrechtbanken bij betwistingen over de beslissingen van het VAPH kunnen worden aangesteld.

In het Belgisch Staatsblad van 28 november 2003 verscheen het Koninklijk Besluit van 14 november 2003 tot vaststelling van het tarief van de erelonen en de kosten voor de deskundigen aangewezen door de arbeidsgerechten in het kader van medische deskundige onderzoeken inzake de geschillen betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten, de gezinsbijslag voor werknemers en zelfstandigen, de werkloosheidsverzekering en de regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen.

De officiële bedragen van toepassing voor 2013 (laatste indexering van de bedragen op 1 januari 2013) zijn de volgende :

1. Het persoonlijk ereloon van de gerechtsdeskundige:

- o Indien hij noch psychiater, noch neuropsychiater is: 377,61 EUR.
- o Indien hij psychiater of neuropsychiater is : 447,89 EUR.

2. De administratieve kosten van de gerechtsdeskundige: 112,98 EUR

3. De kosten voor bijkomende onderzoeken verricht door de gerechtsdeskundige of door een door hem geraadpleegde specialist:

- a. Medische onderzoeken andere dan deze vermeld onder b: volgens nomenclatuur RIZIV.
- b. Onderzoeken uitgevoerd door een psychiater of neuropsychiater: 221,36 EUR.
- c. Onderzoeken uitgevoerd door een psycholoog met een volledige reeks testen of door een ergoloog: 153,50 EUR.
- d. Elk ander onderzoek of advies, niet bedoeld in a, b of c: 76,74 EUR.

Bij gebreke aan dergelijke bepaling ziet het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap zich geconfronteerd met aanzienlijk hogere kostenstaten voor medische deskundigen aangesteld door de arbeidsrechtbanken. Het gaat nochtans om gelijkaardige onderzoeken.

Dit artikel voert de rechtsgrond in waardoor de Vlaamse Regering de kosten kan vaststellen van de deskundigen die door de Arbeidsrechtbanken worden aangesteld bij betwistingen in zaken die tot de bevoegdheid van het VAPH behoren. Dit is noodzakelijk om de betaalbaarheid van de rechtsbedeling te garanderen, aangezien het VAPH altijd veroordeeld wordt tot betaling van de kosten van deskundigen, ongeacht of de aanlegger dan wel het VAPH in het gelijk wordt gesteld. Het is de bedoeling om de bedragen af te stemmen op de bedragen die door de federale overheid gehanteerd worden. Aangezien er op heden verschillende tarieven opgelegd worden door de Arbeidsrechtbank, moge het duidelijk zijn dat een gedifferentieerde regeling mogelijk is. Deze ingreep heeft dan ook slechts een zeer marginale impact op de federale bevoegdheid.

Artikel 37

Artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering wordt aangepast. Het basisondersteuningsbudget wordt immers beschouwd als een tenlasteneming in de zin van dit artikel 3.

Artikel 38

Met het oog op de invoering van het basisondersteuningsbudget geeft deze wijziging van artikel 4, §4, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid om de specifieke regels en voorwaarden te bepalen voor de aansluiting bij de zorgverzekering van kinderen en jongeren woonachtig in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het is een ruime delegatie aan de Vlaamse Regering om zo alle mogelijke problemen die zich in de praktijk stellen te kunnen opvangen. Ingevolge het advies van de Raad van State wordt expliciet in het ontwerp van decreet ingeschreven dat deze delegatie tot doel heeft om bijzondere regels te kunnen treffen voor kinderen en jongeren die geen aansluitingsplicht hebben bij de zorgverzekering.

Artikel 39

Artikel 6, §1, tweede lid, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering wordt aangepast om rekening te houden met het basisondersteuningsbudget.

Wanneer een gebruiker een erkende handicap in de zin van artikel 2, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en een vastgestelde behoefte aan zorg en ondersteuning als vermeld in artikel 5 van voorliggend ontwerp van decreet heeft, komt hij in aanmerking voor een forfaitaire tussenkomst van de zorgverzekering in de kosten voor niet-medische hulp- en dienstverlening.

Het basisondersteuningsbudget is een van de vormen van tenlasteneming in de zorgverzekering, naast de al bestaande tenlastenemingen in de zorgverzekering (tenlasteneming voor mantel- en thuiszorg en tenlasteneming voor residentiële zorg).

Hier moet voor alle duidelijkheid bij aangestipt worden dat iemand die een basisondersteuningsbudget krijgt niet noodzakelijk ook een tenlasteneming krijgt voor bijvoorbeeld mantel- en thuiszorg, en omgekeerd. Elke vorm van tenlasteneming heeft zijn eigen specifieke voorwaarden. Cumulatie van beide tenlastenemingen is dus ook niet uitgesloten. Hier kan ook verwezen worden naar artikel 6, §1, laatste lid, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering waar onder meer bepaald is dat de Vlaamse Regering de nadere regels en voorwaarden met betrekking tot de tenlastenemingen bepaalt. De Vlaamse Regering kan daarbij nadere regels en voorwaarden bepalen met betrekking tot de eventuele cumulatie van tenlastenemingen van kosten of prestaties voor verschillende zorgvormen.

Artikel 6, §1, vierde lid, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering wordt aangepast om rekening te houden met de vereisten die gesteld worden voor het basisondersteuningsbudget door het voorliggende ontwerp van decreet.

De cumulregeling die bepaald is in artikel 6, §2, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering wordt aangepast en afgestemd op de cumulregeling die bepaald is in het VAPH-decreet.

Artikel 40

Artikel 7 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering werd recent aangepast door het decreet van 21 juni 2013 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Deze aanpassing beoogde de ambtshalve toekenning van rechten, met het oog op administratieve vereenvoudiging. Bij een ambtshalve toekenning van rechten is geen aanvraag van de gebruiker zelf meer nodig. Alle nodige gegevens worden door de uitkerende instantie zelf verzameld. Op die manier wordt verhinderd dat de gebruiker bepaalde rechten misloopt door onwetendheid of onachtzaamheid.

Met betrekking tot het basisondersteuningsbudget wordt hier nu toegevoegd aan artikel 7 dat het enkel ambtshalve wordt toegekend. De nodige gegevensstromen worden daartoe ontwikkeld.

Tot slot wordt in een nieuw lid de Vlaamse Regering belast met het vaststellen van de nadere regels betreffende de behandeling van de aanvraag of de ambtshalve toekenning. Het gaat hier om een ruime delegatie aan de Vlaamse Regering (ruimer dan de vorige bepaling die stelde: “De regering bepaalt de voorschriften waaraan de aanvraag moet voldoen.”).

Artikel 41

Artikel 8, §2, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering wordt geactualiseerd en aangepast aan de invoering van het basisondersteuningsbudget.

Het is de Vlaamse Regering die de hoogte van de bedragen van de tenlastenemingen bepaalt en niet de zorgkas. De huidige decretale basis voor het vaststellen van het bedrag van de tenlastenemingen voor mantel- en thuiszorg en residentiële zorg werd behouden. Er wordt nu aan toegevoegd dat de Vlaamse Regering het bedrag van het basisondersteuningsbudget bepaalt.

Artikel 42

Artikel 10, §1, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering wordt aangepast. Deze bepaling heeft betrekking op het tijdstip van opening van het recht op een tenlasteneming door de zorgverzekering. Wat betreft het basisondersteuningsbudget wordt het recht op tenlasteneming geopend op de datum waarop door het VAPH of door de toegangspoort in het kader van de integrale jeugdhulp een behoefte aan zorg en ondersteuning werd vastgesteld als vermeld in artikel 5 van het voorliggende ontwerp van decreet.

Een tweede lid wordt toegevoegd aan artikel 10, §2, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering. Deze nieuwe bepaling geeft aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid om voor de uitvoering van het basisondersteuningsbudget de carenstijd uit te breiden voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het basisondersteuningsbudget is gekoppeld aan een bijdrageplicht maar het financiële evenwicht van het stelsel komt in gevaar indien alle personen met een handicap die wonen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad op het moment van de inwerkingtreding van het nieuwe decreet zouden aansluiten bij een zorgkas en een aanvraag doen van vaststelling van een handicap. Anderzijds mogen de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad niet gediscrimineerd worden en moeten zij een correcte kans krijgen om toe te treden tot het systeem van het basisondersteuningsbudget. Vandaar dat de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering wordt ingebouwd om een drempel te voorzien. Zo zou de Vlaamse Regering de carenstijd voor de uitvoering van het basisondersteuningsbudget kunnen uitbreiden. Deze carenstijd komt in de plaats van en niet bovenop de huidige carenstijd, vermeld in artikel 10, §2. Op die manier wordt gezorgd voor een minimaal engagement van de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die moeten volhouden om tijdens deze uitgebreide carenstijd aansluiting bij de zorgverzekering te betalen vooraleer financieel voordeel te kunnen putten uit de regeling van het basisondersteuningsbudget. Gevolg gevend aan de opmerking van de Raad van State onder punt 9.5.4. van zijn advies wordt deze mogelijkheid van uitbreiding van de carenstijd ook ingeschreven voor de vrijwillig aangeslotenen die in het Franse of het Duitse taalgebied van België wonen, en die gebruik gemaakt hebben van hun recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door het recht van de Europese Unie, waardoor een verschil in behandeling wordt vermeden.

Artikel 43

Deze bepaling wijzigt artikel 39 van het decreet van het decreet van 13 juli 2012 houdende Vlaamse sociale bescherming. Dit artikel 39 heeft betrekking op de registratie, verwerking en uitwisseling van

gegevens. Door de invoering van het basisondersteuningsbudget is het noodzakelijk om ook het VAPH en de toegangspoort inzake de integrale jeugdhulp hierbij in te schakelen.

Artikel 44

Dit artikel bepaalt dat combinaties van hulp uit verschillende sectoren mogelijk blijven voor minderjarigen, ook voor de dossiers van minderjarigen waarvoor een persoonsvolgend budget wordt toegekend. Deze bepaling is noodzakelijk als wijzigingsartikel van het decreet betreffende de Integrale Jeugdhulp.

Artikel 45

Dit artikel wijzigt het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening. Persoonlijke assistenten in het kader van het persoonlijke-assistentiebudget worden nu uitgesloten van het toepassingsgebied van dit decreet. Zo moeten ze bijvoorbeeld niet voldoen aan de diplomavereisten. Gelijkaardige zorg en ondersteuning die gefinancierd wordt met een persoonsvolgend budget wordt ook uitgesloten van het toepassingsgebied van dit decreet.

Artikel 46

Dit artikel bevat de overgangsbepalingen. De Vlaamse Regering kan maatregelen nemen om de overgang van het oude naar het nieuwe systeem (dus de persoonsvolgende financiering) op een coherente manier te laten verlopen. De Vlaamse Regering zal onder meer voorzien in regelingen om 'plaatsen' om te zetten naar de persoonsvolgende financiering (trap 2) en om de woon- en leefkosten te scheiden van de kosten voor zorg en ondersteuning. Hierbij wordt de continuïteit van de ondersteuning van de individuele gebruiker gegarandeerd.

Personen die al een persoonsgebonden budget of een persoonlijke-assistentiebudget toegekend kregen, blijven dit behouden krachtens de modaliteiten die van kracht waren voor de inwerkingtreding van dit decreet en dit gedurende de door de Vlaamse Regering bepaalde termijnen. Tijdens deze overgangsperiode zal bijvoorbeeld een herinschaling in het kader van PAB mogelijk blijven.

Artikel 47

Het decreet treedt in werking op 1 januari 2015, behalve de artikelen 31, 43 en 45, die in werking treden op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum. Artikel 43 betreft de wijziging van artikel 39 van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming. Het decreet van 13 juli 2012 is immers zelf nog niet in werking getreden, het treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Artikel 31 en 45 treden in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum om te vermijden dat er geen PAB's toegekend kunnen worden in de situatie dat de uitvoeringsbesluiten niet tijdig worden goedgekeurd.

3. Aanpassingen ingevolge het advies van de SERV, de SAR WVG, het Raadgevend Comité bij het VAPH en de toevoeging van drie artikels

Het advies van de SERV werd aangevraagd op 17 juli 2013. Op 19 augustus 2013 deelde de SERV mee dat ze geen advies gingen verstrekken, onder voorbehoud van bekrachtiging door de eerstvolgende bijeenkomst van de raad. Op 23 oktober deelde de SERV mee dat de raad het standpunt bekrachtigd heeft. Er werd dus geen advies verleend door de SERV.

Op basis van artikel 3, vierde lid, stelt de Vlaamse Regering jaarlijks het beschikbare budget vast dat voor de uitvoering van het decreet beschikbaar is. Dit geldt zowel voor het basisondersteuningsbudget als voor de financiering van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

In artikel 4 wordt verduidelijkt dat de toekenning van het basisondersteuningsbudget niet in één keer kan gebeuren, maar tot en met 2020 gradueel ingevoerd zal worden.

In Artikel 10 werd toegevoegd dat de Vlaamse Regering de modaliteiten bepaalt waaronder de persoon met een handicap zijn keuze voor een cashbudget, een voucher of een combinatie van beide kan wijzigen. In het derde lid wordt verduidelijkt dat het agentschap en de toegangspoort enkel op basis van de concrete individuele situatie van de persoon met een handicap begeleidende maatregelen kan opleggen voor het beheer van het cashbudget of kan beslissen om het cashbudget om te zetten in een voucher.

Om de overgang van zorg en ondersteuning voor minderjarigen naar zorg en ondersteuning voor meerderjarigen te vergemakkelijken, neemt de Vlaamse Regering conform artikel 16 de nodige maatregelen.

Aan artikel 19 werd de bepaling toegevoegd dat het VAPH basisgegevens kan vaststellen die over alle actuele vragen naar niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning verzameld moeten worden in een centrale gegevensbank. De Vlaamse Regering kan daartoe de nadere regels vaststellen.

Aan artikel 20, eerste lid, wordt toegevoegd dat het toezicht met behoud van de toepassing van de bepalingen van de wet van 8 december tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer georganiseerd moet worden.

In artikel 24, dat artikel 6 van het oprichtingsdecreet van het VAPH wijzigt, wordt toegevoegd dat het beslissen of er een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning is, een taak van het VAPH is.

Artikel 25, 30 en 31 worden aangepast aangezien het oprichtingsdecreet van het VAPH gewijzigd wordt door het decreet tot begeleiding van de begroting 2014 (het programmadecreet).

Artikel 31, dat hoofdstuk 4 in het oprichtingsdecreet van het VAPH vervangt, voegt een nieuw artikel 18/1 in waardoor duidelijker wordt dat het VAPH het persoonsvolgend budget (trap 2) toekent. Hierdoor wijzigt de nummering van het volgende artikel naar artikel 18/2.

Tevens wordt door artikel 31 een nieuw artikel 19/1 ingevoegd. Voor de verantwoording wordt verwezen naar de artikelsgewijze bespreking.

Er wordt een nieuw artikel 34 ingevoegd waardoor inspectie en toezicht van aanbieders van rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning onder dezelfde voorwaarden als voor aanbieders van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning mogelijk wordt. Ook hier wordt verwezen naar de artikelsgewijze bespreking.

Er wordt een nieuw artikel 35 ingevoegd dat een rechtsgrond creëert voor de Vlaamse Regering om het tarief vast te stellen van de erelonen en kosten van deskundigen die door de arbeidsrechtbanken kunnen worden aangesteld bij betwistingen inzake de beslissingen van het VAPH. Hierdoor wijzigt de nummering van de volgende artikels.

Er wordt een nieuw hoofdstuk en artikel 44 ingevoegd dat het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening wijzigt. Deze wijziging heeft tot doel om de uitsluiting van het toepassingsgebied van dit decreet die vandaag geldt voor persoonlijke assistenten in het kader van het persoonlijke-assistentiebudget van toepassing te maken op assistenten die met een cashbudget betaald zullen worden in de persoonsvolgende financiering. Deze assistenten bevinden zich immers in dezelfde situatie.

Artikel 46 bevat de inwerkingtredingsbepaling. Het decreet treedt in werking op 1 januari 2015, behalve artikel 31 en 44 (en 42). Dit om te vermijden dat er geen nieuwe persoonlijke-assistentiebudgetten toegekend kunnen worden in de situatie dat de uitvoeringsbesluiten niet tijdig goedgekeurd worden.

4. Bespreking van het advies van de Raad van State

Op 24 januari 2014 verleende de Raad van State zijn advies 54.820/1 over het voor-ontwerp. Hierna volgt een bespreking van het gevolg dat gegeven wordt aan de opmerkingen van de Raad van State.

Opmerking onder punt 3 van het advies:

De Raad van State stelt dat sommige bepalingen van het ontwerp rechtstreeks het belang van personen met een handicap jonger dan vijftientig jaar raken. Over die bepalingen dient volgens de Raad van State een kind- en jongereneffectrapport te worden opgesteld en bij het ontwerp te worden gevoegd, op grond van artikel 4 van het decreet van 20 januari 2012 houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid. Op het moment van het voorleggen van het voorontwerp voor advies aan de Raad van State was die vereiste nog niet nageleefd. De Raad van State stelt dat hieraan dient te worden verholpen. Een kind- en jongereneffectrapport (JoKER) werd opgemaakt en die wordt nu als bijlage gevoegd bij onderhavige nota. Het kind- en jongereneffectrapport geeft geen aanleiding tot wijzigingen aan het ontwerp.

Opmerking onder punt 9.5.3. van het advies:

De Raad van State stelt dat de bestaande regel van artikel 5, 6°, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering tot gevolg heeft dat er voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die niet tijdig aan-sluiten een wachttijd geldt van tien jaar.

Hoewel deze regel reeds geldt voor de bestaande zorgverzekering is hij volgens de Raad van State toch problematisch ten aanzien van de nieuwe tegemoetkoming van het basisondersteuningsbudget, in zoverre voor de bepaling van “het ogenblik dat [de gebruiker] zich kon aansluiten”, rekening wordt gehouden met de mogelijkheid om reeds op basis van het decreet van 30 maart 1999 bij een zorgkas aan te sluiten. Dat zou immers impliceren dat inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die zich destijds, toen de Vlaamse sociale bescherming nog slechts uit de oorspronkelijke “zorgverzekering” bestond, niet bij een zorgkas hebben aangesloten, tien jaar zouden moeten wachten vooraleer ze de tegemoetkomingen van het basisondersteuningsbudget kunnen genieten. Een dergelijke regeling zou onevenredige gevolgen hebben en bijgevolg discriminerend zijn.

De Raad van State stelt dat de Vlaamse Regering hieraan kan verhelpen, gelet op de machtiging aan de Vlaamse Regering in artikel 5, 6°, van het decreet van 30 maart 1999. Volgens de Raad van State verdient het echter aanbeveling om in het ontwerp zelf te verduidelijken dat de aansluiting bij de zorgkas dient te gebeuren binnen een bepaalde termijn na de bekendmaking van het aan te nemen decreet in het Belgisch Staatsblad.

Aangezien de Vlaamse Regering het nodige kan doen, verkiezen we in het ontwerp om dit over te laten aan de Vlaamse Regering, gelet ook op de uitvoering die de Vlaamse Regering nog aan het decreet moet geven.

Opmerking onder punt 9.5.4. van het advies:

Wat betreft het basisondersteuningsbudget wordt in bijzondere regels voorzien voor de personen met een woonplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. De Raad van State vraagt zich daarbij af op welke wijze de indieners van het ontwerp verantwoorden dat deze regels, die een verschil in behandeling impliceren, slechts van toepassing zijn op inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die zich vrijwillig hebben aangesloten bij de zorgverzekering, en niet op de andere vrijwillig aangeslotenen die in het Franse of het Duitse taalgebied van België wonen, en die gebruik gemaakt hebben van hun recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door het recht van de Europese Unie.

Om hieraan te verhelpen wordt de mogelijkheid van uitbreiding van de carenstijd, die voorzien was voor personen met een woonplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, ook ingeschreven voor de vrijwillig aangeslotenen die in het Franse of Duitse taalgebied van België wonen, en die gebruik gemaakt hebben van hun recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door het recht van de Europese Unie. Op die manier wordt een verschil in behandeling vermeden.

Opmerking onder punt 11 van het advies:

Volgens de Raad van State stelt zich een probleem, in het kader van het legaliteits-beginsel, met de machtigingen aan de Vlaamse Regering die opgenomen zijn in de artikelen 12, tweede lid, 16, derde

lid, en 37 van het ontwerp. Volgens de Raad van State komt het aan de decreetgever toe in het decreet zelf een aantal regels op te nemen die de draagwijdte, de toekenningsvoorwaarden en het toepassingsgebied nader bepalen, of minstens bepalingen op te nemen aan de hand waarvan deze regels door de regering verder kunnen worden ingevuld.

Aan deze opmerking van de Raad van State werd gevolg gegeven. De betreffende bepalingen werden aangepast.

Opmerking onder punt 12 van het advies:

Volgens de Raad van State verdient het aanbeveling om de regeling toegankelijker en duidelijker te maken door ze zoveel als mogelijk te integreren in het decreet van 7 mei 2004 en het decreet van 30 maart 1999 zonder daarbij autonome bepalingen uit te vaardigen. Voor zover de bepalingen ook van toepassing zijn op minderjarige personen met een handicap lijkt het dan te volstaan om in het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp te verwijzen naar de relevante bepalingen van het decreet van 7 mei 2004. Volgens de Raad van State heeft de gekozen werkwijze overigens tot gevolg en als nadeel dat in het ontworpen decreet een aantal begrippen worden gedefinieerd, die niet worden opgenomen in bijvoorbeeld het decreet van 7 mei 2004, terwijl die termen daar herhaaldelijk worden gebruikt. Deze manier van werken veroorzaakt rechtsonzekerheid.

Deze aanbeveling van de Raad van State wordt niet gevolgd. Er werd bewust voor gekozen om de regeling van de persoonsvolgende financiering in een apart decreet op te nemen en ze niet te integreren in de bestaande decreten tot oprichting van het VAPH en integrale jeugdhulp. De persoonsvolgende financiering is een autonome regeling die een stijlbreuk inhoudt. De processen binnen integrale jeugdhulp en het VAPH zijn of worden door dit ontwerp van decreet afgestemd op de persoonsvolgende financiering, zodat deze drie decreten onlosmakelijk verbonden zijn en samengelezen moeten worden.

Opmerking onder punt 13 van het advies:

Het vierde lid van artikel 3 wordt behouden. Vanzelfsprekend moet het gelezen worden met respect voor zowel de bevoegdheden van het Vlaams Parlement als van de Vlaamse Regering.

Opmerking onder punt 14 van het advies:

Ingevolge het advies van de Raad van State worden de voorwaarden, vermeld in artikel 20 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, nu expliciet opgenomen in de tekst van artikel 4.

Opmerking onder punt 15 van het advies:

De door de Raad van State bedoelde elementen worden opgenomen in een apart lid, niet in een afzonderlijk artikel. Het is immers logisch om ze in hetzelfde artikel te behouden.

Opmerking onder punt 16 van het advies:

De bevoegdheid die in artikel 8, derde lid, van het ontwerp expliciet werd gegeven aan de Vlaamse Regering om de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, te concretiseren, wordt geschrapt ingevolge

het advies van de Raad van State. De Raad van State merkt terecht op dat de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om de voorwaarden te concretiseren al vervat zit in artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Opmerking onder punt 17 van het advies:

De opmerking van de Raad van State wordt gevolgd: de vermelding “Brusselse Hoofdstedelijke Gewest” in artikel 15 wordt vervangen door de vermelding “tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad”.

Opmerking onder punt 18 van het advies:

Met betrekking tot de toegangsrechten van de personeelsleden die met het toezicht belast zijn merkt de Raad van State op dat de stellers van het ontwerp er goed aan doen te overwegen om te voorzien in bijzondere waarborgen met betrekking tot het betreden, niet alleen van woningen in de klassieke zin, maar ook van plaatsen die, zelfs al zijn zij geen “woning” in die zin, toch vallen onder de waarborgen bedoeld in artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

In casu wordt door het ontwerp vereist dat de betrokken persoon vooraf en in het algemeen toestemming verleent voor het uitvoeren van controlebezoeken. De Raad van State stelt dat de controlebezoeken aan geen enkele beperking onderhevig lijken en het valt volgens de Raad van State dan ook te betwijfelen of de bepaling de toets van de evenredigheid zou doorstaan.

Ingevolge het advies van de Raad van State werden bijkomende waarborgen ingeschreven in het ontwerp, ook al gaat het hier niet om een bepaling in een strafrechtelijke context. Er werd ingeschreven dat de bevoegdheden van de personeelsleden die met het toezicht belast zijn worden uitgeoefend met het oog op het toezicht op de naleving van de bepalingen van het decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan. De personeelsleden die met het toezicht belast zijn, staan ervoor in dat de middelen die worden aangewend, passend en noodzakelijk zijn voor het toezicht op de naleving van de bepalingen van het decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Opmerking onder punt 19 van het advies:

De Raad van State heeft opmerkingen bij het feit dat het verslag van de vaststellingen gemaakt door de met het toezicht belaste personeelsleden “bewijswaarde tot het tegenbewijs” heeft. De bewijswaarde tot het tegenbewijs kan, gevolg gevend aan het advies van de Raad van State, als volgt worden verantwoord.

Bewijswaarde tot het bewijs van het tegendeel biedt een uitgebalanceerd evenwicht tussen de zorg voor een doeltreffend handhavingsbeleid en de bescherming van de rechten van de geïnspecteerde. De bijzondere bewijswaarde heeft enkel betrekking op de feiten die het inspecterend personeelslid zelf heeft vastgesteld, niet op eventuele gevolgtrekkingen en besluiten die eraan zouden worden verbonden. Wat dat personeelslid zelf heeft vastgesteld, wordt geacht inderdaad zo te zijn geweest. Het tegenbewijs, of een voldoende ontkrachting van de waarachtigheid van de opgetekende feiten, kan door de geïnspecteerde met alle mogelijke middelen worden aangebracht. De toekenning van bijzondere bewijswaarde aan het proces-verbaal van overtreding vraagt om een verplichting tot kennisgeving van een kopie van het proces-verbaal aan de persoon lastens wie geverbaliseerd werd. Deze verplichting tot kennisgeving werd opgenomen in de tekst van het ontwerp. Het bewijs van de feiten en het daderschap is er hierdoor nog niet, dat moet volgen in de verdere dossierbehandeling

(POPELIER, P., BILLIET, C., VAN AEKEN, K. en DEBEN, L., Straf- en administratieve sancties in Vlaamse regelgeving. Aanbevelingen voor een sterker handhavingsbeleid. ICW eindrapport 7 december 2009, Interuniversitair Centrum voor Wetgeving, 2009, 277).

En zoals de Raad van State zelf aangeeft, gaat het hier niet om een bepaling in strafrechtelijke context. Zelfs al wordt het principe doorgetrokken naar het bestuursrechtelijke domein, dan kan ook hier worden aangenomen dat het gaat om een rechtmatige uitzondering op de regel dat een proces-verbaal (hier: verslag van vaststelling) geldt als een loutere inlichting. De gewesten en de gemeenschappen beschikken namelijk onder de geldende bevoegdheidsverdeling over de mogelijkheid om de bewijskracht van processen-verbaal te regelen (artikel 11, lid 3, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen).

Overigens kiest de wetgevingspraktijk haast altijd voor een bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel (Vlaamse wetgevingsinventaris). Zo werd ook in artikel 17 van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters en in artikel 78 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp gekozen voor gelijkaardige bepaling.

Opmerking onder punt 20 van het advies:

Volgens de Raad van State dient in artikel 33 omwille van de rechtszekerheid het verband geduid te worden met het Samenwerkingsakkoord van 5 juni 2009 tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest betreffende de integratie van personen met een handicap, waarmee de Vlaamse decreetgever heeft ingestemd bij decreet van 8 november 2013.

Het betreffende artikel sluit niet uit dat er een samenwerkingsakkoord gesloten wordt tussen de verschillende betrokken overheden om onder bepaalde voorwaarden toegang te verlenen tot de eigen vergunde voorzieningen aan personen met een handicap die onder de bevoegdheid van de andere partij ressorteren. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de tegemoetkomingen ten laste van deze personen ten laste genomen worden.

Opmerking onder punt 21 van het advies:

In het ontwerp wordt in het decreet van 7 mei 2004 aan artikel 33, §2, een zin toegevoegd die de Vlaamse Regering machtigt om het tarief vast te stellen van de erelonen en de kosten voor deskundigen in het kader van medische deskundige onderzoeken vermeld in artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek.

De Raad van State stelt dat de Vlaamse decreetgever of desgevallend de Vlaamse Regering in beginsel niet bevoegd zijn om een regeling inzake de tarieven van de erelonen en de kosten voor de deskundigen uit te werken, tenzij voldaan wordt aan de voorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (de zogenaamde 'impliciete bevoegdheden').

Volgens de Raad van State blijkt niet uit de memorie van toelichting dat de stellers van het ontwerp in casu hebben nagegaan of aan de drie toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is voldaan. De stellers van het ontwerp zullen een deugdelijke verantwoording voor het beroep op artikel 10 van de bijzondere wet tot uiting moeten brengen in de memorie van toelichting bij het ontwerp.

In de aangepaste memorie van toelichting werd deze verantwoording nu opgenomen.

Opmerking onder punt 22 van het advies:

Met betrekking tot deze opmerking wordt verwezen naar het antwoord op de opmerking onder punt 11 van het advies.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 12 juli 2013

Voorontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° agentschap: het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;

2° basisondersteuningsbudget: een maandelijks vast forfaitair bedrag, verstrekt in het kader van de zorgverzekering, waarmee de persoon met een handicap die een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning heeft, niet-medische hulp- en dienstverlening kan bekostigen;

3° cashbudget: een vorm van financiering van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, waarbij de persoon met een handicap beslist om de financiering van deze zorg en ondersteuning in liquide middelen op de eigen bankrekening te ontvangen, met een maximumbudget per kalenderjaar, en waarbij de persoon met een handicap daarmee zelf instaat voor het bekostigen van deze zorg en ondersteuning;

4° handicap: een handicap als vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;

5° meerderjarige: elke natuurlijke persoon die achttien jaar is of ouder;

6° minderjarige: elke natuurlijke persoon die jonger is dan achttien jaar;

7° niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning: de zorg en ondersteuning die de duur, intensiteit en frequentie van de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning overschrijdt, vermeld in artikel 8 of 9;

8° ondersteuningsplan: de beschrijving van het geheel van ondersteuning waarop de persoon met een handicap een beroep kan doen, met inbegrip van de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, het sociale netwerk, materiële ondersteuning en ondersteuning, geleverd door voorzieningen die vergund zijn door het agentschap;

9° rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning: de zorg en ondersteuning zoals ambulante begeleiding, ambulante outreach, dagopvang, mobiele begeleiding, mobiele outreach en verblijf, die beperkt is in tijd, intensiteit en frequentie, zoals bepaald overeenkomstig artikel 8, 10° en 11°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, en waarvoor de persoon met een handicap geen aanvraag tot ondersteuning bij het agentschap moet indienen, of de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening, vermeld in artikel 2, §1, 46°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;

10° toegangspoort: de toegangspoort, vermeld in artikel 2, §1, 51°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;

11° voucher: de vorm van financiering waarbij de persoon met een handicap beslist om de financiering van de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning of de bijstand bij de organisatie daarvan rechtstreeks tussen het agentschap en de vergunninghouder, gekozen door de persoon met een handicap, te laten verlopen;

12° zorgverzekering: de zorgverzekering, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, of in artikel 3, derde lid, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

Hoofdstuk 3. Voorwerp

Art. 3. Dit decreet geeft uitvoering aan artikel 23 van de Grondwet en regelt de organisatie van de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap.

De persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap bestaat uit een getrappt ondersteuningssysteem voor personen met een handicap. De eerste trap omvat een basisondersteuningsbudget, verstrekt in het kader van de zorgverzekering. De tweede trap omvat een budget, verstrekt door het agentschap, voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

Op basis van een analyse van de niet ingevulde nood aan zorg en ondersteuning voorziet de Vlaamse Regering, binnen de beschikbare budgetten, in een groeipad voor de financiering van de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. De Vlaamse Regering brengt daarover jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement.

Hoofdstuk 4. Basisondersteuningsbudget

Art. 4. Een basisondersteuningsbudget wordt toegekend aan iedere persoon met een handicap die voldoet aan de volgende voorwaarden:

1° een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning hebben;
2° voldoen aan de voorwaarden voor het recht op tenlasteneming, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering. Het basisondersteuningsbudget wordt beschouwd als een tenlasteneming als vermeld in artikel 3 van het voormelde decreet;
3° voldoen aan de voorwaarden voor het recht op een tegemoetkoming, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming, vanaf de inwerkingtreding van deze voorwaarden. Het basisondersteuningsbudget wordt beschouwd als een tegemoetkoming als vermeld in artikel 3, derde lid, 1°, van het voormelde decreet.

Art. 5. §1. Het agentschap beslist of er bij meerderjarige personen met een handicap een duidelijk vast te stellen behoefte is aan zorg en ondersteuning als vermeld in artikel 4, 1°.

De toegangspoort beslist of er bij minderjarige personen met een handicap een duidelijk vast te stellen behoefte is aan zorg en ondersteuning als vermeld in artikel 4, 1°.

§2. De behoefte aan zorg en ondersteuning van de persoon met een handicap, vermeld in paragraaf 1, wordt vastgesteld door het agentschap of de toegangspoort, al naargelang het geval, op basis van een multidisciplinair verslag, na een onderzoek, of aan de hand van bestaande attesten.

De Vlaamse Regering stelt de procedure voor de erkenning van de handicap vast en bepaalt de criteria aan de hand waarvan de nood aan zorg en ondersteuning door het agentschap of de toegangspoort, al naargelang het geval, wordt vastgesteld. De Vlaamse Regering bepaalt welke bestaande attesten de behoefte aan zorg en ondersteuning, vermeld in artikel 4, 1°, bewijzen.

Art. 6. De aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervalt als aan de persoon met een handicap een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt toegewezen. De aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervalt als na een onderzoek blijkt dat de persoon met een handicap geen duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning meer heeft.

De aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervalt als de persoon met een handicap krachtens andere wetten, decreten, ordonnances of reglementaire bepalingen, of krachtens gemeen recht, voor dezelfde behoefte aan zorg en ondersteuning al een schadeloosstelling heeft gekregen. De persoon met een handicap moet zijn aanspraak op die schadeloosstelling doen gelden.

De Vlaamse Regering bepaalt de regels en modaliteiten van het onderzoek, vermeld in het eerste lid, en de regels van de vervalprocedure, vermeld in het eerste en tweede lid, onder andere de regels voor het vastleggen van de ingangsdatum van de stopzetting van het basisondersteuningsbudget

Art. 7. In dit artikel wordt verstaan onder:

1° Vlaams Zorgfonds: het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Zorgfonds, opgericht bij het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het “Vlaams Zorgfonds” tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid en tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering;
2° zorgkas: een zorgkas als vermeld in artikel 14 en 15 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering.

Het agentschap, de toegangspoort, het Vlaams Zorgfonds en de zorgkassen registreren en verwerken persoonsgegevens en wisselen onder elkaar persoonsgegevens uit, inclusief gegevens als vermeld in artikel 6 en 7 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, met zorg voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de persoon met een handicap. De registratie, verwerking en uitwisseling betreffen de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de verstrekking van het basisondersteuningsbudget. De voormelde instanties vragen, met toepassing van de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, de nodige machtigingen tot toegang tot en gebruik van persoonsgegevens, inclusief gegevens als vermeld in artikel 6 en 7 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, uit externe gegevensbronnen.

Hoofdstuk 5. Budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning

Art. 8. Om aanspraak te kunnen maken op een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, moet de meerderjarige persoon met een handicap aan de volgende voorwaarden voldoen:

1° beschikken over een door het agentschap goedgekeurd ondersteuningsplan;
2° een geobjectiveerde nood hebben aan zorg en ondersteuning die de duur, intensiteit en frequentie van de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning overschrijdt, in voorkomend geval vastgesteld op basis van een instrument voor de inschaling van de zorgzwaarte.

In het eerste lid, 2°, wordt verstaan onder zorgzwaarte: de mate waarin een persoon met een handicap zorg en ondersteuning nodig heeft om zo adequaat mogelijk te kunnen functioneren in het dagelijkse leven.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, concretiseren.

Art. 9. Voor minderjarige personen met een handicap loopt de regeling van de toekenning van een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, inclusief de regie van de zorg, volgens de regels voor de persoonsvolgende financiering, bepaald in of ter uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Als de zorg en ondersteuning via de toegangspoort werd geïndiceerd, kan de persoon met een handicap tot de leeftijd van 25 jaar, met toepassing van artikel 18,

§3, van het decreet van [...] betreffende de integrale jeugdhulp, gebruikmaken van de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor minderjarigen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de toeleiding, vermeld in het tweede lid.

Art. 10. De niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt gefinancierd in de vorm van een budget. Dat budget wordt uitgedrukt in budgetcategorieën. De persoon met een handicap maakt een keuze tussen een cashbudget of een voucher, of gebruikt een combinatie van beide. De voucher wordt uitgedrukt in personeelspunten, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen zorggebonden en organisatiegebonden punten. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het budget in cash of in vouchers wordt vastgesteld, en de budgetcategorieën, rekening houdende met de bepalingen van artikel 8 en 9.

De financiering van de zorg en ondersteuning van minderjarigen die door de jeugdrechtsbank overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 11 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, naar niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning zijn toegeleid, of de zorg en ondersteuning waarbij een gemandateerde voorziening als vermeld in artikel 2, §1, 16°, van het voormelde decreet, is betrokken, kan alleen met een voucher gebeuren.

Het agentschap en de toegangspoort kunnen, onder de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden, begeleidende maatregelen opleggen voor de besteding en het beheer van het cashbudget en kunnen, in de door de Vlaamse Regering bepaalde gevallen, het cashbudget omzetten in een voucher.

Art. 11. Het cashbudget wordt vastgesteld op basis van een kalenderjaar. De persoon met een handicap ontvangt op een bankrekening op eigen naam en alleen bestemd voor de financiering van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning een voorschot op dat jaarbudget, en aanvullende voorschotten naar rato van de bewezen en aanvaarde kosten. De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de terbeschikkingstelling en de terugbetaling van de voorschotten.

Art. 12. De voucher kan alleen besteed worden aan de financiering van zorg en ondersteuning die verleend wordt door een door het agentschap vergunde aanbieder van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, of aan de bijstand die verleend wordt conform artikel 14.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor de vergunning van de aanbieders van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning en regelt de procedure voor de aanvraag, de toekenning, de wijziging, de schorsing en de opheffing van de vergunning, inclusief de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen.

Art. 13. De Vlaamse Regering kan voorwaarden vaststellen waaronder, onder meer op verzoek van de persoon met een handicap, de nood aan zorg en ondersteuning opnieuw objectief vastgesteld moet worden en waaronder er een nieuw ondersteuningsplan moet worden opgemaakt, op basis waarvan de budgetcategorie kan wijzigen.

Art. 14. Personen met een handicap aan wie een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning is toegewezen, met uitzondering van minderjarigen die door de jeugdrechtbank overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 11 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, naar niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning zijn toegeleid, en van minderjarigen waarbij voor de zorg en ondersteuning een gemandateerde voorziening als vermeld in artikel 2, §1, 16°, van het voormelde decreet, is betrokken, kunnen zich voor de besteding van het cashbudget, de aanwending van de voucher en de organisatie van de zorg en ondersteuning, inclusief de onderhandelingen met vergunde aanbieders van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, laten bijstaan door een organisatie die daarvoor een vergunning heeft gekregen van het agentschap.

Organisaties die niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning aanbieden en organisaties die mee instaan voor de indicatiestelling, vermeld in artikel 2, 5°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, of in artikel 2, §1, 20°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, kunnen geen vergunning krijgen om personen met een handicap bij te staan als vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan bijkomende onverenigbaarheden en uitsluitingscriteria vaststellen waardoor aan organisaties geen vergunning kan worden toegekend om personen met een handicap bij te staan als vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan ook de bijkomende voorwaarden bepalen voor de vergunning en regelt de procedure voor de aanvraag, de toekenning, de wijziging, de schorsing en de opheffing van de vergunning, inclusief de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen.

Hoofdstuk 6. Regie van de zorg: prioritering, zorgbemiddeling, zorgafstemming en zorgplanning

Art. 15. Binnen de beschikbare begrotingskredieten en met toepassing van de bepalingen van artikel 8 en artikel 10 tot en met 14 kan het agentschap aan personen met een handicap een budget toekennen om niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te bekostigen.

De Vlaamse Regering bepaalt de verdeling van het totale beschikbare budget tussen zorg en ondersteuning voor minderjarigen en zorg en ondersteuning voor meerderjarigen, en tussen de provincies. De middelen voor de financiering van de zorg en ondersteuning van personen die hun woonplaats hebben in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, worden toegevoegd aan de middelen voor de zorg en ondersteuning van personen die hun woonplaats hebben in de provincie Vlaams-Brabant.

Art. 16. De Vlaamse Regering stelt een procedure vast om te bepalen welke meerderjarige personen met een handicap prioritair een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning toegekend krijgen. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de erkenning van een situatie als noodsituatie.

De Vlaamse Regering bepaalt de minimale inhoudelijke en procesmatige criteria voor de prioritering van de dossiers.

De Vlaamse Regering kan in elke provincie een regionale prioriteitencommissie oprichten die tot taak heeft om een zorgvraag, overeenkomstig de richtlijnen die door het agentschap zijn vastgesteld, te erkennen als prioritair te bemiddelen. De Vlaamse Regering bepaalt de maximale termijn, de nadere samenstelling en de opdrachten van de regionale prioriteitencommissie en kan in dat kader nadere taken toekennen aan het agentschap.

Art. 17. Als een meerderjarige houder van een voucher geen vergunde aanbieder vindt die bereid is om de ondersteuning op te nemen, wordt een proces van zorgbemiddeling opgestart, waarbij de vergunde aanbieders van zorg en ondersteuning met gezamenlijke verantwoordelijkheid een oplossing zoeken. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het proces van zorgbemiddeling wordt georganiseerd en kan daarbij aan het agentschap nadere taken toekennen.

Art. 18. Via regionaal overleg voor zorgafstemming plegen het agentschap, de verenigingen van personen met een handicap, organisaties als vermeld in artikel 14, en de vergunninghouders die zich richten tot personen die ouder zijn dan zestien jaar, overleg om de uitbouw van het zorgaanbod af te stemmen op de vraag naar zorg en ondersteuning in hun regio. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de zorgafstemming wordt georganiseerd en kan de samenstelling van het overleg uitbreiden en concretiseren.

Art. 19. Zorgplanning heeft tot doel de ontwikkeling van het zorgaanbod over verschillende jaren op kwalitatieve en kwantitatieve wijze te beschrijven, met inbegrip van de budgettaire implicaties, met het oog op de toekomstige zorgvragen. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast en de wijze waarop het zorgplan tot stand komt.

Hoofdstuk 7. Toezicht

Art. 20. De Vlaamse Regering organiseert het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De personeelsleden die met het toezicht belast zijn, hebben het recht de lokalen die gebruikt worden in het kader van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, te bezoeken. De aanvraag van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning bevat een toestemming van de aanvrager of, voor de minderjarige aanvrager, van zijn wettelijke vertegenwoordiger om in de lokalen die door de aanvrager gebruikt worden in het kader van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, met inbegrip van de door de aanvrager bewoonde lokalen, controlebezoeken te laten uitvoeren. De vergunninghouders, vermeld in artikel 12 en 14, en de aanvrager of, voor de minderjarige aanvrager, zijn wettelijke vertegenwoordiger stellen aan die personeelsleden alle gegevens ter beschikking die voor het toezicht noodzakelijk zijn. Ze staan die personeelsleden toe om ter plaatse de naleving van de bepalingen, vermeld in het eerste lid, te verifiëren en alle stappen te ondernemen die daarvoor nodig zijn.

Van hun vaststellingen maken de personeelsleden, vermeld in het tweede lid, een verslag op. Het verslag heeft bewijswaarde tot het tegenbewijs. Van het verslag wordt een afschrift gestuurd naar de betrokkene.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Art. 21. In artikel 2, 3°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap worden tussen het woord “handicap” en het woord “wordt” de woorden “of aan personen met een vermoeden van handicap” ingevoegd.

Art. 22. In artikel 4 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een paragraaf 1/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1/1. Het agentschap streeft bij het verwezenlijken van zijn missie de vermaatschappelijking van de zorg na door personen met een handicap een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen en ondersteunt hen waar nodig bij het uitoefenen van hun keuzevrijheid.”;

2° in paragraaf 2 wordt tussen het woord “agentschap” en het woord “en” de zinsnede “, de organisaties die mee uitvoering geven aan de missie en de taken van het agentschap” ingevoegd;

3° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het agentschap geeft mee uitvoering aan het VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, aangenomen in New York op 13 december 2006 en respecteert op elk moment de rechten van personen met een handicap die daarin geconcretiseerd zijn.”.

Art. 23. In artikel 5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 juni 2012 en 12 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt tussen het woord “handicap” en het woord “en” de zinsnede “, van personen met een vermoeden van handicap” ingevoegd;

2° er wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° de toeleiding van meerderjarige personen met een handicap naar niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning waarbij de kloof tussen de ondersteuning die geboden kan worden door zelfzorg, mantelzorg, het sociaal netwerk en reguliere zorg, en de ondersteuningsnood van de persoon met een handicap determinerend is.”.

Art. 24. Aan artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 juni 2006 en 21 december 2007, worden een punt 8° tot en met 10° toegevoegd, die luiden als volgt:

“8° de organisatie van het proces van de regie van de zorg en ondersteuning gericht op personen ouder dan zestien jaar, wat de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap betreft, door de toekenning van budgetten voor de financiering van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te prioriteren, rekening houdend met de kloof tussen de ondersteuning die geboden wordt door zelfzorg, mantelzorg, het sociaal netwerk en reguliere zorg, en de ondersteuningsnood van de persoon met een handicap;

9° de optimalisering van de zorg en ondersteuning door aanbieders van zorg en ondersteuning door kennisdeling te bevorderen en te organiseren;

10° de toekenning van vergunningen aan aanbieders van zorg en ondersteuning.”.

Art. 25. In artikel 7 van hetzelfde decreet wordt tussen het woord “agentschap” en het woord “toewijzen” de zinsnede “, al dan niet in samenwerking met andere organisaties,” ingevoegd.

Art. 26. In artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 juni 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt de zinsnede “, en het opleggen van administratieve sancties aan voorzieningen” opgeheven;

2° in punt 3° worden de woorden “het persoonlijke-assistentiebudget en van het persoonsgebonden budget” vervangen door de woorden “de persoonsvolgende financiering van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning”;

3° er worden een punt 7° tot en met 13° toegevoegd, die luiden als volgt:

“7° het erkennen en subsidiëren van organisaties die meewerken aan de indicatiestelling of aan vraagverheldering;

8° het subsidiëren van voorzieningen voor het bevorderen van kennisdeling, vermeld in artikel 6, 9°;

9° het vergunnen en subsidiëren van organisaties die optreden als tussenpersoon tussen de aanbieders van ondersteuning of de leverancier en personen met een handicap;

10° het ontwikkelen van criteria op basis waarvan zorg en ondersteuning zonder toewijzing door het agentschap toegankelijk is waarbij rekening gehouden wordt met minstens de kenmerken duur, frequentie en intensiteit, waardoor die zorg en ondersteuning onderscheiden kan worden van zorg en ondersteuning waarvoor wel een toewijzing door het agentschap nodig is;

11° het vaststellen van de voorwaarden voor de toegang tot zorg en ondersteuning zonder toewijzing door het agentschap, het vaststellen van de voorwaarden waaraan de aanbieders van die zorg en ondersteuning moeten voldoen, en de subsidiëring van deze zorg en ondersteuning;

12° het opleggen van administratieve sancties aan voorzieningen, vergunninghouders en andere organisaties die door het agentschap rechtstreeks of onrechtstreeks gesubsidieerd worden;

13° het ten laste nemen van de kosten van materiële ondersteuning van personen met een handicap.”.

Art. 27. Aan artikel 9 van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

“Het agentschap kan voor de uitvoering van zijn missie en taken een beroep doen op andere organisaties, van welke aard ook.”.

Art. 28. In artikel 12 van hetzelfde decreet wordt tussen het woord “met” en het woord “instanties” de zinsnede “andere overheden,” ingevoegd.

Art. 29. In artikel 13 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 maart 2009 en 12 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt opgeheven;

2° het bestaande derde lid, dat het tweede lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

“Personen met een handicap of met een vermoeden van handicap kunnen, onder de voorwaarden en in de gevallen die met toepassing van artikel 8, 10° en 11°, door de Vlaamse Regering zijn vastgesteld, gebruikmaken van ondersteuning zonder aanvraag of toewijzing door het agentschap.”.

Art. 30. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 juni 2006, 22 december 2006, 21 december 2007, 20 maart 2009, 29 juni 2012, 21 juni 2013 en 12 juli 2013, wordt een artikel 14/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 14/1. Artikel 14 is niet van toepassing op ondersteuning die verleend wordt ter uitvoering van artikel 13, tweede lid.”.

Art. 31. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 juni 2006, 22 december 2006, 21 december 2007, 20 maart 2009, 29 juni 2012, 21 juni 2013 en 12 juli 2013 wordt hoofdstuk IV, dat bestaat uit artikel 16 tot en met 19, vervangen door wat volgt:

“HOOFDSTUK IV: TOELEIDING TOT DE PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING

Art. 16. De persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap bestaat uit een getrapte ondersteuningssysteem voor personen met een handicap. De eerste trap omvat een basisondersteuningsbudget, verstrekt in het kader van de zorgverzekering, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, of artikel 3, derde lid, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming. De tweede trap omvat een

budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, verstrekt door het agentschap.

De persoonsvolgende financiering, vermeld in het eerste lid, wordt geregeld in het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, met behoud van de toepassing van de bepalingen van dit decreet. Artikel 21 is echter niet van toepassing op het basisondersteuningsbudget, vermeld in het eerste lid, waarvoor de bepalingen van de zorgverzekering, vermeld in het eerste lid gelden.”.

Art. 17. Een meerderjarige persoon met een handicap die wil gebruik maken van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning maakt een ondersteuningsplan op.

Het ondersteuningsplan komt tot stand in een actief proces waarbij, na een fase van vraagverduidelijking, de hele nood aan zorg en ondersteuning in kaart wordt gebracht. Het ondersteuningsplan maakt een onderscheid tussen materiële ondersteuning, zorg en ondersteuning die door de persoon met een handicap zelf, zijn gezin, zijn sociaal netwerk, welzijns- en gezondheidsvoorzieningen en niet rechtstreeks toegankelijke handicapspecifieke diensten geleverd moet worden.

De persoon met een handicap stelt, al dan niet onder begeleiding van een dienst ondersteuningsplan of een andere rechtstreeks toegankelijke dienst of organisatie die door de persoon met een handicap gekozen is, zelf een ondersteuningsplan op.

Het ondersteuningsplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het agentschap. Als het ondersteuningsplan niet voldoet aan door de Vlaamse Regering vastgestelde minimale procesmatige vereisten, laat de persoon met een handicap zich bijstaan door een dienst ondersteuningsplan om een aangepast ondersteuningsplan op te maken.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze en de vorm waarin het ondersteuningsplan wordt ingediend.

Art. 18. Als de nood aan zorg en ondersteuning zoals vastgesteld op basis van het ondersteuningsplan, een door de Vlaamse Regering vastgestelde grens overschrijdt, wordt de nood aan zorg en ondersteuning bijkomend met een instrument voor de inschaling van de zorgzwaarte vastgesteld. De Vlaamse Regering stelt het instrument voor de inschaling van de zorgzwaarte vast.

Art. 18/1. Voor minderjarigen loopt de toeleiding naar het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning volgens de regels voor de persoonsvolgende financiering, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Art. 19. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de persoon met een handicap de besteding van het budget waarmee niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt ingekocht, verantwoordt.”.

Art. 32. In artikel 20 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “bereikt en op” worden vervangen door de zinsnede ‘bereikt, op’;

2° de woorden “en op organisaties die mee uitvoering geven aan de missie en taken van het agentschap” worden toegevoegd;

3° er worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Dit decreet is ook van toepassing op personen die gebruikmaken van rechtstreeks toegankelijke ondersteuning, en die op het ogenblik van de start van die ondersteuning de leeftijd van 65 jaar nog niet hebben bereikt, en op voorzieningen en organisaties die die ondersteuning bieden.

Dit decreet is ook van toepassing op personen bij wie door andere entiteiten van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest dan het agentschap ondersteuning wordt geïndiceerd, onder de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden.”.

Art. 33. Aan artikel 21 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 maart 2009, worden een derde en een vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Om ondersteuning te kunnen krijgen, hebben ze hetzij hun woonplaats in het Nederlandse taalgebied, hetzij hun woonplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en in dat laatste geval wenden ze zich tot een voorziening in het Nederlandse taalgebied of tot een voorziening in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens de organisatie ervan, geacht wordt uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

Er kan geen ondersteuning worden verstrekt aan een persoon die al ondersteund wordt door het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Duitstalige Gemeenschap of het federale niveau.”.

Art. 34. In artikel 30 van hetzelfde decreet wordt punt 3° opgeheven.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering

Art. 35. In artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, gewijzigd bij het decreet van 20 december 2002, worden de woorden “van dit decreet” vervangen door de zinsnede “van dit decreet of het decreet van (...) houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap,”.

Art. 36. Aan artikel 4, §4, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt de volgende zin toegevoegd:

“Voor door de Vlaamse Regering te bepalen categorieën van personen kan de Vlaamse Regering specifieke regels en voorwaarden bepalen.”.

Art. 37. In artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 2001, 20 december 2002 en 19 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, tweede lid, wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° een erkende handicap als vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, en een vastgestelde behoefte aan zorg en ondersteuning als vermeld in artikel 5 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, hebben.”;

2° in paragraaf 1, vierde lid, worden de woorden “dit decreet” vervangen door de zinsnede “dit decreet of het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap”;

3° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. De tenlastenemingen worden, volgens de regels en onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering vaststelt, geweigerd of verminderd, als de gebruiker, krachtens andere wetten, decreten, ordonnanties of reglementaire bepalingen, of krachtens gemeen recht, voor dezelfde kosten van niet medische hulp- en dienstverlening als krachtens dit decreet of het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, aanspraak op schadeloosstelling kan maken of heeft gemaakt. De gebruiker moet zijn aanspraak doen gelden.”.

Art. 38. Aan artikel 7 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 december 2002 en gewijzigd bij het decreet van 21 juni 2013, worden een vierde en een vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Het basisondersteuningsbudget, vermeld in artikel 4 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, wordt alleen ambtshalve toegekend.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de behandeling van de aanvraag of de ambtshalve toekenning.”.

Art. 39. In artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 december 2002, 25 maart 2011 en 21 juni 2013, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. De Vlaamse Regering bepaalt de referentiebedragen op basis van de ernst en de duur van het verminderde zelfzorgvermogen of op basis van de zorgvorm, en bepaalt het bedrag van het basisondersteuningsbudget, vermeld in artikel 4 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.”.

Art. 40. In artikel 10 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 december 2008 en gewijzigd bij het decreet van 25 maart 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° de datum waarop door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, of door de toegangspoort, vermeld in artikel 2, §1, 51°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, een behoefte aan zorg en ondersteuning is vastgesteld als vermeld in artikel 5 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, bij de gebruikers, vermeld in artikel 6, §1, tweede lid, 4°, van dit decreet.”;

2° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwijking van het eerste lid kan de Vlaamse Regering voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad de carenstijd uitbreiden voor de uitvoering van het basisondersteuningsbudget, vermeld in artikel 4 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.”.

Afdeling 3. Wijziging van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Art. 41. In artikel 39, eerste lid, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming worden de woorden “de zorgkassen en het agentschap” vervangen door de zinsnede “het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, de toegangspoort, vermeld in artikel 2, §1, 51°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, de zorgkassen en het agentschap”.

Afdeling 4. Wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp

Art. 42. In artikel 26, §1, eerste lid, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “of in een persoonsvolgende financiering” vervangen door de woorden “in een persoonsvolgende financiering of in een combinatie van beide”;

2° aan punt 3° wordt de zinsnede “, of een combinatie van beide vastleggen in een jeugdhulpverleningsbeslissing en die bezorgen aan de minderjarige, zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken” toegevoegd.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Afdeling 1. Overgangsbepaling

Art. 43. De Vlaamse Regering bepaalt de maatregelen die nodig zijn om de overgang van de financiering van de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor personen met een handicap naar de persoonsvolgende financiering, zoals geregeld in dit decreet, op een coherente manier te laten verlopen, en de termijnen waarin die overgang plaatsvindt.

De personen met een handicap die een persoonsgebonden budget of een persoonlijke-assistentiebudget toegekend hebben gekregen voor de inwerkingtreding van dit decreet, blijven dat budget behouden krachtens de modaliteiten die van kracht waren voor de inwerkingtreding van dit decreet, maximaal gedurende de termijnen die door de Vlaamse Regering zijn vastgesteld.

Afdeling 2. Inwerkingtredingsbepaling

Art. 44. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2015, met uitzondering van artikel 41, dat in werking treedt op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Jo Vandeurzen
Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en
Gezin

Ellipsgebouw
Koning Albert II-laan 35 bus 90

B-1030 BRUSSEL

contactpersoon
Wim Knaepen
wknaepen@serv.be

ons kenmerk
SERV_ADV_20130805_persoonsvolgende_financiering_wkkv

Brussel
5 augustus 2013

Michel Dethée
mdethee@serv.be

Adviesvraag voorontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap

Mijnheer de minister,

U heeft de SERV op 17 juli 2013 om advies gevraagd over het bovenvermeld voorontwerp van decreet.

De SERV zal in dit dossier geen advies formuleren en dit onder voorbehoud van bekrachtiging door de eerstvolgende bijeenkomst van de raad.

De vertegenwoordigers van de Vlaamse sociale partners binnen de Strategische Adviesraad Welzijn, Gezondheid en Gezin (SAR WGG) zullen bij de bespreking van het dossier binnen dit forum, de standpunten van hun respectieve organisaties formuleren.

Ik hoop, mijnheer de Minister, u hiermee van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Pieter Kerremans

administrateur-generaal

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
WELZIJN, GEZONDHEID EN GEZIN

Advies

over de persoonsvolgende financiering voor
personen met een handicap

Brussel, 30 oktober 2013

SARWGG_ADV_20131030_PersoonsvolgendeFinancieringPMH

Strategische Adviesraad • Welzijn • Gezondheid • Gezin

Wetstraat 34-36 • 1040 Brussel • T +32 2 209 01 11 • F +32 2 217 70 08 • info@sarwgg.be • www.sarwgg.be

Adviesvraag: over het voorontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.

Adviesvrager: Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Ontvangst adviesvraag: 17 juli 2013

Adviestermijn: 30 dagen vanaf de hernieuwde samenstelling van de raad op 1 oktober 2013

Goedkeuring raad: 30 oktober 2013, unaniem

Inhoud

Krachtlijnen van het advies.....	74
Advies.....	76
1. Situering adviesvraag.....	76
2. Algemene reflectie.....	76
2.1. Integrale zorg en ondersteuning en vermaatschappelijking.....	77
2.2. Op twee gedachten hinken	78
3. Budgettair kader	79
4. Getrapt ondersteuningssysteem	80
4.1. Trap 1	81
4.2. Trap 2	81
4.3. Continuïteit van zorg en ondersteuning.....	82
4.4. Ondersteunen van informele zorg.....	83
4.5. Continuïteit en rechtszekerheid voor aanbieders en personeel	84
4.6. Enkele punctuele opmerkingen.....	84
5. Besluit	85

Krachtlijnen van het advies

Dat de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap met dit decreet eindelijk decretaal zal verankerd worden, is voor de SAR WGG een belangrijke stap. De raad wil bijdragen aan een succesvolle omslag naar een beter systeem voor de zorg en ondersteuning van personen met een handicap zodat er een garantie op zorg bestaat en elke persoon met een handicap de regie van zijn leven, zorg en ondersteuning in eigen handen krijgt. Daarom heeft de raad het voorontwerpdecreet met aandacht gelezen en werpt in dit advies een aantal kritische vragen en bedenkingen op.

Gezien de korte adviestermijn zal de raad zich vandaag bij de evaluatie van het voorontwerpdecreet beperken tot de impact van het decreet op de sector van personen met een handicap (en direct betrokken sectoren zoals, onder andere, de gezinszorg en het eerstelijns welzijnswerk).

Vanuit de missie en visie van de SAR WGG neemt de raad wel het engagement op de voorstellen in het bredere kader van *Integrale zorg en ondersteuning*¹ te plaatsen en te evalueren in de komende maanden. Sommige van de voorstellen in dit decreet vragen immers een grondig debat in het kader van de besprekingen over het Groenboek zesde Staatshervorming.

Omdat afwegingen over de financiering van zorg en ondersteuning zeer omvattend zijn en een breder terrein beslaan dan de sector van de personen met een handicap, kan dit volgens de raad ook best binnen het kader van de zesde staatshervorming geëvalueerd worden. De raad zal hier op dit moment geen uitspraak over doen.

Budgettair kader

De eerste grote bekommernis van de raad betreft het budgettair kader. Dit kaderdecreet geeft geen enkel zicht op het budget dat nodig is en beschikbaar zal zijn voor de uitvoering van de plannen. De onduidelijkheid doet een aantal bezorgdheden ontstaan die in dit advies geschetst worden.

De raad benadrukt dat het invoeren van persoonsvolgende financiering absoluut moet samengaan met het vooruitzicht van zorggarantie voor iedere persoon met een handicap. Daarvoor is het nodig een concreet groeipad te realiseren zowel voor de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning als voor de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. Zorggarantie kan geen realiteit worden als het aanbod niet versterkt wordt.

De raad verzoekt de Vlaamse regering ook spoedig het effect van een basisondersteuningsbudget op de wachtlijst en op de kwaliteit van leven te objectiveren en te monitoren.

Getrapt ondersteuningssysteem

De raad heeft nog veel kritische vragen bij het voorgestelde getrapt ondersteuningssysteem. De vragen en bedenkingen in het advies gaan over trap 1, trap 2, de conti-

¹ SAR WGG (7 december 2011) Visienota Integrale zorg en ondersteuning.

nuïteit van zorg en ondersteuning, de ondersteuning van informele zorg en de rechtszekerheid voor aanbieders en personeel.

Voor zover de Vlaamse Regering voor een getrapt ondersteuningssysteem wil kiezen, moet het ten minste voldoen aan een aantal belangrijke randvoorwaarden:

- Het basisondersteuningsbudget moet voldoende hoog zijn (eventueel toch gebonden aan geobjectiveerde zorgzwaarte (en/of aan inkomen) op voorwaarde dat het systeem administratief eenvoudig blijft).
- Continuïteit van zorg en ondersteuning tussen trap 1 en trap 2 moet gegarandeerd worden dwz.
 - Als een persoon met een zorgbehoefte een budget krijgt uit trap 2 moet hij met dat budget – indien hij dat wenst - ook de ondersteuning die hij al kreeg in trap 1 kunnen behouden.
 - Wanneer op een bepaald moment duidelijk wordt dat trap 1 niet volstaat moet er vlot naar trap 2 kunnen overgeschakeld worden.

Omwille van het feit dat het hier om een kaderdecreet gaat waar nog zeer veel vragen over zijn, wenst de raad ook bij de uitvoering van dit decreet nauw betrokken te worden.

Advies

1. Situering adviesvraag

Op 17 juli 2013 ontving de SAR WGG een adviesvraag van Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, de heer Jo Vandeurzen, over het voorontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap. Omdat de mandaten van de raadsleden op dat ogenblik afgelopen waren, kon de adviesvraag niet onmiddellijk opgenomen worden. Op 1 oktober 2013 werd de nieuwe samenstelling van de raad bekrachtigd. De adviestermijn bedraagt 30 dagen vanaf de samenstelling van de raad.

Voorliggend voorontwerp van decreet bouwt verder op het Vlaams regeerakkoord, de Beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2009-2014 en het strategisch plan "Perspectief 2020. Nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap."

Het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap van 13 december 2006 - door België geratificeerd op 2 juli 2009 - vormt het bredere kader waarbinnen het voorontwerpdecreet tot stand kwam.

Op 8 mei 2013 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota Persoonsvolgende Financiering goed. Hiermee gaf de regering de mogelijkheid tot het schrijven van het voorliggende voorontwerp van decreet, waarin alle basisbeginselen en elementen van de fundamentele en grondige systeemverandering, zoals beschreven in de conceptnota Persoonsvolgende Financiering, hun juridische vertaling krijgen.

Eerdere advisering van de SAR WGG

De SAR WGG bracht eerder al advies uit over het Eindrapport PGB-experiment (14 juni 2011) en formuleerde een visie over integrale zorg en ondersteuning (Visienota IZO, 7 december 2012). Beide nota's bevatten elementen die raken aan de huidige adviesvraag. De nota's zijn beschikbaar op www.sarwgg.be.

2. Algemene reflectie

Dat met dit decreet de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap eindelijk decretaal zal verankerd worden is voor de SAR WGG een belangrijke stap. De weg naar meer vraag- en behoeftegestuurd werken kan hiermee echt ingeslagen worden. Maar de weg is nog lang en zal zonder twijfel nog vele hindernissen kennen. De raad wil bijdragen aan een succesvolle omslag naar een beter systeem voor de zorg en ondersteuning van personen met een handicap zodat er een garantie op zorg bestaat en elke persoon met een handicap de regie van zijn leven, zorg en ondersteuning in eigen handen krijgt.

De raad heeft daarom het voorontwerpdecreet met aandacht gelezen en zal in dit advies een aantal kritische vragen en bedenkingen opwerpen. Omdat het een kaderde-

creet betreft zullen veel van die bedenkingen terug op tafel komen bij de uitvoering van dit decreet. De raad wenst daar dan ook graag bij betrokken te worden.

Het is positief dat het VN-verdrag en het concept Kwaliteit van Bestaan als uitgangspunten worden genoemd. Het belang daarvan werd door de SAR WGG al onderstreept in de visienota Integrale Zorg en Ondersteuning (18 december 2012). De raad zal verder in de tekst nagaan of dit voorontwerp van decreet een goede vertaling van deze uitgangspunten is.

2.1. Integrale zorg en ondersteuning en vermaatschappelijking

De minister stelt in de Memorie van Toelichting dat *wij best nadenken over een bredere toepassing van het basismodel dat we hier vooropstellen, als we de betaalbaarheid van de langdurige zorg in het algemeen in Vlaanderen willen garanderen na de zesde staatshervorming* (MvT p. 2). De minister stelde in de Conceptnota persoonsvolgende financiering (7 mei 2013, p. 4) ook al ervan overtuigd te zijn dat *dit model, ter operationalisering van het begrip vermaatschappelijking van de zorg, ook van toepassing kan zijn voor chronisch zieken, psychiatrisch patiënten en ouderen*.

Het is inderdaad zo dat *de budgetstelsels zich in de ons omringende landen ook op ouderen (65+) richten. Met de zesde staatshervorming, die voorziet in een overheveling van het domein ouderenzorg naar de regionale overheden, ligt er ook in Vlaanderen een opportuniteit om daarover te reflecteren*². Men kan zich ook afvragen of het behoud van de leeftijdsgrens van 65 jaar om gebruik te maken van niet rechtstreeks toegankelijke handicapspecifieke hulp (NRTH) (art. 32) discriminerend is. In het licht van de discussie over de staatshervorming en bij de evaluatie van het Groenboek moet deze discussie op tafel komen.

Daarnaast kan persoonlijke financiering een interessant vehikel zijn om de ontschotting tussen sectoren te bevorderen. In het advies over het Eindrapport PGB-experiment (14 juni 2011, p. 4) formuleerde de SAR WGG het zo: *Een persoonsgerichte financiering kan het eenvoudiger maken voor personen met een zorgbehoefte om hun vraag te richten aan zorg- en hulpverleners uit verschillende welzijns- en gezondheidssectoren. Budgetten zullen immers niet meer afhankelijk zijn van sectorgebonden subsidiekanaalen in het beleidsdomein Welzijn, Gezondheid en Gezin*.

Bij het lezen van de voorstellen in dit kaderdecreet dringen volgende vragen zich dan ook op:

- Is het vooropgestelde systeem zo uitgewerkt dat het ook vlot naar andere personen met zorgbehoefte (ouderen/ personen met chronische aandoeningen,...) kan uitgebreid worden?

² Gevers, H., & Sebrechts, L. (Eds.). (2012). Hoe cash zorg verandert: multidisciplinaire benadering van de persoonlijke financiering in de zorg. Antwerpen: Garant.

- Is het systeem zo opgevat dat het werkelijk tot ontschotting tussen sectoren kan leiden?
- Is het voorgestelde model een goede operationalisering van het begrip vermaatschappelijking van de zorg?

Gezien de korte adviestertermijn zal de raad zich vandaag bij de evaluatie van het voorontwerpdecreet beperken tot de impact van het decreet op de sector van personen met een handicap (en direct betrokken sectoren zoals, onder andere, de gezinszorg en het eerstelijns welzijnswerk).

Vanuit de missie en visie van de SAR WGG neemt de raad wel het engagement op de voorstellen in het bovengeschetst bredere kader te plaatsen en te evalueren in de komende maanden. Sommige van de voorstellen in dit decreet vragen immers een grondig debat in het kader van de besprekingen over het Groenboek zesde Staatshervorming.

2.2. Op twee gedachten hinken

De raad stelt vast dat het voorontwerpdecreet op twee gedachten hinkt. Het decreet wil persoonlijke financiering invoeren voor personen met een handicap door een recht op basisondersteuning te installeren en door een persoonsvolgend financieringssysteem voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te implementeren (MvT, p. 1).

Voor de niet-rechtstreeks toegankelijk hulp zal de financieringswijze dus weldegelijk een omslag kennen naar persoonlijke financiering. Het aanbod in de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning daarentegen zal verder - volgens de klassieke recepten - gestuurd worden via aanbodsfinanciering.

De raad meent te mogen begrijpen dat men het basisondersteuningsbudget daarmee niet als volwaardige persoonlijke financiering beschouwt, maar eerder als een soort van extra ondersteuning voor de persoon met een handicap en zijn omgeving. Als het forfait laag is, zal de rechtstreeks toegankelijke niet-handicap specifieke én handicapspecifieke zorg en ondersteuning die men hiermee kan inkopen, immers eerder beperkt zijn. Ervan uitgaande dat er niets wijzigt aan de wijze van financiering van de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning en er enkel gebruikersbijdragen betaald moeten worden met het basisondersteuningsbudget, lijkt het onwaarschijnlijk dat de persoon met een handicap via dit mechanisme het aanbod zal kunnen sturen.

Vanaf juni 2013 (in uitvoering van het Perspectiefplan 2020) bieden al 180 voorzieningen de mogelijkheid aan om gebruik te maken van rechtstreeks toegankelijke handicapspecifieke hulp. Alle personen met een (vermoeden van) handicap, minder- of meerderjarig, kunnen door dit initiatief een beroep doen op 12 begeleidingen per jaar aan huis of in een voorziening. Ook 24 dagen dagopvang en (max.) 12 nachtverblijven per jaar zijn mogelijk. Met dit initiatief wil het VAPH personen met een (vermoeden van) handicap tegemoet komen die in de eigen, vertrouwde omgeving verblijven. Met de rechtstreeks toegankelijke hulp komt professionele ondersteuning binnen bereik zonder veel administratie en een kleine bijdrage voor de persoon met een handicap³. Er blijft

³ Info van de website VAPH.

dus ook een erkenningsgebonden budget (via zorgaanbieders) in functie van rechtstreeks toegankelijke handicapspecifieke hulp- en ondersteuning waarop een persoon met een handicap een beroep kan doen.

Binnen trap 1 zullen de personen met een handicap en de zorgaanbieders in feite worden geconfronteerd met 2 financieringssystemen, nl. een persoonsvolgend systeem en een financieringssysteem Rechtstreeks Toegankelijke Hulp via zorgaanbieders. Personen met een handicap kunnen zo tweemaal beroep doen (cumuleren en combineren) op het georganiseerde zorgaanbod, enerzijds via hun basisondersteuningsbudget, anderzijds via het aanbod Rechtstreeks Toegankelijke Hulp gefinancierd door het VAPH.

Omdat ook deze afweging over de financiering van zorg en ondersteuning zeer omvattend is en een breder terrein beslaat dan de sector van de personen met een handicap, kan dit volgens de raad best binnen het kader van de zesde staatshervorming geëvalueerd worden. De raad zal hier op dit moment geen uitspraak over doen.

De raad benadrukt dat de uitspraken in dit advies geen voorafname zijn van een meer integrale en strategische advisering over de financiering van zorg en ondersteuning.

3. Budgettair kader

De eerste grote bekommernis van de raad betreft het budgettair kader. Dit kaderdecreet geeft geen enkel zicht op het budget dat nodig is en beschikbaar zal zijn voor de uitvoering van de plannen. De regering legt de verantwoordelijkheid daarvoor bij de volgende legislatuur. De raad kan begrip opbrengen voor het feit dat een grote systeemwijziging in stappen dient te gebeuren en niet meteen alle vragen kan beantwoorden. Toch betreurt ze dat ook in de Memorie van Toelichting weinig wordt gecijferd wat deze plannen zouden gaan kosten.

De onduidelijkheid doet een aantal bezorgdheden ontstaan. Zo bestaat de bezorgdheid dat het forfait uit trap 1 niet voldoende zal zijn voor veel personen met een handicap om hun basisbehoeften aan zorg en ondersteuning te dekken. Ook worden het recht op zorg en ondersteuning en voldoende budget voor trap 2 niet gegarandeerd. Zal - bij een grote overheidsinvestering in trap 1 - het afdwingen van een volwaardige ondersteuningsbudget in trap 2 nog moeilijker worden? Het is goed dat een groeipad en uitbreidingsbeleid voor trap 2 vooropgesteld wordt, maar dit is ook de laatste jaren - ondanks de inspanningen - onvoldoende gebleken. Een recht op basisondersteuning mag niet tot gevolg hebben dat de toegang naar trap 2 wordt beperkt.

De raad heeft nog verschillende vragen:

- Zijn er berekeningen gemaakt om de hoogte van het basisondersteuningsbudget te bepalen voor wie (veel) rechtstreeks toegankelijke reguliere en handicap specifieke zorg en ondersteuning nodig heeft?
- Is er zicht op het aantal personen - die momenteel op een wachtlijst staan - die met het basisondersteuningsbudget voldoende geholpen zullen zijn?
- Zal de zorgverzekering extra budgetten moeten voorzien om alle rechtstreeks toegankelijke (niet-handicapspecifieke én handicapspecifieke) zorg en ondersteuning voor personen met een handicap te financieren? En rekent men daar-

voor dan op een verhoging van de bijdragen aan de zorgverzekering? Zijn er al berekeningen gemaakt van de noden?

- Komt het basisondersteuningsbudget – door het onder te brengen in het decreet zorgverzekering - niet in concurrentie met andere reële noden waar reeds akkoorden over bestaan zoals de MAF in de zorg, begrenzing van de kostprijs voor de residentiële zorg,...?. Of zal de techniek van de zorgverzekering en de zorgkas louter als vehikel gebruikt worden om het basisondersteuningsbudget uit te betalen zonder dat het interfereert met andere doelgroepen in de zorgverzekering? Dit is momenteel niet duidelijk voor de raad. De raad meent dat hier een voorafname wordt gedaan op discussies die in feite naar aanleiding van het Groenboek zesde staatshervorming nog moeten gevoerd worden, en keuzes die dan moeten worden gemaakt.
- Artikel 3 voorziet een jaarlijkse programmatie zowel voor het basisondersteuningsbudget als voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. De raad wijst erop dat een programmatie indruist tegen de logica van een 'zorgverzekering'. Als men een 'recht op basisondersteuning' wil installeren (MvT, p. 1), kan dat niet geprogrammeerd worden.
- Is de rechtstreeks toegankelijke algemene (niet-handicapspecifieke) professionele zorg en ondersteuning voldoende voorbereid om de bijkomende zorgvragen op te vangen? Kunnen ze kwantitatief én kwalitatief tegemoetkomen aan de specifieke handicap-gebonden zorgvragen? Wordt er, met andere woorden, ook een budget voorzien voor de uitbreiding en flexibilisering van de dienstverlening, opleiding van het personeel,...?
- ...

De raad benadrukt dat het invoeren van persoonsvolgende financiering absoluut moet samengaan met het vooruitzicht van zorggarantie voor iedere persoon met een handicap.

Daarvoor is het nodig een concreet groeipad te realiseren zowel voor de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning als voor de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. Zorggarantie kan geen realiteit worden als het aanbod niet versterkt wordt.

De raad verzoekt de Vlaamse regering spoedig het effect van een basisondersteuningsbudget op de wachtlijst en op de kwaliteit van leven te objectiveren en te monitoren.

4. Getrapt ondersteuningssysteem

Wat betreft het getrapt ondersteuningssysteem heeft de raad heel wat kritische bedenkingen en bekommernissen bij de voorstellen in het voorontwerpdecreet.

De twee trappen lijken nu de indruk te wekken dat men aan een grote groep mensen met 'gematigde' zorgvragen 'iets' zal geven. Wanneer iemand werkelijk zware zorgnoden heeft, wordt die naar een ander systeem georiënteerd. Of dit kan werken hangt af van de randvoorwaarden. Hoe hoog zal dit basisondersteuningsbudget zijn? Zal men

vlot kunnen schakelen tussen trap 1 en trap 2? Hoe wordt de continuïteit van de zorg en ondersteuning tussen trap 1 en trap 2 gegarandeerd? En zo meer...

4.1. Trap 1

Omwille van de administratieve eenvoud van het systeem kiest men in het voorontwerpdecreet bij het basisondersteuningsbudget voor één forfait. Het basisondersteuningbudget zal dus voor een grote en diverse groep een gelijk bedrag ter beschikking stellen. Alles bij elkaar gaat het over veel overheidsgeld, waarbij niet duidelijk is waarvoor het zal besteed worden en of iedereen in die groep het wel zal nodig hebben.

Is de keuze voor één forfait de meest efficiënte manier om de middelen te besteden? De raad meent dat er op zijn minst moet overwogen worden of een beperkt, gedifferentieerd forfaitair systeem met een daarbij horende beperkte administratieve last niet doelmatiger zou zijn. Maar evengoed kan overwogen worden het systeem te koppelen aan de geobjectiveerde zorgbehoefte (en/of inkomensgerelateerd te maken) op voorwaarde dat de administratieve belasting beperkt kan worden gehouden. Kan het basisbudget ook rekening houden met de nood aan zorg en ondersteuning van alle gezinsleden/mantelzorgers naast de persoon met een handicap?

Of zal het budget zo laag zijn dat de administratieve kost om meer te differentiëren niet opweegt tegen het eenvoudig uitbetalen van het forfait?

De raad meent dat het basisondersteuningsbudget voldoende hoog moet zijn om dit getrappt ondersteuningssysteem werkzaam te maken.

Een aantal zaken pleiten wel voor een laagdrempelige eerste trap. De raad ziet het bijvoorbeeld als voordeel dat de reguliere basisdiensten in dit systeem meer inclusief zullen gaan werken. Indien het basisondersteuningsbudget voldoende hoog is, kan dit de vermaatschappelijking van de zorg ondersteunen. Ook het feit dat de eerste trap zeer toegankelijk is en niet veel administratieve rompslomp vraagt, zal maken dat er al van bij het ontstaan van een hulpvraag of probleem snel een zekere ondersteuning aanwezig is. Vaak is het voor een persoon met een handicap, en zijn naaste omgeving, een proces van jaren eer men echt goed zicht krijgt op welke zorg en ondersteuning men precies nodig heeft.

Vraag blijft of je twee aparte systemen nodig hebt om een laagdrempelige eerste trap te voorzien.

4.2. Trap 2

Trap 2 is op dit moment te beperkt uitgewerkt waardoor het niet alleen voor de personen met een handicap zelf, maar ook voor de aanbieders en personeel van zorg en ondersteuning nog veel onzekerheid laat.

Een van de doelstellingen van persoonlijke financiering is dat de persoon met een handicap meer keuzevrijheid en onderhandelingskracht krijgt. Of de persoonlijke financiering in trap 2 effectief de sturing door personen met een handicap en de evolutie naar een vraaggerichte markt zal bevorderen, hangt af van een aantal randvoorwaarden:

- Wie zal er oordelen over het al dan niet volstaan van het basisondersteuningsbudget voor de organisatie van de bewezen ondersteuningsbehoefte? Wie zal er oordelen over de behoefte van een persoon met een handicap en zijn netwerk aan niet rechtstreeks toegankelijke handicap specifieke ondersteuning en zorg? Nadat het ondersteuningsplan is opgemaakt, zal dit door de administratie beoordeeld worden. Het is niet duidelijk wat de betrokkenheid van de PMH hier zal zijn. Deze betrokkenheid is essentieel en moet uitgeklaard worden.
- Er worden maar een beperkt aantal budgetcategorieën voorzien waardoor er te weinig maatgericht gewerkt zal kunnen worden. De raad wenst meer duidelijkheid te krijgen over hoe het systeem met de budgetcategorieën zal werken en hoe ondersteuningsplan, zorgzwaarte en budget aan elkaar gekoppeld zullen worden.
- We vinden in het decreet geen bepalingen terug die in de incentives zullen voorzien om naar een groot, divers en flexibel aanbod te evolueren. Er wordt weinig concreets over gezegd. De raad vraagt regelluwte in te bouwen zodat voor aanbieders effectief de mogelijkheden ontstaan om vraaggericht te werken.
- Trajectbegeleiding, investeringen in peer counseling, budgethoudersverenigingen, en andere instrumenten om de persoon met een handicap te versterken moeten worden voorzien.
- De persoon met een handicap die een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning toegewezen krijgt, kan kiezen tussen een cashbudget, een voucher of een combinatie van beiden (art.10). Een cashbudget is alleen bestemd voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning (art. 11). Iemand die voor een cashbudget kiest kan het budget dus niet inzetten om bijvoorbeeld gezinszorg of poetshulp te betalen? Kan deze persoon het budget wel aanwenden bij door het VAPH vergunde aanbieders?
- Wie voor een voucher kiest, moet die besteden aan de financiering van zorg en ondersteuning bij aanbieders die door het VAPH vergund zijn (art. 12). Zal het VAPH in de toekomst dan ook aanbieders/initiatiefnemers vergunnen die buiten de sector van de personen met een handicap actief zijn?

4.3. Continuïteit van zorg en ondersteuning

Een belangrijke bezorgdheid van de raad gaat naar de continuïteit van zorg en ondersteuning bij het werken met deze twee stappen. Door een ander financieringsmechanisme te voorzien voor trap 1 en trap 2, riskeert men breuken in de continuïteit van het systeem te veroorzaken.

Artikel 6 bepaalt dat het basisondersteuningsbudget niet combineerbaar is met de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. Als je een budget in trap twee ontvangt, heb je dus geen recht meer op het basisondersteuningsbudget. Handicap specifieke ondersteuning is echter vaak complementair aan reguliere zorg.

De raad meent dat wanneer een persoon met een handicap een budget krijgt uit trap 2 hij met dat budget – indien hij dat wenst - ook de ondersteuning die hij al kreeg in trap 1 moet kunnen behouden.

Er is ook de bekommernis dat - wanneer de ondersteuningsbronnen uit de binnenste cirkels wegvallen - vlot naar een groter budget moet kunnen overgestapt worden. Dit wordt in de nota niet gegarandeerd.

De raad vraagt hoe de minister met dit systeem zal garanderen dat er bij de overgang van trap 1 naar trap 2 een naadloze aansluiting is tussen de verschillende verleners van zorg en ondersteuning.

4.4. Ondersteunen van informele zorg

De overheid moet inspanningen leveren om drie binnenste cirkels (zelfzorg, gebruikelijke zorg en zorg en ondersteuning door familie, vrienden en/of informele contacten) blijvend te faciliteren via flankerende maatregelen.

In het advies over het Eindrapport PGB-experiment (14 juni 2011, p. 9) stelde de SAR WGG dat *onderzocht moet worden op welke wijze mantelzorg het best gewaardeerd en vergoed wordt. Een (deel van het) antwoord moet zijn: solide sociaal statuut, recht op respijtzorg, ondersteuning door o.m. mantelzorgverenigingen, en 'Care for the carers' als onderdeel van de inschaling van zorgbehoevenden.*

Met het basisondersteuningsbudget zullen mantelzorgers wat financiële ademruimte krijgen, maar ze kunnen hiermee geen sociale rechten opbouwen. De raad vindt het goed dat die ademruimte er komt voor mantelzorgers, maar waarschuwt ervoor dat budgettaire overwegingen niet de bovenhand mogen nemen in het debat over vermaatschappelijking van de zorg.

In het advies over het Eindrapport PGB-experiment (14 juni 2011, p. 10) stelde de SAR WGG dat *de raad van mening is dat informele en formele zorg niet als 'inwisselbaar' mogen worden beschouwd. Informele zorg moet immers steeds een keuze zijn vanuit de familiale en affectieve band die iemand heeft met de zorgvrager en geen noodzaak of verplichting, net zoals formele zorg niet enkel voorbehouden hoort te blijven voor mensen die geen beroep kunnen doen op informele zorg.*

Dit voorontwerpdecreet neemt bij de gebruikers van zorg en ondersteuning de bezorgdheid niet weg over de toenemende druk op de omgeving met toenemende afhankelijkheid van het persoonlijk netwerk tot gevolg.

- Emancipatorisch bedoelde elementen zoals ondersteuning van het eigen netwerk, opbouwen van dat netwerk, vraagverduidelijking, werken met een ondersteuningsplan mogen niet gebruikt worden als financieringsinstrument. Nu lijkt het erop dat ze een centrale plaats krijgen om te bepalen of je recht hebt op een budget in trap 2, of er een zorgzwaarte instrument moet worden afgenomen, hoe groot het budget zal zijn,... De vraag is of dit alles de keuzevrijheid, zelfbeschikking, kwaliteit van bestaan en recht op ondersteuning zal bevorderen?
- Aanwezige ondersteuningsbronnen kunnen ook zeer snel veranderen en vormen daarom geen stabiele basis om de behoefte aan ondersteuning te bepalen. Is het dan niet beter om het budget waar men 'recht' op heeft vast te leggen puur op basis van de ondersteuningsnood?

De raad heeft er ook hier vragen bij of het model met de 5 concentrische cirkels op de juiste manier naar de praktijk wordt vertaald? Hoe stringent zal het model gehanteerd worden in de toewijzing van de budgetten?

4.5. Continuïteit en rechtszekerheid voor aanbieders en personeel

In het advies over het Eindrapport PGB-experiment (14 juni 2011, p. 8) stelde de SAR WGG dat *er over gewaakt moet worden dat in een systeem van persoonsgerichte financiering de zorgverstrekker voldoende middelen krijgt om de continuïteit van de werking van zijn voorziening te verzekeren, de anciënniteit van zijn personeel te betalen,...*

[...] De loon- en arbeidsvoorwaarden van het zorgpersoneel moeten maximaal gevrijwaard blijven. Ook bij het operationeel zijn van persoonlijke financiering moet werkbaar werk een aandachtspunt blijven.

Gezien het belang van goed geschoold personeel voor de kwaliteit van de professionele zorg en ondersteuning vindt de raad het vreemd dat er in de Conceptnota Persoonsvolgende Financiering van 8 mei 2013 nergens wordt aangegeven hoe men het personeel binnen dit nieuw financieringssysteem de nodige rechtszekerheid zal geven.

De raad is alvast tevreden dat artikel 10 in het voorontwerpdecreet vermeldt “dat de voucher zal worden uitgedrukt in personeelspunten, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen zorg-gebonden en organisatie-gebonden punten”.

De Vlaamse overheid zal bij de uitvoering van dit decreet de nodige maatregelen en overgangsbepalingen moeten nemen om een rechtszekere en - budgettair en organisatorisch – haalbare invoering van de persoonsvolgende financiering te verzekeren.

4.6. Enkele punctuele opmerkingen

Toezicht

- De raad is van mening dat art. 20 te ver gaat in het stellen van voorwaarden voor toezicht. Het is evident dat de budgethouder alle gegevens ter beschikking moet stellen om toezicht mogelijk te maken. Maar de eis dat de personeelsleden die het toezicht uitoefenen alle lokalen mogen bezoeken die gebruikt worden in het kader van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning gaat wel erg ver. Die lokalen zijn immers de huizen waar mensen wonen. Bovendien is er sprake van omkering van bewijslast wanneer de vaststellingen in een verslag opgenomen worden dat bewijswaarde heeft tot tegenbewijs.

- ...

5. Besluit

De raad heeft nog veel kritische vragen bij het voorgestelde getrapt ondersteunings-systeem. Voor zover de Vlaamse Regering hiervoor wil kiezen, moet het ten minste voldoen aan een aantal belangrijke randvoorwaarden:

- Het basisondersteuningsbudget moet voldoende hoog zijn (eventueel toch gebonden aan geobjectiveerde zorgzwaarte (en/of aan inkomen) op voorwaarde dat het systeem administratief eenvoudig blijft).
- Continuïteit van zorg en ondersteuning tussen trap 1 en trap 2 moet gegarandeerd worden dwz.
 - Als een persoon met een handicap een budget krijgt uit trap 2 moet hij met dat budget – indien hij dat wenst - ook de ondersteuning die hij al kreeg in trap 1 kunnen behouden.
 - Wanneer op een bepaald moment duidelijk wordt dat trap 1 niet volstaat moet er vlot naar trap 2 kunnen overgeschakeld worden.

De raad benadrukt dat het invoeren van persoonsvolgende financiering absoluut moet samengaan met het vooruitzicht van zorggarantie voor iedere persoon met een handicap. Daarvoor is het nodig een concreet groeipad te realiseren zowel voor de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning als voor de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. Zorggarantie kan geen realiteit worden als het aanbod niet versterkt wordt.

De raad heeft zich (bij de inleiding van dit advies) voorgenomen het bredere perspectief later te hanteren, maar wordt hier toch al geconfronteerd met de vraag hoe men die twee trappen verder zal hanteren wanneer het systeem zal worden opengetrokken naar andere doelgroepen? In het woonzorgdecreet heeft men er net naar gestreefd de gezinszorg en de residentiële zorg beter combineerbaar te maken en schotten weg te nemen. De raad voelt hier een omgekeerde beweging.

Omwille van het feit dat het hier om een kaderdecreet gaat waar nog zeer veel vragen over zijn, wenst de raad ook bij de uitvoering van dit decreet nauw betrokken te worden.

Intussen zal de SAR WGG zelf een reflectie over het Groenboek zesde staatshervorming opstarten. Daarin zal een financieel luik zitten waarbij discussies over - aan de inkomenszijde - een verzekeringslogica versus een algemene middelenlogica en - aan de uitgavenzijde - over de persoonlijke financiering versus de aanbodsfinanciering zeker hun plaats zullen vinden.

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 13 december 2013

Voorontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

1° agentschap: het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;

2° basisondersteuningsbudget: een maandelijks vast forfaitair bedrag, verstrekt in het kader van de zorgverzekering, waarmee de persoon met een handicap die een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning heeft, niet-medische hulp- en dienstverlening kan bekostigen;

3° cashbudget: een vorm van financiering van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, waarbij de persoon met een handicap beslist om de financiering van deze zorg en ondersteuning in liquide middelen op de eigen bankrekening te ontvangen, met een maximumbudget per kalenderjaar, en waarbij de persoon met een handicap daarmee zelf instaat voor het bekostigen van deze zorg en ondersteuning;

4° handicap: een handicap als vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;

5° meerderjarige: elke natuurlijke persoon die achttien jaar is of ouder;

6° minderjarige: elke natuurlijke persoon die jonger is dan achttien jaar;

7° niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning: de zorg en ondersteuning die de duur, intensiteit en frequentie van de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning overschrijdt, vermeld in artikel 8 of 9;

8° ondersteuningsplan: de beschrijving van het geheel van ondersteuning waarop de persoon met een handicap een beroep kan doen, met inbegrip van de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, het sociale netwerk, materiële ondersteuning en ondersteuning, geleverd door voorzieningen die vergund zijn door het agentschap;

9° rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning: de zorg en ondersteuning zoals ambulante begeleiding, ambulante outreach, dagopvang, mobiele begeleiding, mobiele outreach en verblijf, die beperkt is in tijd, intensiteit en frequentie, zoals bepaald overeenkomstig artikel 8, 10° en 11°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, en waarvoor de persoon met een handicap geen aanvraag tot ondersteuning bij het agentschap moet indienen, of de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening, vermeld in artikel 2, §1, 46°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;

10° toegangspoort: de toegangspoort, vermeld in artikel 2, §1, 51°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;

11° voucher: de vorm van financiering waarbij de persoon met een handicap beslist om de financiering van de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning of de bijstand bij de organisatie daarvan rechtstreeks tussen het agentschap en de vergunninghouder, gekozen door de persoon met een handicap, te laten verlopen;

12° zorgverzekering: de zorgverzekering, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, of in artikel 3, derde lid, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

Hoofdstuk 3. Voorwerp

Art. 3. Dit decreet geeft uitvoering aan artikel 23 van de Grondwet en regelt de organisatie van de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap.

De persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap bestaat uit een getrappt ondersteuningssysteem voor personen met een handicap. De eerste trap omvat een basisondersteuningsbudget, verstrekt in het kader van de zorgverzekering. De tweede trap omvat een budget, verstrekt door het agentschap, voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

Op basis van een analyse van de niet ingevulde nood aan zorg en ondersteuning voorziet de Vlaamse Regering, binnen de beschikbare budgetten, in een groeipad voor de financiering van de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. De Vlaamse Regering brengt daarover jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement.

De Vlaamse Regering stelt, vervolgens jaarlijks het beschikbare budget vast dat voor de uitvoering van het decreet beschikbaar is..

Dat betreft zowel het basisondersteuningsbudget als het budget voor niet rechtstreekse toegankelijk zorg en ondersteuning met inbegrip van de verschillende budgetcategorieën.

Hoofdstuk 4. Basisondersteuningsbudget

Art. 4. Een basisondersteuningsbudget wordt toegekend aan iedere persoon met een handicap die voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning hebben;
- 2° voldoen aan de voorwaarden voor het recht op tenlasteneming, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering. Het basisondersteuningsbudget wordt beschouwd als een tenlasteneming als vermeld in artikel 3 van het voormelde decreet;
- 3° voldoen aan de voorwaarden voor het recht op een tegemoetkoming, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming, vanaf de inwerkingtreding van deze voorwaarden. Het basisondersteuningsbudget wordt beschouwd als een tegemoetkoming als vermeld in artikel 3, derde lid, 1°, van het voormelde decreet.

Voor de toekenning van een basisondersteuningsbudget in de periode tot en met het begrotingsjaar 2020 kan de Vlaamse regering aanvullende voorwaarden bepalen. Deze aanvullende voorwaarden moeten de geleidelijke toekenning van het basisbudget aan al diegenen die aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, voldoen, mogelijk maken.

Art. 5. §1. Het agentschap beslist of er bij meerderjarige personen met een handicap een duidelijk vast te stellen behoefte is aan zorg en ondersteuning als vermeld in artikel 4, 1°.

De toegangspoort beslist of er bij minderjarige personen met een handicap een duidelijk vast te stellen behoefte is aan zorg en ondersteuning als vermeld in artikel 4, 1°.

§2. De behoefte aan zorg en ondersteuning van de persoon met een handicap, vermeld in paragraaf 1, wordt vastgesteld door het agentschap of de toegangspoort, al naargelang het geval, op basis van een multidisciplinair verslag, na een onderzoek, of aan de hand van bestaande attesten.

De Vlaamse Regering stelt de procedure voor de erkenning van de handicap vast en bepaalt de criteria aan de hand waarvan de nood aan zorg en ondersteuning door het agentschap of de toegangspoort, al naargelang het geval, wordt vastgesteld. De Vlaamse Regering bepaalt welke bestaande attesten de behoefte aan zorg en ondersteuning, vermeld in artikel 4, 1°, bewijzen.

Art. 6. De aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervalt als aan de persoon met een handicap een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt toegewezen. De aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervalt als na een onderzoek blijkt dat de persoon met een handicap geen duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning meer heeft.

De aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervalt als de persoon met een handicap krachtens andere wetten, decreten, ordonnanties of reglementaire bepalingen, of krachtens gemeen recht, voor dezelfde behoefte aan zorg en ondersteuning al een schadeloosstelling heeft gekregen. De persoon met een handicap moet zijn aanspraak op die schadeloosstelling doen gelden.

De Vlaamse Regering bepaalt de regels en modaliteiten van het onderzoek, vermeld in het eerste lid, en de regels van de vervalprocedure, vermeld in het eerste en tweede lid, onder andere de regels voor het vastleggen van de ingangsdatum van de stopzetting van het basisondersteuningsbudget

Art. 7. In dit artikel wordt verstaan onder:

- 1° Vlaams Zorgfonds: het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Zorgfonds, opgericht bij het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het “Vlaams Zorgfonds” tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid en tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering;
- 2° zorgkas: een zorgkas als vermeld in artikel 14 en 15 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering.

Het agentschap, de toegangspoort, het Vlaams Zorgfonds en de zorgkassen registreren en verwerken persoonsgegevens en wisselen onder elkaar persoonsgegevens uit, inclusief gegevens als vermeld in artikel 6 en 7 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, met zorg voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de persoon met een handicap. De registratie, verwerking en uitwisseling betreffen de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de verstrekking van het basisondersteuningsbudget. De voormelde instanties vragen, met toepassing van de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, de nodige machtigingen tot toegang tot en gebruik van persoonsgegevens, inclusief gegevens als vermeld in artikel 6 en 7 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, uit externe gegevensbronnen.

Hoofdstuk 5. Budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning

Art. 8. Om aanspraak te kunnen maken op een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, moet de meerderjarige persoon met een handicap aan de volgende voorwaarden voldoen:

- 1° beschikken over een door het agentschap goedgekeurd ondersteuningsplan;
- 2° een geobjectiveerde nood hebben aan zorg en ondersteuning die de duur, intensiteit en frequentie van de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning overschrijdt, in voorkomend geval vastgesteld op basis van een instrument voor de inschaling van de zorgzwaarte.

In het eerste lid, 2°, wordt verstaan onder zorgzwaarte: de mate waarin een persoon met een handicap zorg en ondersteuning nodig heeft om zo adequaat mogelijk te kunnen functioneren in het dagelijkse leven.

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, concretiseren.

Art. 9. Voor minderjarige personen met een handicap loopt de regeling van de toekenning van een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, inclusief de regie van de zorg, volgens de regels voor de persoonsvolgende financiering, bepaald in of ter uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Als de zorg en ondersteuning via de toegangspoort werd geïndiceerd, kan de persoon met een handicap tot de leeftijd van 25 jaar, met toepassing van artikel 18, §3, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, gebruikmaken van de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor minderjarigen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de toeleiding, vermeld in het tweede lid.

Art. 10. De niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt gefinancierd in de vorm van een budget. Dat budget wordt uitgedrukt in budgetcategorieën. De persoon met een handicap maakt een keuze tussen een cashbudget of een voucher, of gebruikt een combinatie van beide. De Vlaamse Regering bepaalt de modaliteiten waaronder de persoon met een handicap zijn keuze kan wijzigen. De voucher wordt uitgedrukt in personeelspunten, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen zorggebonden en organisatiegebonden punten. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het budget in cash of in vouchers wordt vastgesteld, en de budgetcategorieën, rekening houdende met de bepalingen van artikel 8 en 9.

De financiering van de zorg en ondersteuning van minderjarigen die door de jeugdrechtbank overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 11 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, naar niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning zijn toegeleid, of de zorg en ondersteuning waarbij een gemandateerde voorziening als vermeld in artikel 2, §1, 16°, van het voormelde decreet, is betrokken, kan alleen met een voucher gebeuren.

Het agentschap en de toegangspoort kunnen op basis van de individuele situatie, onder de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden, begeleidende maatregelen opleggen voor de besteding en het beheer van het cashbudget en kunnen op basis van de individuele situatie, in de door de Vlaamse Regering bepaalde gevallen, het cashbudget omzetten in een voucher.

Art. 11. Het cashbudget wordt vastgesteld op basis van een kalenderjaar. De persoon met een handicap ontvangt op een bankrekening op eigen naam en alleen bestemd voor de financiering van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning een voorschot op dat jaarbudget, en aanvullende voorschotten naar rato van de bewezen en aanvaarde kosten. De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de terbeschikkingstelling en de terugbetaling van de voorschotten.

Art. 12. De voucher kan alleen besteed worden aan de financiering van zorg en ondersteuning die verleend wordt door een door het agentschap vergunde aanbieder

van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, of aan de bijstand die verleend wordt conform artikel 14.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden voor de vergunning van de aanbieders van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning en regelt de procedure voor de aanvraag, de toekenning, de wijziging, de schorsing en de opheffing van de vergunning, inclusief de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen.

Art. 13. De Vlaamse Regering kan voorwaarden vaststellen waaronder, onder meer op verzoek van de persoon met een handicap, de nood aan zorg en ondersteuning opnieuw objectief vastgesteld moet worden en waaronder er een nieuw ondersteuningsplan moet worden opgemaakt, op basis waarvan de budgetcategorie kan wijzigen.

Art. 14. Personen met een handicap aan wie een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning is toegewezen, met uitzondering van minderjarigen die door de jeugdrechtbank overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 11 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, naar niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning zijn toegeleid, en van minderjarigen waarbij voor de zorg en ondersteuning een gemandateerde voorziening als vermeld in artikel 2, §1, 16°, van het voormelde decreet, is betrokken, kunnen zich voor de besteding van het cashbudget, de aanwending van de voucher en de organisatie van de zorg en ondersteuning, inclusief de onderhandelingen met vergunde aanbieders van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, laten bijstaan door een organisatie die daarvoor een vergunning heeft gekregen van het agentschap.

Organisaties die niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning aanbieden en organisaties die mee instaan voor de indicatiestelling, vermeld in artikel 2, 5°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, of in artikel 2, §1, 20°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, kunnen geen vergunning krijgen om personen met een handicap bij te staan als vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan bijkomende onverenigbaarheden en uitsluitingscriteria vaststellen waardoor aan organisaties geen vergunning kan worden toegekend om personen met een handicap bij te staan als vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan ook de bijkomende voorwaarden bepalen voor de vergunning en regelt de procedure voor de aanvraag, de toekenning, de wijziging, de schorsing en de opheffing van de vergunning, inclusief de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen.

Hoofdstuk 6. Regie van de zorg: prioritering, zorgbemiddeling, zorgafstemming en zorgplanning

Art. 15. Binnen de beschikbare begrotingskredieten en met toepassing van de bepalingen van artikel 8 en artikel 10 tot en met 14 kan het agentschap aan personen met een handicap een budget toekennen om niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te bekostigen.

De Vlaamse Regering bepaalt de verdeling van het totale beschikbare budget tussen zorg en ondersteuning voor minderjarigen en zorg en ondersteuning voor meerderjarigen, en tussen de provincies. De middelen voor de financiering van de zorg en ondersteuning van personen die hun woonplaats hebben in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, worden toegevoegd aan de middelen voor de zorg en ondersteuning van personen die hun woonplaats hebben in de provincie Vlaams-Brabant.

Art. 16. De Vlaamse Regering stelt een procedure vast om te bepalen welke meerderjarige personen met een handicap prioritair een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning toegekend krijgen. De Vlaamse Regering neemt maatregelen, conform de voorwaarden vermeld in artikel 8, om de zorg en ondersteuning van meerderjarige personen aan wie als minderjarige een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning toegekend werd, te continueren.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de erkenning van een situatie als noodsituatie.

De Vlaamse Regering bepaalt de minimale inhoudelijke en procesmatige criteria voor de prioritering van de dossiers.

De Vlaamse Regering kan in elke provincie een regionale prioriteitencommissie oprichten die tot taak heeft om een zorgvraag, overeenkomstig de richtlijnen die door het agentschap zijn vastgesteld, te erkennen als prioritair te bemiddelen. De Vlaamse Regering bepaalt de maximale termijn, de nadere samenstelling en de opdrachten van de regionale prioriteitencommissie en kan in dat kader nadere taken toekennen aan het agentschap.

Art. 17. Als een meerderjarige houder van een voucher geen vergunde aanbieder vindt die bereid is om de ondersteuning op te nemen, wordt een proces van zorgbemiddeling opgestart, waarbij de vergunde aanbieders van zorg en ondersteuning met gezamenlijke verantwoordelijkheid een oplossing zoeken. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het proces van zorgbemiddeling wordt georganiseerd en kan daarbij aan het agentschap nadere taken toekennen.

Art. 18. Via regionaal overleg voor zorgafstemming plegen het agentschap, de verenigingen van personen met een handicap, organisaties als vermeld in artikel 14, en de vergunninghouders die zich richten tot personen die ouder zijn dan zestien jaar, overleg om de uitbouw van het zorgaanbod af te stemmen op de vraag naar zorg en ondersteuning in hun regio. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de zorgafstemming wordt georganiseerd en kan de samenstelling van het overleg uitbreiden en concretiseren.

Art. 19. Zorgplanning heeft tot doel de ontwikkeling van het zorgaanbod over verschillende jaren op kwalitatieve en kwantitatieve wijze te beschrijven, met inbegrip van de budgettaire implicaties, met het oog op de toekomstige zorgvragen. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast en de wijze waarop het zorgplan tot stand komt.

Het agentschap stelt basisgegevens over alle actuele vragen naar een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning vast. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast om deze basisgegevens te registreren in een centrale gegevensbank.

Hoofdstuk 7. Toezicht

Art. 20. De Vlaamse Regering organiseert het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De personeelsleden die met het toezicht belast zijn, hebben het recht de lokalen die gebruikt worden in het kader van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, te bezoeken. De aanvraag van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning bevat een toestemming van de aanvrager of, voor de minderjarige aanvrager, van zijn wettelijke vertegenwoordiger om in de lokalen die door de aanvrager gebruikt worden in het kader van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, met inbegrip van de door de aanvrager bewoonde lokalen, controlebezoeken te laten uitvoeren. De vergunninghouders, vermeld in artikel 12 en 14, en de aanvrager of, voor de minderjarige aanvrager, zijn wettelijke vertegenwoordiger stellen aan die personeelsleden alle gegevens ter beschikking die voor het toezicht noodzakelijk zijn. Ze staan die personeelsleden toe om ter plaatse de naleving van de bepalingen, vermeld in het eerste lid, te verifiëren en alle stappen te ondernemen die daarvoor nodig zijn.

Van hun vaststellingen maken de personeelsleden, vermeld in het tweede lid, een verslag op. Het verslag heeft bewijswaarde tot het tegenbewijs. Van het verslag wordt een afschrift gestuurd naar de betrokkene.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Art. 21. In artikel 2, 3°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap worden tussen het woord “handicap” en het woord “wordt” de woorden “of aan personen met een vermoeden van handicap” ingevoegd.

Art. 22. In artikel 4 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een paragraaf 1/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1/1. Het agentschap streeft bij het verwezenlijken van zijn missie de vermaatschappelijking van de zorg na door personen met een handicap een eigen

zinvolle plek in de samenleving te laten innemen en ondersteunt hen waar nodig bij het uitoefenen van hun keuzevrijheid.”;

2° in paragraaf 2 wordt tussen het woord “agentschap” en het woord “en” de zinsnede “, de organisaties die mee uitvoering geven aan de missie en de taken van het agentschap” ingevoegd;

3° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het agentschap geeft mee uitvoering aan het VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, aangenomen in New York op 13 december 2006 en respecteert op elk moment de rechten van personen met een handicap die daarin geconcretiseerd zijn.”.

Art. 23. In artikel 5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 juni 2012 en 12 juli 2013 , worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt tussen het woord “handicap” en het woord “en” de zinsnede “, van personen met een vermoeden van handicap” ingevoegd;

2° er wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° de toeleiding van meerderjarige personen met een handicap naar niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning waarbij de kloof tussen de ondersteuning die geboden kan worden door zelfzorg, mantelzorg, het sociaal netwerk en reguliere zorg, en de ondersteuningsnood van de persoon met een handicap determinerend is.”.

Art. 24. Aan artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 juni 2006 en 21 december 2007, worden een punt 8° tot en met 11° toegevoegd, die luiden als volgt:

“8° de organisatie van het proces van de regie van de zorg en ondersteuning gericht op personen ouder dan zestien jaar, wat de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap betreft, door de toekenning van budgetten voor de financiering van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te prioriteren, rekening houdend met de kloof tussen de ondersteuning die geboden wordt door zelfzorg, mantelzorg, het sociaal netwerk en reguliere zorg, en de ondersteuningsnood van de persoon met een handicap;

9° de optimalisering van de zorg en ondersteuning door aanbieders van zorg en ondersteuning door kennisdeling te bevorderen en te organiseren;

10° de toekenning van vergunningen aan aanbieders van zorg en ondersteuning;

11° het beslissen of er bij een meerderjarige persoon met een handicap een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning is.”.

Art. 25. In artikel 7, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van [...], wordt tussen het woord “agentschap” en het woord “toewijzen” de zinsnede “, al dan niet in samenwerking met andere organisaties,” ingevoegd.

Art. 26. In artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 juni 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt de zinsnede “, en het opleggen van administratieve sancties aan voorzieningen” opgeheven;

2° in punt 3° worden de woorden “het persoonlijke-assistentiebudget en van het persoonsgebonden budget” vervangen door de woorden “de persoonsvolgende financiering van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning”;

3° er worden een punt 7° tot en met 13° toegevoegd, die luiden als volgt:

“7° het erkennen en subsidiëren van organisaties die meewerken aan de indicatiestelling of aan vraagverheldering;

8° het subsidiëren van voorzieningen voor het bevorderen van kennisdeling, vermeld in artikel 6, 9°;

9° het vergunnen en subsidiëren van organisaties die optreden als tussenpersoon tussen de aanbieders van ondersteuning of de leverancier en personen met een handicap;

10° het ontwikkelen van criteria op basis waarvan zorg en ondersteuning zonder toewijzing door het agentschap toegankelijk is waarbij rekening gehouden wordt met minstens de kenmerken duur, frequentie en intensiteit, waardoor die zorg en ondersteuning onderscheiden kan worden van zorg en ondersteuning waarvoor wel een toewijzing door het agentschap nodig is;

11° het vaststellen van de voorwaarden voor de toegang tot zorg en ondersteuning zonder toewijzing door het agentschap, het vaststellen van de voorwaarden waaraan de aanbieders van die zorg en ondersteuning moeten voldoen, en de subsidiëring van deze zorg en ondersteuning;

12° het opleggen van administratieve sancties aan voorzieningen, vergunninghouders en andere organisaties die door het agentschap rechtstreeks of onrechtstreeks gesubsidieerd worden;

13° het ten laste nemen van de kosten van materiële ondersteuning van personen met een handicap.”.

Art. 27. Aan artikel 9 van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

“Het agentschap kan voor de uitvoering van zijn missie en taken een beroep doen op andere organisaties, van welke aard ook.”.

Art. 28. In artikel 12 van hetzelfde decreet wordt tussen het woord “met” en het woord “instanties” de zinsnede “andere overheden,” ingevoegd.

Art. 29. In artikel 13 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 maart 2009 en 12 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het tweede lid wordt opgeheven;

2° het bestaande derde lid, dat het tweede lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

“Personen met een handicap of met een vermoeden van handicap kunnen, onder de voorwaarden en in de gevallen die met toepassing van artikel 8, 10° en 11°, door de Vlaamse Regering zijn vastgesteld, gebruikmaken van ondersteuning zonder aanvraag of toewijzing door het agentschap.”.

Art. 30. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 juni 2006, 22 december 2006, 21 december 2007, 20 maart 2009, 29 juni 2012, 21 juni 2013, 12 juli 2013 en [datum programmadecreet], wordt een artikel 14/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 14/1. Artikel 14 is niet van toepassing op ondersteuning die verleend wordt ter uitvoering van artikel 13, tweede lid.”.

Art. 31. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 juni 2006, 22 december 2006, 21 december 2007, 20 maart 2009, 29 juni 2012, 21 juni 2013, 12 juli 2013 en [datum programmadecreet] wordt hoofdstuk IV, dat bestaat uit artikel 16 tot en met 19, vervangen door wat volgt:

“HOOFDSTUK IV: TOELEIDING TOT DE PERSOONSVOLGENDE FINANCIERING

Art. 16. De persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap bestaat uit een getrappt ondersteuningssysteem voor personen met een handicap. De eerste trap omvat een basisondersteuningsbudget, verstrekt in het kader van de zorgverzekering, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, of artikel 3, derde lid, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming. De tweede trap omvat een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, verstrekt door het agentschap.

De persoonsvolgende financiering, vermeld in het eerste lid, wordt geregeld in het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, met behoud van de toepassing van de bepalingen van dit decreet. Artikel 21 is echter niet van toepassing op het basisondersteuningsbudget, vermeld in het eerste lid, waarvoor de bepalingen van de zorgverzekering, vermeld in het eerste lid gelden.”.

Art. 17. Een meerderjarige persoon met een handicap die wil gebruik maken van niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning maakt een ondersteuningsplan op.

Het ondersteuningsplan komt tot stand in een actief proces waarbij, na een fase van vraagverduidelijking, de hele nood aan zorg en ondersteuning in kaart wordt gebracht. Het ondersteuningsplan maakt een onderscheid tussen materiële

ondersteuning, zorg en ondersteuning die door de persoon met een handicap zelf, zijn gezin, zijn sociaal netwerk, welzijns- en gezondheidsvoorzieningen en niet rechtstreeks toegankelijke handicapspecifieke diensten geleverd moet worden.

De persoon met een handicap stelt, al dan niet onder begeleiding van een dienst ondersteuningsplan of een andere rechtstreeks toegankelijke dienst of organisatie die door de persoon met een handicap gekozen is, zelf een ondersteuningsplan op.

Het ondersteuningsplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het agentschap. Als het ondersteuningsplan niet voldoet aan door de Vlaamse Regering vastgestelde minimale procesmatige vereisten, laat de persoon met een handicap zich bijstaan door een dienst ondersteuningsplan om een aangepast ondersteuningsplan op te maken.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze en de vorm waarin het ondersteuningsplan wordt ingediend.

Art. 18. Als de nood aan zorg en ondersteuning zoals vastgesteld op basis van het ondersteuningsplan, een door de Vlaamse Regering vastgestelde grens overschrijdt, wordt de nood aan zorg en ondersteuning bijkomend met een instrument voor de inschaling van de zorgzwaarte vastgesteld. De Vlaamse Regering stelt het instrument voor de inschaling van de zorgzwaarte vast.

Art. 18/1. Het agentschap kent op basis van het ondersteuningsplan en, al naar gelang het geval, op basis van de inschaling van de zorgzwaarte, een budget toe dat wordt uitgedrukt in budgetcategorieën. In de gevallen vermeld in artikel 10, derde lid, van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, legt het agentschap begeleidende maatregelen op of beslist het agentschap om het cashbudget om te zetten in een voucher.

Art. 18/2. Voor minderjarigen loopt de toeleiding naar het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning volgens de regels voor de persoonsvolgende financiering, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Art. 19. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de persoon met een handicap de besteding van het budget waarmee niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt ingekocht, verantwoordt.”.

Art. 32. In artikel 20 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “bereikt en op” worden vervangen door de zinsnede ‘bereikt, op’;

2° de woorden “en op organisaties die mee uitvoering geven aan de missie en taken van het agentschap” worden toegevoegd;

3° er worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Dit decreet is ook van toepassing op personen die gebruikmaken van rechtstreeks toegankelijke ondersteuning, en die op het ogenblik van de start van die ondersteuning de leeftijd van 65 jaar nog niet hebben bereikt, en op voorzieningen en organisaties die die ondersteuning bieden.

Dit decreet is ook van toepassing op personen bij wie door andere entiteiten van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest dan het agentschap ondersteuning wordt geïndiceerd, onder de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden.”.

Art. 33. Aan artikel 21 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 maart 2009, worden een derde en een vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Om ondersteuning te kunnen krijgen, hebben ze hetzij hun woonplaats in het Nederlandse taalgebied, hetzij hun woonplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en in dat laatste geval wenden ze zich tot een voorziening in het Nederlandse taalgebied of tot een voorziening in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens de organisatie ervan, geacht wordt uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

Er kan geen ondersteuning worden verstrekt aan een persoon die al ondersteund wordt door het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Duitstalige Gemeenschap of het federale niveau.”.

Art. 34. In artikel 30 van hetzelfde decreet wordt punt 3° opgeheven.

Art. 35. Aan artikel 33, §2, van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

“De Vlaamse Regering stelt het tarief vast van de erelonen en de kosten voor de deskundigen die in het kader van medische deskundige onderzoeken bij de vorderingen, vermeld in artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek, worden aangesteld.”.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering

Art. 36. In artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, gewijzigd bij het decreet van 20 december 2002, worden de woorden “van dit decreet” vervangen door de zinsnede “van dit decreet of het decreet van (...) houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap,”.

Art. 37. Aan artikel 4, §4, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt de volgende zin toegevoegd:

“Voor door de Vlaamse Regering te bepalen categorieën van personen kan de Vlaamse Regering specifieke regels en voorwaarden bepalen.”.

Art. 38. In artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 2001, 20 december 2002 en 19 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, tweede lid, wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° een erkende handicap als vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, en een vastgestelde behoefte aan zorg en ondersteuning als vermeld in artikel 5 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, hebben.”;

2° in paragraaf 1, vierde lid, worden de woorden “dit decreet” vervangen door de zinsnede “dit decreet of het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap”;

3° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. De tenlastenemingen worden, volgens de regels en onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering vaststelt, geweigerd of verminderd, als de gebruiker, krachtens andere wetten, decreten, ordonnanties of reglementaire bepalingen, of krachtens gemeen recht, voor dezelfde kosten van niet medische hulp- en dienstverlening als krachtens dit decreet of het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, aanspraak op schadeloosstelling kan maken of heeft gemaakt. De gebruiker moet zijn aanspraak doen gelden.”.

Art. 39. Aan artikel 7 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 december 2002 en gewijzigd bij het decreet van 21 juni 2013, worden een vierde en een vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Het basisondersteuningsbudget, vermeld in artikel 4 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, wordt alleen ambtshalve toegekend.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de behandeling van de aanvraag of de ambtshalve toekenning.”.

Art. 40. In artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 december 2002, 25 maart 2011 en 21 juni 2013, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. De Vlaamse Regering bepaalt de referentiebedragen op basis van de ernst en de duur van het verminderde zelfzorgvermogen of op basis van de zorgvorm, en bepaalt het bedrag van het basisondersteuningsbudget, vermeld in artikel 4 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een

handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.”.

Art. 41. In artikel 10 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 december 2008 en gewijzigd bij het decreet van 25 maart 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° de datum waarop door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, of door de toegangspoort, vermeld in artikel 2, §1, 51°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, een behoefte aan zorg en ondersteuning is vastgesteld als vermeld in artikel 5 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, bij de gebruikers, vermeld in artikel 6, §1, tweede lid, 4°, van dit decreet.”;

2° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwijking van het eerste lid kan de Vlaamse Regering voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad de carenstijd uitbreiden voor de uitvoering van het basisondersteuningsbudget, vermeld in artikel 4 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.”.

Afdeling 3. Wijziging van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Art. 42. In artikel 39, eerste lid, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming worden de woorden “de zorgkassen en het agentschap” vervangen door de zinsnede “het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, de toegangspoort, vermeld in artikel 2, §1, 51°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, de zorgkassen en het agentschap”.

Afdeling 4. Wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp

Art. 43. In artikel 26, §1, eerste lid, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “of in een persoonsvolgende financiering” vervangen door de woorden “in een persoonsvolgende financiering of in een combinatie van beide”;

2° aan punt 3° wordt de zinsnede “, of een combinatie van beide vastleggen in een jeugdhulpverleningsbeslissing en die bezorgen aan de minderjarige, zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken” toegevoegd.

Afdeling 5. Wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening

Art. 44. In artikel 3 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° zorg en ondersteuning die wordt ingekocht met een cashbudget, vermeld in artikel 11 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap, waarbij geen door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, vergunde aanbieder van zorg en ondersteuning betrokken is.”.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Afdeling 1. Overgangsbepaling

Art. 45. De Vlaamse Regering bepaalt de maatregelen die nodig zijn om de overgang van de financiering van de niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor personen met een handicap die op datum van inwerkingtreding van dit decreet gebruik maken van die zorg en ondersteuning naar de persoonsvolgende financiering, zoals geregeld in dit decreet, op een coherente manier te laten verlopen, en de termijnen waarin die overgang plaatsvindt.

De personen met een handicap die een persoonsgebonden budget of een persoonlijke-assistentiebudget toegekend hebben gekregen voor de inwerkingtreding van dit decreet, blijven dat budget behouden krachtens de modaliteiten die van kracht waren voor de inwerkingtreding van dit decreet, maximaal gedurende de termijnen die door de Vlaamse Regering zijn vastgesteld.

Afdeling 2. Inwerkingtredingsbepaling

Art. 46. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2015, met uitzondering van artikel 31, 42 en 44, die in werking treden op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 54.820/1
van 24 januari 2014

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap’

Op 17 december 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap'.

Het voorontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 14 januari 2014. De kamer was samengesteld uit Marnix VAN DAMME, kamervoorzitter, Wilfried VAN VAERENBERGH en Wouter PAS, staatsraden, Marc RIGAUX, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Brecht STEEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 24 januari 2014.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

Gelet op het uitzonderlijk hoge aantal adviesaanvragen die met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de wetten op de Raad van State aanhangig zijn gemaakt, heeft de afdeling Wetgeving zich bovendien noodgedwongen moeten beperken tot een summier onderzoek van het ontwerp, zelfs met betrekking tot de in artikel 84, § 3, eerste lid, van die wetten opgesomde punten. Uit de vaststelling dat over een bepaling in dit advies niets wordt gezegd, mag niet zonder meer worden afgeleid dat er niets over gezegd kan worden en indien er wel iets over wordt gezegd, dat er niets méér over te zeggen valt.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2.1. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de persoonsgebonden financiering van de zorg en de ondersteuning van personen met een handicap in te voeren, in beginsel met ingang van 1 januari 2015.

De persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap bestaat uit een getrappt ondersteuningssysteem. De “eerste trap” omvat een recht op een basisondersteuningsbudget ten laste van de Vlaamse zorgverzekering. Dit basisondersteuningsbudget wordt toegekend aan iedere persoon met een handicap die een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning heeft, met het oog op de bekostiging van niet-medische hulp- en dienstverlening. Het toegekende bedrag vormt een tenlasteneming zoals bedoeld in het bestaande systeem van de zorgverzekering. De “tweede trap” van de persoonsgebonden financiering bestaat uit een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning ten laste van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (hierna: het Agentschap). Dit bedrag kan worden toegekend onder de vorm van een cashbudget of een voucher. Met dit budget kan de persoon met een handicap niet-rechtstreeks toegankelijke hulp financieren. De budgetten van de eerste en de tweede trap kunnen niet worden gecumuleerd.

Bovendien bevat het ontwerp een engagement voor een groeipad, door de financiering van de door het Agentschap gesubsidieerde niet-rechtstreeks toegankelijke ondersteuning en zorg decretaal te verankeren, en voorziet het in een regie van de zorg, door prioritering, zorgafstemming en zorgplanning.

Met de ontworpen regeling beoogt de decreetgever een omslag te maken van de financiering van voorzieningen voor personen met een handicap naar de rechtstreekse financiering van de personen met een handicap zelf. Die omslag past in het zogenaamde “vermaatschappelijken van de zorg” en ligt in de lijn van het VN-Verdrag van 13 december 2006 ‘inzake de rechten van personen met een handicap’.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met hogere rechtsnormen verstaan.

2.2. Om de persoonsvolgende financiering te regelen, bevat het ontwerp in de eerste plaats een aantal autonome bepalingen. Daarnaast worden verschillende wijzigingen aangebracht in onder meer het decreet van 30 maart 1999 ‘houdende de organisatie van de zorgverzekering’, het decreet van 7 mei 2004 ‘tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap’, het decreet van 13 juli 2012 ‘houdende de Vlaamse sociale bescherming’ en het decreet van 12 juli 2013 ‘betreffende de integrale jeugdhulp’.

VORMVEREISTEN

3. Sommige bepalingen van het ontwerp raken rechtstreeks het belang van personen met een handicap jonger dan vijftientig jaar. Over die bepalingen dient een kind- en jongereneffectrapport te worden opgesteld en bij het ontwerp te worden gevoegd, op grond van artikel 4 van het decreet van 20 januari 2012 ‘houdende een vernieuwd jeugd- en kinderrechtenbeleid’. Uit het dossier blijkt niet dat dit vormvereiste is nageleefd. Hieraan moet worden verholpen.

BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

4.1. Luidens artikel 5, § 1, II, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ zijn de gemeenschappen bevoegd voor het beleid inzake mindervaliden met uitzondering van “a) de regelen betreffende en de financiering van de toelagen aan de mindervaliden, met inbegrip van de individuele dossiers.” Hoewel het ontwerp concreet budgetten toekent aan de personen met een handicap, wat de vraag doet rijzen of zij al dan niet beschouwd moeten worden als “toelagen aan mindervaliden”, is, zoals hierna blijkt, de Vlaamse decreetgever bevoegd om de aangelegenheid te regelen.

4.2. In het advies 31.584/1 van 28 juni 2001, stelde de Raad van State, afdeling Wetgeving, dat onder “toelagen aan mindervaliden” het volgende moest worden begrepen:

“De bevoegdheid die de federale overheid op grond van artikel 5, § 1, II, 4°, a), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 inzake de toelagen aan mindervaliden bezit, is immers, blijkens de verantwoording van het amendement dat tot de huidige tekst van die bepaling heeft geleid, beperkt tot inkomensverschaffende toelagen². Een tegemoetkoming, zoals bedoeld in het voorliggende voorstel van wet, waarbij het inkomen van de betrokkene op geen enkele wijze nog in aanmerking wordt genomen voor het toekennen ervan, kan bezwaarlijk als zulk een inkomensverschaffende toelage worden beschouwd.”³

4.3. Aangezien voor de toekenning en het bedrag van de budgetten het inkomen geen rol speelt, maar (het bedrag van de) toekenning volledig afhankelijk is van de behoefte of nood aan zorg en ondersteuning die worden vastgesteld, wat het basisondersteuningsbudget betreft op

² (voetnoot 3 van het advies) Zie verslag ANDRE-PETRY, *Parl. St.*, Senaat, 1979-80, nr. 434/2, p. 126.

³ Adv.RvS 31.584/1 van 28 juni 2001, over een voorstel van wet ‘tot invoering van een zelfredzaamheidsverzekering in de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen’, *Parl. St. Kamer* 2000-01, nr. 1023/2.

basis van een “multidisciplinair” verslag of op basis van bepaalde attesten (artikel 5, § 2, van het ontwerp) en wat het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke hulp betreft op basis van een ondersteuningsplan en een zorgzwaarte-instrument (artikel 8 van het ontwerp), kunnen de budgetten niet worden beschouwd als “toelagen aan mindervaliden” in de zin van artikel 5, § 1, II, 3°, a), van de bijzondere wet.

5. Zoals het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld, blijkt “uit het geheel van de teksten die het resultaat zijn van de grondwetsherzieningen van 1970, 1980 en 1988, en inzonderheid uit de bepalingen van artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 –ingevoegd bij artikel 4, § 8, van de bijzondere wet van 8 augustus 1988 – dat het Belgische staatsbestel berust op een economische en monetaire unie die gekenmerkt wordt door een geïntegreerde markt en door de eenheid van de munt. (...). Ook al impliceert het bestaan van een economische unie in de eerste plaats het vrij verkeer van goederen en van productiefactoren, het omvat eveneens het vrij verkeer van personen tussen de deelgebieden van de Staat”.⁴

In de arresten inzake de zorgverzekering heeft het Hof overwogen dat de bestreden maatregelen, door het beperkte bedrag en effect ervan, de economische unie en monetaire eenheid niet in gevaar brengen.⁵ Uit die arresten⁶ blijkt dat de Vlaamse Gemeenschap een zorgverzekering kan organiseren die niet van toepassing is op de personen die wel in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad werken, maar elders in België wonen en die geen gebruik hebben gemaakt van hun recht van vrij verkeer van personen binnen de Europese Unie.

De vraag rijst of het, wat betreft de in artikel 6, § 1, VI, derde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bedoelde economische en monetaire unie, mogelijk is tot hetzelfde besluit te komen ten aanzien van het thans voorliggende ontwerp nu dat in een nieuwe tegemoetkoming (namelijk het basisondersteuningsbudget) voorziet die afhangt van het aangesloten zijn bij de Vlaamse zorgverzekering. Omdat het ontwerp het precieze bedrag van deze tegemoetkoming niet vaststelt, en omdat het ontwerp het ook aan de Vlaamse Regering overlaat om het bedrag evenals een aantal toekenningsvoorwaarden vast te stellen, beschikt de afdeling Wetgeving van de Raad van State niet over alle elementen om wat dat betreft een standpunt in te nemen.

⁴ GwH, nr. 107/2005, 22 juni 2005, B.8.1. en B.8.2.

⁵ GwH, nr. 33/2001, 13 maart 2001, B.3.9.2; GwH, nr. 51/2006, 19 april 2006, B.10.3; GwH, nr. 11/2009, 21 januari 2009, B.12.1. Zie ook: J. VANPRAET, *De latente staatshervorming. De bevoegdheidsverdeling in de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en de adviespraktijk van de Raad van State*, Brugge, die Keure, 2011, nrs. 217 e.v. Zie eveneens: advies 46.083/AV van 3 maart 2009 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 30 april 2009 tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering (*Parl.St.*, VI. Parl. 2008-2009, nr. 2156/1, p. 83-84).

⁶ Het arrest nr. 11/2009 van 21 januari 2009 werd overigens gewezen na het antwoord van het Hof van Justitie van de Europese Unie op de prejudiciële vragen die het Grondwettelijk Hof over het decreet inzake de zorgverzekering had gesteld (zie HvJ, 1 april 2008, nr. C-212/06).

ALGEMENE OPMERKINGENI. Verenigbaarheid van het nieuwe ondersteuningssysteem met artikel 23 van de Grondwet en met het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel

6. Het ontwerp maakt een einde aan het bestaande systeem van ondersteuning van personen met een handicap, waarbij het Agentschap kosten van de betrokken personen ten laste neemt door middel van het toekennen van een persoonlijk-assistentiebudget, een persoonsgebonden budget voor de tenlasteneming van de kosten van de ondersteuning van erkende voorzieningen, en een persoonsgebonden budget voor de tenlasteneming van de kosten van de individuele materiële bijstand (artikel 18 van het decreet van 7 mei 2004).

Het ontworpen ondersteuningssysteem heeft een getrapt karakter, bestaande uit een basisondersteuningsbudget en een budget voor de financiering van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

Daarbij wordt de eerste trap van ondersteuning volledig ingeschreven in het bestaande systeem van de zorgverzekering. Dit betekent dat aan de voorwaarden voor de zorgverzekering moet worden voldaan, en dat de ondersteuning een tenlasteneming zal vormen zoals bedoeld in het decreet van 30 maart 1999. De bestaande ondersteuning verandert daardoor, voor wat betreft het basisondersteuningsbudget, fundamenteel van karakter. In het bijzonder wordt die ondersteuning afhankelijk van het voldoen aan de voorwaarde van aansluiting bij een zorgkas, alsook aan het betalen van de vereiste bijdrage (artikel 4 van het decreet van 30 maart 1999).

Ook de ondersteuning voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning onderscheidt zich fundamenteel van de huidige ondersteuning, doordat de budgetten zullen worden uitgedrukt in budgetcategorieën, die worden vastgesteld op basis van het ondersteuningsplan en de objectief vastgestelde zorgzwaarte.

Deze wezenlijke verandering in het ondersteuningssysteem moet onderzocht worden in het licht van artikel 23 van de Grondwet alsook van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel.

7.1. Zoals artikel 3 van het ontwerp bevestigt, kan het ontwerp worden beschouwd als een uitvoering van artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet.

7.2. Daargelaten de overgangsregelingen, die door de Vlaamse Regering worden vastgelegd, sluit de ontworpen regeling niet uit dat bepaalde personen met een handicap een lagere tegemoetkoming zullen krijgen dan de tegemoetkoming waarop ze nu recht hebben. De vraag rijst of deze mogelijkheid in strijd is met de standstill-verplichting die ligt besloten in artikel 23, eerste en derde lid, van de Grondwet, die, zoals blijkt uit de rechtspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, ook geldt voor tegemoetkomingen aan personen met een handicap.⁷

⁷ RvS, *Cleon, ASBL A.B.P en ASBL A.B.M.M.* t. CoCoF, nr. 215.309, 23 september 2011.

7.3. De ontworpen regeling vertoont gelijkenissen met het recht op maatschappelijke dienstverlening en het recht op maatschappelijke integratie, die beiden kunnen worden beschouwd als onderdelen van het recht op sociale bijstand dat is gewaarborgd bij artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet, waarover het Grondwettelijk Hof zich al herhaaldelijk heeft uitgesproken. Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt dat inzake het recht op sociale bijstand een *standstill*-effect geldt. Het *standstill*-effect van artikel 23 van de Grondwet inzake sociale bijstand, in het bijzonder wat het recht op maatschappelijke dienstverlening betreft,⁸ verbiedt de bescherming of het beschermingsniveau die de wetgevingen vroeger op dat gebied boden, aanzienlijk te verminderen⁹ zonder dat daartoe redenen van algemeen belang bestaan.¹⁰

Hieruit vloeit voort dat om over de eventuele schending, door een wetskrachtige norm, van het *standstill*-effect van artikel 23 van de Grondwet te oordelen, in zoverre dat artikel het recht op sociale bijstand waarborgt, de situatie van de adressaten van die norm moet worden vergeleken met hun situatie onder de gelding van de vroegere wetgeving.¹¹

7.4. De verplichting om geen afbreuk te doen aan het beschermingsniveau kan echter niet zo worden begrepen dat ze elke wetgever, in het raam van zijn bevoegdheden, de verplichting oplegt om niet te raken aan de voorwaarden van de maatschappelijke dienstverlening. Zij verbiedt hun om maatregelen aan te nemen die een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van het in artikel 23, eerste lid en derde lid, 2°, van de Grondwet gewaarborgde recht, maar zij ontzegt hun niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze zou worden gewaarborgd.¹² Artikel 23, eerste lid, van de Grondwet vereist ook niet dat de bedoelde rechten door de wetgever voor ieder individu op dezelfde manier moeten worden gewaarborgd en die grondwetsbepaling staat derhalve niet eraan in de weg dat die rechten voor sommige categorieën van personen worden beperkt en gemoduleerd, op voorwaarde dat voor het onderscheid in behandeling een redelijke verantwoording bestaat.¹³

7.5. De conclusie is dan ook dat de ontworpen regeling niet noodzakelijk in strijd is met het *standstill*-effect dat voortvloeit uit artikel 23 van de Grondwet. Pas bij de concrete uitwerking van de verplichte bijdrage en van het recht op de betrokken budgetten zal echter kunnen worden nagegaan of er voor bepaalde categorieën van personen geen onverantwoorde achteruitgang van het beschermingsniveau plaatsgrijpt.

8. Zoals ook de memorie van toelichting vermeldt (p. 8), heeft in de huidige stand van de regelgeving elke persoon met eenzelfde handicap in principe recht op dezelfde tegemoetkoming van het Agentschap, en zal dit in het persoonsvolgend financieringssysteem veranderen.

⁸ GwH 14 januari 2004, nr. 5/2004, B.25.3.; GwH 28 juli 2006, nr. 123/2006, B.14.3.

⁹ GwH 28 juli 2006, nr. 123/2006, B.14.3.; GwH 1 september 2008, nr. 132/2008, B.9.; Vgl. GwH 14 januari 2004, nr. 5/2004, B.25.3.

¹⁰ GwH 27 juli 2011, nr. 135/2011, B.5.2.

¹¹ GwH 28 juli 2006, nr. 123/2006, B.14.3.; GwH 1 september 2008, nr. 132/2008, B.9.

¹² GwH 27 november 2002, nr. 169/2002, B.6.6.

¹³ GwH 27 juli 2011, nr. 135/2011, B.8.1.

Het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod impliceren dat substantieel gelijke gevallen gelijk behandeld moeten worden. Zoals blijkt uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Grondwettelijk Hof, houden de voornoemde beginselen daarnaast ook in dat substantieel ongelijke gevallen ongelijk dienen te worden behandeld.¹⁴ Een ongelijke behandeling van substantieel gelijke situaties en een gelijke behandeling van substantieel ongelijke situaties zijn slechts verenigbaar met de voornoemde beginselen indien daarvoor een objectieve en redelijke verantwoording kan worden aangevoerd. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

De stellers van het ontwerp gaan er vanuit dat personen met eenzelfde handicap zich niet noodzakelijkerwijze in eenzelfde situatie bevinden. Omwille van beleidsmatige redenen (financiering, vermaatschappelijking,...) en in de geest van het VN-verdrag over de rechten van personen met een handicap, wil het ontwerp financiële ondersteuning organiseren die rekening houdt met het geheel van ondersteuning waarop de persoon met een handicap een beroep kan doen, vertrekkend vanuit zijn mogelijkheden van zelfzorg en zorg en ondersteuning in gezin, familie en sociale netwerk, alsook rekening houdt met de zorgzwaarte, zijnde de mate waarin de persoon met een handicap zorg en ondersteuning nodig heeft.

De verschillende ondersteuning van personen met eenzelfde handicap steunt aldus op een objectieve en redelijke verantwoording, en is bijgevolg aanvaardbaar.

9.1. Het ontwerp voorziet, zowel uitdrukkelijk als impliciet, in een verschillende behandeling van personen met een handicap die hun woonplaats hebben in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

9.2. Het door artikel 41 van het ontwerp ingevoegde artikel 10, § 2, tweede lid van het decreet van 30 maart 1999 machtigt de Vlaamse Regering om voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad “de carenstijd [uit te breiden] voor de uitvoering van het basisondersteuningsbudget”.

Bovendien geldt, gelet op de artikelen 31 en 36 van het ontwerp, voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad ook de regel van artikel 5, 6°, van het decreet van 30 maart 1999. Hieruit volgt dat voor deze inwoners een bijkomende voorwaarde van 10 jaar aansluiting bij een zorgkas geldt, wanneer zij niet binnen een bepaalde termijn na het ogenblik dat zij kunnen aansluiten bij een zorgkas, zich daadwerkelijk hebben aangesloten.

Ten slotte voegt artikel 37 van het ontwerp in het decreet van 30 maart 1999 een bepaling in, die de Vlaamse Regering machtigt om voor te bepalen categorieën van personen specifieke regels en voorwaarden te bepalen. Volgens de memorie van toelichting geeft deze bepaling de Vlaamse Regering de mogelijkheid om specifieke regels en voorwaarden te bepalen

¹⁴ Zie, o.m., E.H.R.M. (grote kamer), 6 april 2000, Thlimmenos t. Griekenland, nr. 34.369/97, ECHR, 2000-IV, § 44; GwH 23 januari 1992, nr. 4/92, B.2.3.

voor de aansluiting bij de zorgverzekering van kinderen en jongeren woonachtig in het tweetalige gebied.¹⁵

9.3. In de memorie van toelichting wordt de bijzondere regeling van artikel 41 van het ontwerp als volgt verantwoord:

“Deze nieuwe bepaling geeft aan de Vlaamse Regering de mogelijkheid om voor de uitvoering van het basisondersteuningsbudget de carenstijd uit te breiden voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het basisondersteuningsbudget is gekoppeld aan een bijdrageplicht maar het financiële evenwicht van het stelsel komt in gevaar indien alle personen met een handicap die wonen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad op het moment van de inwerkingtreding van het nieuwe decreet zouden aansluiten bij een zorgkas en een aanvraag doen van vaststelling van een handicap. Anderzijds mogen de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad niet gediscrimineerd worden en moeten zij een correcte kans krijgen om toe te treden tot het systeem van het basisondersteuningsbudget. Vandaar dat de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering wordt ingebouwd om een drempel te voorzien. Zo zou de Vlaamse Regering de carenstijd voor de uitvoering van het basisondersteuningsbudget kunnen uitbreiden. Deze carenstijd komt in de plaats van en niet bovenop de huidige carenstijd, vermeld in artikel 10, § 2. Op die manier wordt gezorgd voor een minimaal engagement van de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die moeten volhouden om tijdens deze uitgebreide carenstijd aansluiting bij de zorgverzekering te betalen vooraleer financieel voordeel te kunnen putten uit de regeling van het basisondersteuningsbudget.”

9.4. Over de specifieke bepalingen of vereisten die van toepassing zijn op de personen die wonen in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad merkte de Raad van State, afdeling Wetgeving, in zijn advies over het ontwerp dat leidde tot het decreet van 13 juli 2012 ‘houdende de Vlaamse sociale bescherming’, het volgende op:

“[De] specifieke bepalingen onderwerpen de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad aan een verschillende behandeling, vergeleken met de inwoners van het Nederlandse taalgebied. Deze verschillende behandeling wordt in de memorie van toelichting verantwoord door te stellen dat ‘[h]et verschil in regeling tussen Vlaanderen en Brussel (...) gesteund [is] op het feit dat de aansluiting voor inwoners van het Nederlandse taalgebied verplicht is, terwijl de aansluiting voor inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad vrijwillig is. Een facultatief systeem vereist een zekere wederkerigheid tussen plichten en rechten. Vermeden moet worden dat er wordt aangesloten op het moment dat de nood aan ondersteuning zich voordoet en men er daarna terug uitstapt. Zonder dergelijke mechanismes zou de financiële haalbaarheid van een facultatief stelsel in het gedrang komen’. En verder: ‘Inwoners van Brussel-Hoofdstad mogen geen niet te verantwoorden voordeel halen uit het vrijwillig karakter van de aansluiting’”.

Over het opleggen van de bijkomende vereisten aan de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad in het kader van de zorgverzekering, om “gedurende ten minste tien jaar aangesloten zijn bij een erkende zorgkas”, heeft de Raad van State destijds in advies 31.403/3 het volgende gesteld:

“2.1. Dat verschil in behandeling steunt op het feit dat de aansluiting voor de eerste categorie inwoners verplicht is, terwijl zij voor de laatste categorie vrijwillig is. Het

¹⁵ Over het te ruime karakter van deze machtiging, zie de opmerking *sub* 11.

komt de Raad van State voor dat het bedoelde onderscheid verantwoord kan worden, gelet op de vereisten die verband houden met de financiële haalbaarheid van het door de decreetgever opgezette stelsel.^{16, 17}

9.5.1. In het algemeen kunnen aldus de bijzondere regels voor de personen met woonplaats in het tweetalige gebied aanvaard worden, onder voorbehoud van de volgende opmerkingen.

9.5.2. De invoering van een bijzondere en langere carenstijd voor de inwoners van het tweetalige gebied, mogelijk gemaakt in artikel 41 van het ontwerp, kan tot gevolg hebben dat personen die thans over een ondersteuning op grond van het decreet van 7 mei 2004 genieten, gedurende een bepaalde tijd niet in aanmerking komen voor het basisondersteuningsbudget. Aldus kan de ontworpen regeling op gespannen voet staan met het reeds vermelde *standstill*-beginsel dat volgt uit artikel 23 van de Grondwet, en het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel.

In de mate het wegvallen van het basisondersteuningsbudget voor deze personen wordt opgevangen door de ondersteuning in de tweede trap, kan hieraan verholpen worden. De Vlaamse Regering zal er, in uitvoering van het ontworpen artikel 10, § 2, tweede lid, van het decreet van 30 maart 1999, over moeten waken dat voor personen die thans van een ondersteuning op grond van het decreet van 7 mei 2004 genieten, in een aangepaste overgangsregeling wordt voorzien.

9.5.3. De regel van artikel 5, 6°, van het decreet van 30 maart 1999 heeft tot gevolg dat er voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die niet tijdig aansluiten een wachttijd geldt van tien jaar.

Hoewel deze regel reeds geldt voor de bestaande zorgverzekering, is hij toch problematisch ten aanzien van de nieuwe tegemoetkoming van het basisondersteuningsbudget, in zoverre voor de bepaling van “het ogenblik dat [de gebruiker] zich kon aansluiten”, rekening wordt gehouden met de mogelijkheid om reeds op basis van het decreet van 30 maart 1999 bij een zorgkas aan te sluiten. Dat zou immers impliceren dat inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die zich destijds, toen de Vlaamse sociale bescherming nog slechts uit de oorspronkelijke “zorgverzekering” bestond, niet bij een zorgkas hebben aangesloten, tien jaar zouden moeten wachten vooraleer ze de tegemoetkomingen van het basisondersteuningsbudget kunnen genieten.

Een dergelijke regeling zou onevenredige gevolgen hebben en bijgevolg discriminerend zijn.

Hoewel, gelet op de machtiging in artikel 5, 6°, van het decreet van 30 maart 1999, de Vlaamse Regering hieraan kan verhelpen, verdient het aanbeveling om in het ontwerp zelf te

¹⁶ (*voetnoot 60 in het advies*) Advies 31.403/3 van 20 maart 2001 over een voorstel dat heeft geleid tot het decreet van 18 mei 2001 houdende wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering (*Parl. St.*, VI. Parl. 2000-2001, nr. 540-2, p. 5-18).

¹⁷ Adv. RvS 50.623/AV/3 van 17 en 24 januari 2012 over een voorontwerp van decreet dat geleid heeft tot het decreet van 13 juli 2012 ‘houdende de Vlaamse sociale bescherming’, *Parl. St.* VI. Parl., 2011-12, nr. 1603/1, 153-154.

verduidelijken dat de aansluiting bij de zorgkas dient te gebeuren binnen een bepaalde termijn na de bekendmaking van het aan te nemen decreet in het *Belgisch Staatsblad*.

9.5.4. Ten slotte rijst ook nog de vraag op welke wijze de indieners van het ontwerp verantwoordt dat de voormelde bepalingen, die een verschil in behandeling impliceren, slechts van toepassing zijn op inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die zich vrijwillig hebben ingeschreven, en niet op de andere vrijwillig aangeslotenen die in het Franse of het Duitse taalgebied van België wonen, en die gebruik gemaakt hebben van hun recht op vrij verkeer van werknemers of van de vrijheid van vestiging, zoals gewaarborgd door het recht van de Europese Unie.

II. Het legaliteitsbeginsel van artikel 23 van de Grondwet

10. Op grond van artikel 23, tweede lid, van de Grondwet komt het aan de “wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel toe om de economische, sociale en culturele rechten te waarborgen en de voorwaarden voor de uitoefening ervan te bepalen”. Zowel uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof als uit de adviespraktijk van de afdeling Wetgeving van de Raad van State blijkt dat artikel 23 van de Grondwet moet worden beschouwd als één van de bepalingen van de Grondwet “die sommige aangelegenheden voorbehouden aan een wetgever”.¹⁸⁻¹⁹

Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt echter ook dat uit het gegeven dat artikel 23, tweede lid, van de Grondwet bepaalt dat de bevoegde wetgever “de voorwaarden voor de uitoefening [bepaalt]” van de erin gewaarborgde rechten, niet kan worden afgeleid dat de bevoegde wetgever de uitvoerende macht niet zou mogen belasten met “de nadere uitwerking” van de door hem georganiseerde of gewaarborgde (sociaal-economische grond)rechten²⁰ of van de vooraf door de wetgever zelf gemaakte “keuzes”²¹ of vastgestelde “beginselen”²², “grenzen”²³ of “essentiële elementen”.²⁴ Bij de beoordeling of een machtiging aan de regering in aangelegenheden waarop artikel 23 van de Grondwet van toepassing is, niet te ver gaat, houdt het Grondwettelijk Hof in het bijzonder rekening met de aard van de geregelde aangelegenheid, zoals bijvoorbeeld het gegeven dat een omvattende regeling van de aangelegenheid door de wetgever

¹⁸ Zie bijv. Adv.RvS 41.413/1 van 19 oktober 2006, over een ontwerp dat heeft geleid tot het koninklijk besluit van 20 december 2006 ‘tot invoering van de toekenningsvoorwaarden van een adoptieuitkering ten gunste van de zelfstandigen’.

¹⁹ Volgens het Grondwettelijk Hof heeft de Grondwet in artikel 23 een bevoegdheid toegekend aan de (formele) wetgever en voorzien in het optreden van een democratisch verkozen vergadering. Zo niet zou het Hof immers niet bevoegd zijn om delegatiebepalingen aan artikel 23 van de Grondwet te toetsten (Zie bijv. GwH 5 mei 2009, nr. 73/2009, B.3.4).

²⁰ GwH 15 maart 2006, nr. 43/2006, B.21 (m.b.t. het recht op maatschappelijke dienstverlening); GwH 17 april 2008, nr. 64/2008, B.32.1 (m.b.t. het recht op sociale zekerheid).

²¹ GwH 28 september 2005, nr. 147/2005, B.11.6.

²² GwH 1 april 1998, nr. 37/98, B.4.4; GwH 21 juni 2006, nr. 103/2006, B.3.3.

²³ GwH 18 februari 1998, nr. 18/98, B.6.

²⁴ GwH 14 december 2005, nr. 189/2005, B.10.3; GwH 26 april 2007, nr. 66/2007, B.10.7.

“de doeltreffendheid van het door hem vastgestelde beleid in het gedrang zou brengen”²⁵, het gegeven dat de betrokken “maatregelen gemakkelijk (...) [kunnen] worden aangepast om tegemoet te komen aan de vereisten van de technische ontwikkeling”,²⁶ het gegeven dat een algemene en abstracte bepaling onverenigbaar is met de keuze van de wetgever om een geboden hulp te laten variëren in functie van de behoeften van de betrokken gerechtigden,²⁷ het gegeven dat de regeling op “relatief soepele wijze [moet] kunnen worden aangepast aan de evolutie van de noden en middelen”²⁸ in het betrokken beleidsdomein of de “bijzonder technische en ingewikkelde”²⁹ aard van de regeling. In recentere arresten oordeelde het Hof zelfs dat een delegatie aanvaardbaar is voor zover de machtigingen betrekking hebben op “de tenuitvoerlegging”³⁰ of op “het aannemen”³¹ van maatregelen “waarvan het onderwerp door de bevoegde wetgever is aangegeven”. Uit deze arresten blijkt desalniettemin dat de wetgever zich er bij het bepalen van het “onderwerp” van een te waarborgen sociaal, economisch of cultureel grondrecht niet toe kan beperken het zonder meer aan de regering over te laten om de draagwijdte, de toekenningsvoorwaarden en het personele toepassingsgebied van deze rechten te bepalen.

11. Het ontwerp bevat verschillende machtigingen aan de Vlaamse Regering. Voor zover deze machtigingen het zonder meer aan de regering overlaten om wezenlijke elementen te bepalen inzake de draagwijdte van de te waarborgen rechten, de voorwaarden voor hun toekenning of het personele toepassingsgebied van de ontworpen regeling, zouden dergelijke machtigingen op gespannen voet staan met het in artikel 23, tweede lid, van de Grondwet opgenomen legaliteitsbeginsel.

In het bijzonder stellen aldus een probleem de machtigingen opgenomen in de artikelen 12, tweede lid, 16, derde lid, en 37 van het ontwerp.

Het komt aan de decreetgever toe in het decreet zelf een aantal regels op te nemen die de draagwijdte, de toekenningsvoorwaarden en het toepassingsgebied nader bepalen, of minstens bepalingen op te nemen aan de hand waarvan deze regels door de regering verder kunnen worden ingevuld.

²⁵ GwH 14 december 2005, nr. 189/2005, B.10.3.

²⁶ GwH 14 december 2005, nr. 189/2005, B.10.3.

²⁷ GwH 15 maart 2006, nr. 43/2006, B.21.

²⁸ GwH 21 juni 2006, nr. 103/2006, B.3.6.

²⁹ GwH 17 april 2008, nr. 64/2008, B.32.2.

³⁰ GwH 10 juli 2008, nr. 101/2008, B.39; GwH 18 december 2008, nr. 182/2008, B.6.3. Zie ook GwH 5 mei 2009, nr. 73/2009, B.6.4.

³¹ GwH 9 december 2010, nr. 135/2010, B.15 (*in casu* betrof het een systeem van programmering van de bedden in de rustoorden en de rust- en verzorgingstehuizen); GwH 22 december 2010, nr. 151/2010, B.4 (*in casu* werd het aan de regering overgelaten de grenswaarden voor emissie en immissie van geluidshinder, de methodes en de meetapparatuur te bepalen).

III. Samenhang van het ontwerp met andere decreten

12. De stellers van het ontwerp hebben er voor gekozen om een aantal autonome bepalingen te ontwerpen, en om vervolgens het decreet van 7 mei 2004 en het decreet van 30 maart 1999 aan te vullen met de bepalingen waarin de twee trappen van het persoonsvolgende budget worden geregeld.

Feit is evenwel dat voor de twee vormen van ondersteuning elke volwassen persoon met een handicap via het Agentschap zal worden toegeleid naar één van beide persoonsgebonden financieringsvormen. Er is altijd een beslissing van het Agentschap nodig over de erkenning van de handicap, het Agentschap moet beslissen over een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning, en het ondersteuningsplan moet ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Agentschap.

Het zou dan ook aanbeveling verdienen om de regeling toegankelijker en duidelijker te maken door ze zoveel als mogelijk te integreren in het decreet van 7 mei 2004 en het decreet van 30 maart 1999 zonder daarbij autonome bepalingen uit te vaardigen. Voor zover de bepalingen ook van toepassing zijn op minderjarige personen met een handicap lijkt het dan te volstaan om in het decreet van 12 juli 2013 ‘betreffende de integrale jeugdhulp’ te verwijzen naar de relevante bepalingen van het decreet van 7 mei 2004.

De gekozen werkwijze heeft overigens tot gevolg en als nadeel dat in het ontworpen decreet een aantal begrippen worden gedefinieerd, die niet worden opgenomen in bijv. het decreet van 7 mei 2004, terwijl die termen daar herhaaldelijk worden gebruikt. Deze manier van werken veroorzaakt rechtsonzekerheid.

BIJZONDERE OPMERKINGEN

Artikel 3

13. Het vierde lid van artikel 3 van het ontwerp wordt best weggelaten, omdat het ten onrechte de indruk wekt dat het aan de Vlaamse Regering toekomt om de beschikbare middelen te bepalen (zie artikel 50 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 ‘betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten’).

Artikel 4

14. De memorie van toelichting bij artikel 4 van het ontwerp, stelt het volgende: “Voor alle duidelijkheid stippen we hier nog aan dat de persoon met een handicap moet voldoen aan de vereisten die zijn opgenomen in artikel 20 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (de leeftijdsgrens van 65 jaar).”

Deze voorwaarde zit evenwel niet vervat in het ontworpen artikel 4, daar geen sprake is van een leeftijdsvereiste, noch verwezen wordt naar andere wetgeving waarin een

leeftijdsvereiste is opgenomen. De voorwaarden volgt evenmin uit de regelingen inzake de zorgverzekering en de Vlaamse sociale bescherming.

Volgens de memorie van toelichting zou deze regel voortvloeien uit artikel 20 van het decreet van 7 mei 2004, zoals het bij artikel 32, 3°, van het ontwerp wordt gewijzigd. Deze bepaling stelt dat “[d]it decreet”, d.i. dus het decreet van 7 mei 2004, “ook van toepassing is op personen die gebruikmaken van rechtstreeks toegankelijke ondersteuning en die op het ogenblik van de start van die ondersteuning de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt”. Dat het decreet van 7 mei 2004 van toepassing is op de betrokken personen, betekent nog niet dat de leeftijdsvereiste van dit decreet kan worden beschouwd als een toekenningsvoorwaarde voor het basisondersteuningsbudget, dat niet door het Agentschap, maar via de Vlaamse zorgverzekering ter beschikking wordt gesteld. Uit de gecombineerde lezing van de artikelen 4, 1° en 5, § 1, eerste lid, van het ontwerp volgt wel dat een van de toekenningsvoorwaarden is dat het Agentschap de behoefte aan zorg en ondersteuning heeft vastgesteld. Dat kan het Agentschap alleen maar doen wanneer de betrokkene jonger is dan 65 jaar. Niettemin verdient het omwille van de rechtszekerheid aanbeveling om die leeftijdsvoorwaarde ondubbelzinnig in artikel 4 op te nemen. Een andere mogelijkheid bestaat erin de bepalingen te integreren in het decreet van 7 mei 2004; zo wordt onmiddellijk duidelijk dat de leeftijdsvoorwaarde van toepassing is (zie ook de opmerking onder randnummer 12).

15. In artikel 4, eerste lid, van het ontwerp worden twee kenmerken van het basisondersteuningsbudget geregeld, die niet beschouwd kunnen worden als een voorwaarde voor de toekenning van het basisondersteuningsbudget, met name dat het respectievelijk als een tenlasteneming in het kader van de zorgverzekering en als een tegemoetkoming in het kader van de Vlaamse sociale bescherming moet worden beschouwd. Deze elementen kunnen best in een afzonderlijk artikel worden opgenomen.

Artikel 8

16. Ofwel heeft de machtiging aan de Vlaamse Regering om de voorwaarden te “concretiseren” waaronder een meerderjarige persoon met een handicap aanspraak kan maken op het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning (artikel 8, derde lid, van het ontwerp) enkel tot doel om de algemene uitvoeringsbevoegdheid waarover de Vlaamse Regering beschikt op grond van artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ in herinnering te brengen. In dat geval is die bepaling overbodig en kan ze uit het ontwerp worden weggelaten. Ofwel reiken de aan de Vlaamse Regering verleende bevoegdheden verder dan wat in de algemene uitvoeringsbevoegdheid is vervat, en in dat geval dienen die bevoegdheden te worden gepreciseerd.

Artikel 15

17. Men schrijve “in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad” in de plaats van “in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest”.

Artikel 20

18. Luidens artikel 20 van het ontwerp hebben de personeelsleden die met het toezicht belast zijn, het recht de lokalen die gebruikt worden in het kader van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, te bezoeken. De aanvraag van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning bevat een toestemming van de aanvrager of, voor de minderjarige aanvrager, van zijn wettelijke vertegenwoordiger om in de lokalen die door de aanvrager gebruikt worden in het kader van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, met inbegrip van de door de aanvrager bewoonde lokalen, controlebezoeken te laten uitvoeren. De vergunninghouders, vermeld in de artikelen 12 en 14, en de aanvrager of, voor de minderjarige aanvrager, zijn wettelijke vertegenwoordiger stellen aan die personeelsleden alle gegevens ter beschikking die voor het toezicht noodzakelijk zijn. Ze staan die personeelsleden toe om ter plaatse de naleving van de bepalingen, vermeld in het eerste lid, te verifiëren en alle stappen te ondernemen die daarvoor nodig zijn.

In bepaalde gevallen kan het toegekende recht betrekking hebben op woningen in de klassieke zin, terwijl bovendien uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat het begrip “woning” in de zin van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens ruim moet worden opgevat en dat het onder bepaalde omstandigheden mede kan slaan op beroeps- en bedrijfslokalen,³² zelfs wanneer het gaat om rechtspersonen.³³

De stellers van het ontwerp doen er goed aan te overwegen om te voorzien in bijzondere waarborgen met betrekking tot het betreden, niet alleen van woningen in de klassieke zin, maar ook van plaatsen die, zelfs al zijn zij geen “woning” in die zin, toch vallen onder de waarborgen bedoeld in de voornoemde verdragsbepaling. Zo zou het toegangsrecht in beginsel kunnen worden beperkt tot bepaalde uren of, al dan niet in bepaalde omstandigheden, afhankelijk kunnen worden gemaakt van de machtiging door een rechter, wat door het Grondwettelijk Hof, alvast in een strafrechtelijke context, wordt beschouwd als een bijzondere waarborg,³⁴ of zou een onderscheid kunnen worden gemaakt naargelang de plaatsen die worden bezocht.

In casu wordt vereist dat de betrokken persoon vooraf en in het algemeen toestemming verleent voor het uitvoeren van controlebezoeken. Deze controlebezoeken lijken aan geen enkele beperking onderhevig. Het valt dan ook te betwijfelen of de bepaling de toets van de evenredigheid zou doorstaan.

19. Luidens artikel 20, derde lid, van het ontwerp heeft het verslag van de vaststellingen gemaakt door de met het toezicht belaste personeelsleden “bewijswaarde tot het tegenbewijs”.

³² Zie o.m. EHRM 16 december 1992, *Niemietz v. Duitsland*, Publ.Cour, reeks A, vol. 251-B; EHRM 25 februari 1993, *Funke, Crémieux en Mialhe v. Frankrijk*, Publ.Cour, reeks A, Vol. 256-A, -B en -C ; EHRM 9 december 2004, *Van Rossem v. België*, nr. 41.872/98; EHRM 28 april 2005, *Buck v. Duitsland*, CEDH, 2005-IV, § 32. Zie ook D. YERNAULT, “Les pouvoirs d’investigation de l’administration face à la délinquance économique : les locaux professionnels et l’article 8 de la Convention européenne”, *Rev.Trim.Dr.H.* 1994, 117-135.

³³ EHRM 16 april 2002, *Société Colas Est e.a. v. Frankrijk*, nr. 37.971.97, CEDH, 2002-III ; EHRM 11 oktober 2005, *Kent Pharmaceuticals Limites e.a. v. Verenigd Koninkrijk*, nr. 9.355/03; EHRM 21 december 2010, *Société Canal Plus e.a. v. Frankrijk*, nr. 29.408/08, § 52.

³⁴ GwH 16 december 1998, nr. 140/98, B.1.

In strafzaken heeft het Grondwettelijk Hof erop gewezen dat het verlenen van bewijswaarde tot het tegenbewijs, een uitzondering vormt op de algemene regel dat een proces-verbaal geldt als een loutere inlichting, en derhalve ook op de regel van de vrije bewijslevering in strafzaken, op grond waarvan de rechter naar eigen overtuiging de bewijswaarde beoordeelt van een bepaald element, zodat het verschil in behandeling dat eruit voortvloeit op een redelijke verantwoording dient te berusten en het de rechten van de beklaagde niet op een onevenredige wijze mag beperken.³⁵

Al heeft die rechtspraak betrekking op het bewijs in strafzaken, toch kan ze worden doorgetrokken naar andere domeinen nu ook daar op bewijsvlak een verschil in behandeling tussen categorieën personen ontstaat naargelang aan de betrokken documenten al dan niet een bijzondere bewijswaarde wordt toegekend.³⁶

Artikel 33

20. Artikel 33 van het ontwerp lijkt op gespannen voet te staan met het Samenwerkingsakkoord van 5 juni 2009 tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest ‘betreffende de integratie van personen met een handicap’, waarmee de Vlaamse decreetgever heeft ingestemd bij decreet van 8 november 2013³⁷. In het samenwerkingsakkoord heeft elke partij bij het akkoord zich ertoe verbonden om onder bepaalde voorwaarden toegang te verlenen tot de eigen erkende en gesubsidieerde voorzieningen³⁸ aan personen met een handicap die onder de bevoegdheid van de andere partij ressorteren (lees: gedomicilieerd zijn op het grondgebied van de andere partij) en om de tegemoetkomingen ten laste van deze personen voor haar rekening te nemen overeenkomstig haar reglementering, wanneer aan de in het akkoord voorgeschreven voorwaarden is voldaan. Aangezien de toegang tot voorzieningen alsook de er aan verbonden tegemoetkomingen als een vorm van “materiële hulp” kunnen worden beschouwd in de zin van artikel 2, 3°, van het decreet van 7 mei 2004 dienen deze maatregelen als een vorm van “ondersteuning” te moeten worden beschouwd in de zin van artikel 2, 3° en het ontworpen artikel 21, derde en vierde lid, van hetzelfde decreet. Omwille van de rechtszekerheid dient melding gemaakt te worden van hetzij het betrokken samenwerkingsakkoord hetzij van de mogelijkheid dat bij samenwerkingsakkoord hiervan kan worden afgeweken.

³⁵ Zie bv.: GwH 6 april 2000, nr. 40/2000, B.14.1; GwH 14 februari 2001, nr. 16/2001, B.12.1. Zie ook GwH 14 oktober 2010, nr. 111/2010, B.12.3.

³⁶ In die zin bijv. Adv.RvS 52.548/3 van 24 januari 2013, over een voorontwerp van decreet dat heeft geleid tot het decreet van 12 juli 2013 ‘betreffende de integrale jeugdhulp’, *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1952/1, p. 300, randnr. 38 Adv.RvS Adv.RvS 53.118/3 van 26 april 2013, over een voorontwerp van decreet dat heeft geleid tot het door het Vlaams Parlement op 20 november 2013 goedgekeurde ontwerp van decreet ‘houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning’, *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2131/1, p. 81, randnr. 19.

³⁷ Terwijl dat samenwerkingsakkoord in werking trad op (en werd toegepast vanaf) 1 oktober 2008 (artikel 12 van het samenwerkingsakkoord).

³⁸ Het samenwerkingsakkoord heeft dus geen betrekking op individuele ondersteuning zoals individuele materiële bijstand of het persoonlijke assistentiebudget (memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet dat heeft geleid tot het decreet van 8 november 2013 houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 5 juni 2009 tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest betreffende de integratie van personen met een handicap, *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 2146/1, p. 4).

Artikel 35

21. Artikel 35 van het ontwerp voegt in het decreet van 7 mei 2004 aan artikel 33, § 2, een zin toe die de Vlaamse Regering machtigt om het tarief vast te stellen van de erelonen en de kosten voor deskundigen in het kader van medische deskundige onderzoeken vermeld in artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek.

Met deze bepaling willen de stellers van het ontwerp wellicht tegemoet komen aan de volgende opmerking van de Raad van State, afdeling Wetgeving, in het advies 54.164/1:

“Uit wat voorafgaat valt af te leiden dat het ontworpen besluit in de huidige stand van de regelgeving geen doorgang kan vinden wegens het ontbreken van een wettelijke of decretale bepaling op grond waarvan de Vlaamse Regering de tarifiering van de erelonen en de kosten van de betrokken deskundigen zou kunnen vaststellen.

Indien de decreetgever ervoor zou opteren om alsnog dergelijke bepaling tot stand te brengen, dient hij dat uiteraard te doen met inachtneming van de bevoegdheidsverdelende regels die onder meer inhouden dat het in beginsel de federale overheid is die, in het kader van haar bevoegdheid op het vlak van de gerechtelijke organisatie, bevoegd is om het gerechtelijk deskundigenonderzoek nader te regelen. Tevens dient de decreetgever er dan op toe te zien dat, wanneer hij in voorkomend geval beroep meent te moeten doen op de mogelijkheid die hem wordt geboden door artikel 10 van de reeds genoemde bijzondere wet van 8 augustus 1980, wel degelijk wordt voldaan aan de daartoe vereiste voorwaarden. Dit betekent ook dat de Vlaamse Regering de ontworpen regeling niet zelf kan vaststellen zolang de decreetgever daarvoor geen uitdrukkelijke rechtsgrond tot stand brengt.”³⁹

Uit dit advies blijkt niet enkel dat een decretale grondslag noodzakelijk is, maar ook dat de Vlaamse decreetgever of desgevallend de Vlaamse Regering in beginsel niet bevoegd zijn om een regeling inzake de tarieven van de erelonen en de kosten voor de deskundigen uit te werken, tenzij voldaan wordt aan de voorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’.

Uit de memorie van toelichting blijkt niet dat de stellers van het ontwerp *in casu* hebben nagegaan of aan de drie toepassingsvoorwaarden van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is voldaan. De stellers van het ontwerp zullen een deugdelijke verantwoording voor het beroep op artikel 10 van de bijzondere wet tot uiting moeten brengen in de memorie van toelichting bij het ontwerp.

Artikel 37

22. Zie de opmerking onder randnummer 11.

³⁹ Adv.RvS 54.164/1 van 17 oktober 2013, over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2013 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 november 2003 tot vaststelling van het tarief van de erelonen en de kosten voor de deskundigen aangewezen door de arbeidsgerechten in het kader van medische deskundige onderzoeken inzake de geschillen betreffende de tegemoetkomingen aan gehandicapten, de gezinsbijslag voor werknemers en zelfstandigen, de werkloosheidsverzekering en de regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, wat betreft de uitbreiding van het toepassingsgebied’, randnr. 4.

Artikel 45

23. Artikel 45 van het ontwerp laat het aan de Vlaamse Regering over om de overgangsmaatregelen te nemen. Bij gebrek aan inhoudelijke invulling in het ontwerp kan de Raad van State er niet over oordelen of er op een voldoende en adequate wijze in overgangsmaatregelen wordt voorzien.

De Vlaamse Regering zal er bij het vastleggen van de overgangsregeling over moeten waken dat de overgangsregeling niet leidt tot een verschil in behandeling waarvoor geen redelijke verantwoording bestaat of dat aan het vertrouwensbeginsel niet op buitensporige wijze afbreuk wordt gedaan. Dat laatste zou het geval zijn wanneer de rechtmatige verwachtingen van een bepaalde categorie van rechtsonderhorigen worden miskend zonder dat een dwingende reden van algemeen belang voorhanden is die het ontbreken van een bepaalde overgangsregeling kan verantwoorden.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Wim GEURTS

Marnix VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° agentschap: het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- 2° basisondersteuningsbudget: een maandelijks vast forfaitair bedrag, verstrekt in het kader van de zorgverzekering, waarmee de persoon met een handicap die een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning heeft, niet-medische hulp- en dienstverlening kan bekostigen;
- 3° cashbudget: een vorm van financiering van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, waarbij de persoon met een handicap beslist om de financiering van deze zorg en ondersteuning in liquide middelen op de eigen bankrekening te ontvangen, met een maximumbudget per kalenderjaar, en waarbij de persoon met een handicap daarmee zelf instaat voor het bekostigen van deze zorg en ondersteuning;
- 4° handicap: een handicap als vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- 5° meerderjarige: elke natuurlijke persoon die achttien jaar is of ouder;
- 6° minderjarige: elke natuurlijke persoon die jonger is dan achttien jaar;
- 7° niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning: de zorg en ondersteuning die de duur, intensiteit en frequentie van de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning overschrijdt, vermeld in artikel 8 of 9;
- 8° ondersteuningsplan: de beschrijving van het geheel van ondersteuning waarop de persoon met een handicap een beroep kan doen, met inbegrip van de welzijns- en gezondheidsvoorzieningen, het sociale netwerk, materiële ondersteuning en ondersteuning, geleverd door voorzieningen die vergund zijn door het agentschap;
- 9° rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning: de zorg en ondersteuning zoals ambulante begeleiding, ambulante outreach, dagopvang, mobiele begeleiding, mobiele outreach en verblijf, die beperkt is in tijd, intensiteit en frequentie, zoals bepaald overeenkomstig artikel 8, 10° en 11°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, en waarvoor de persoon met een handicap geen

aanvraag tot ondersteuning bij het agentschap moet indienen, of de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening, vermeld in artikel 2, §1, 46°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;

10° toegangspoort: de toegangspoort, vermeld in artikel 2, §1, 51°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp;

11° voucher: de vorm van financiering waarbij de persoon met een handicap beslist om de financiering van de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning of de bijstand bij de organisatie daarvan rechtstreeks tussen het agentschap en de vergunninghouder, gekozen door de persoon met een handicap, te laten verlopen;

12° zorgverzekering: de zorgverzekering, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, of in artikel 3, derde lid, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

Hoofdstuk 3. Voorwerp

Art. 3. Dit decreet geeft uitvoering aan artikel 23 van de Grondwet en regelt de organisatie van de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap.

De persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap bestaat uit een getrappt ondersteuningssysteem voor personen met een handicap. De eerste trap omvat een basisondersteuningsbudget, verstrekt in het kader van de zorgverzekering. De tweede trap omvat een budget, verstrekt door het agentschap, voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

Op basis van een analyse van de niet-ingevulde nood aan zorg en ondersteuning voorziet de Vlaamse Regering, binnen de beschikbare budgetten, in een groeipad voor de financiering van de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. De Vlaamse Regering brengt daarover jaarlijks verslag uit aan het Vlaams Parlement.

De Vlaamse Regering stelt, vervolgens jaarlijks het beschikbare budget vast dat voor de uitvoering van het decreet beschikbaar is. Dat betreft zowel het basisondersteuningsbudget als het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijk zorg en ondersteuning met inbegrip van de verschillende budgetcategorieën.

Hoofdstuk 4. Basisondersteuningsbudget

Art. 4. Een basisondersteuningsbudget wordt toegekend aan iedere persoon met een handicap die voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° voldoen aan de voorwaarden, vermeld in artikel 20 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- 2° een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning hebben;
- 3° voldoen aan de voorwaarden voor het recht op tenlasteneming, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering;
- 4° voldoen aan de voorwaarden voor het recht op een tegemoetkoming, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming, vanaf de inwerkingtreding van deze voorwaarden.

Het basisondersteuningsbudget wordt beschouwd als een tenlasteneming als vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering. Het basisondersteuningsbudget wordt beschouwd als een tegemoetkoming als

vermeld in artikel 3, derde lid, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming, vanaf de inwerkingtreding ervan.

Voor de toekenning van een basisondersteuningsbudget in de periode tot en met het begrotingsjaar 2020 kan de Vlaamse Regering aanvullende voorwaarden bepalen. Deze aanvullende voorwaarden moeten de geleidelijke toekenning van het basisbudget aan al diegenen die aan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, voldoen, mogelijk maken.

Art. 5. §1. Het agentschap beslist of er bij meerderjarige personen met een handicap een duidelijk vast te stellen behoefte is aan zorg en ondersteuning als vermeld in artikel 4, 1°.

De toegangspoort beslist of er bij minderjarige personen met een handicap een duidelijk vast te stellen behoefte is aan zorg en ondersteuning als vermeld in artikel 4, 1°.

§2. De behoefte aan zorg en ondersteuning van de persoon met een handicap, vermeld in paragraaf 1, wordt vastgesteld door het agentschap of de toegangspoort, al naargelang het geval, op basis van een multidisciplinair verslag, na een onderzoek, of aan de hand van bestaande attesten.

De Vlaamse Regering stelt de procedure voor de erkenning van de handicap vast en bepaalt de criteria aan de hand waarvan de nood aan zorg en ondersteuning door het agentschap of de toegangspoort, al naargelang het geval, wordt vastgesteld. De Vlaamse Regering bepaalt welke bestaande attesten de behoefte aan zorg en ondersteuning, vermeld in artikel 4, 1°, bewijzen.

Art. 6. De aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervalt als aan de persoon met een handicap een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt toegewezen. De aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervalt als na een onderzoek blijkt dat de persoon met een handicap geen duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning meer heeft.

De aanspraak op het basisondersteuningsbudget vervalt als de persoon met een handicap krachtens andere wetten, decreten, ordonnanties of reglementaire bepalingen, of krachtens gemeen recht, voor dezelfde behoefte aan zorg en ondersteuning al een schadeloosstelling heeft gekregen. De persoon met een handicap moet zijn aanspraak op die schadeloosstelling doen gelden.

De Vlaamse Regering bepaalt de regels en modaliteiten van het onderzoek, vermeld in het eerste lid, en de regels van de vervalprocedure, vermeld in het eerste en tweede lid, onder andere de regels voor het vastleggen van de ingangsdatum van de stopzetting van het basisondersteuningsbudget

Art. 7. In dit artikel wordt verstaan onder:

- 1° Vlaams Zorgfonds: het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Zorgfonds, opgericht bij het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het “Vlaams Zorgfonds” tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid en tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering;
- 2° zorgkas: een zorgkas als vermeld in artikel 14 en 15 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering.

Het agentschap, de toegangspoort, het Vlaams Zorgfonds en de zorgkassen registreren en verwerken persoonsgegevens en wisselen onder elkaar persoonsgegevens uit, inclusief

gegevens als vermeld in artikel 6 en 7 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, met zorg voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de persoon met een handicap. De registratie, verwerking en uitwisseling betreffen de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de verstrekking van het basisondersteuningsbudget. De voormelde instanties vragen, met toepassing van de regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, de nodige machtigingen tot toegang tot en gebruik van persoonsgegevens, inclusief gegevens als vermeld in artikel 6 en 7 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, uit externe gegevensbronnen.

Hoofdstuk 5. Budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning

Art. 8. Om aanspraak te kunnen maken op een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, moet de meerderjarige persoon met een handicap aan de volgende voorwaarden voldoen:

- 1° beschikken over een door het agentschap goedgekeurd ondersteuningsplan;
- 2° een geobjectiveerde nood hebben aan zorg en ondersteuning die de duur, intensiteit en frequentie van de rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning overschrijdt, in voorkomend geval vastgesteld op basis van een instrument voor de inschaling van de zorgzwaarte.

In het eerste lid, 2°, wordt verstaan onder zorgzwaarte: de mate waarin een persoon met een handicap zorg en ondersteuning nodig heeft om zo adequaat mogelijk te kunnen functioneren in het dagelijkse leven.

Art. 9. Voor minderjarige personen met een handicap loopt de regeling van de toekenning van een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, inclusief de regie van de zorg, volgens de regels voor de persoonsvolgende financiering, bepaald in of ter uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Als de zorg en ondersteuning via de toegangspoort werd geïndiceerd, kan de persoon met een handicap tot de leeftijd van 25 jaar, met toepassing van artikel 18, §3, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, gebruikmaken van de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor minderjarigen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de toeleiding, vermeld in het tweede lid.

Art. 10. De niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt gefinancierd in de vorm van een budget. Dat budget wordt uitgedrukt in budgetcategorieën. De persoon met een handicap maakt een keuze tussen een cashbudget of een voucher, of gebruikt een combinatie van beide. De Vlaamse Regering bepaalt de modaliteiten waaronder de persoon met een handicap zijn keuze kan wijzigen. De voucher wordt uitgedrukt in personeelspunten, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen zorggebonden en organisatiegebonden punten. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het budget in cash of in vouchers wordt vastgesteld, en de budgetcategorieën, rekening houdende met de bepalingen van artikel 8 en 9.

De financiering van de zorg en ondersteuning van minderjarigen die door de jeugdrechtbank overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 11 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, naar niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning zijn toegeleid, of de zorg en ondersteuning waarbij een gemandateerde

voorziening als vermeld in artikel 2, §1, 16°, van het voormelde decreet, is betrokken, kan alleen met een voucher gebeuren.

Het agentschap en de toegangspoort kunnen op basis van de individuele situatie, onder de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden, begeleidende maatregelen opleggen voor de besteding en het beheer van het cashbudget en kunnen op basis van de individuele situatie, in de door de Vlaamse Regering bepaalde gevallen, het cashbudget omzetten in een voucher.

Art. 11. Het cashbudget wordt vastgesteld op basis van een kalenderjaar. De persoon met een handicap ontvangt op een bankrekening op eigen naam en alleen bestemd voor de financiering van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning een voorschot op dat jaarbudget, en aanvullende voorschotten naar rato van de bewezen en aanvaarde kosten. De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de terbeschikkingstelling en de terugbetaling van de voorschotten.

Art. 12. De voucher kan alleen besteed worden aan de financiering van zorg en ondersteuning die verleend wordt door een door het agentschap vergunde aanbieder van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, of aan de bijstand die verleend wordt conform artikel 14.

Art. 13. De Vlaamse Regering kan voorwaarden vaststellen waaronder, onder meer op verzoek van de persoon met een handicap, de nood aan zorg en ondersteuning opnieuw objectief vastgesteld moet worden en waaronder er een nieuw ondersteuningsplan moet worden opgemaakt, op basis waarvan de budgetcategorie kan wijzigen.

Art. 14. Personen met een handicap aan wie een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning is toegewezen, met uitzondering van minderjarigen die door de jeugdrechtsbank overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 11 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, naar niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning zijn toegeleid, en van minderjarigen waarbij voor de zorg en ondersteuning een gemandateerde voorziening als vermeld in artikel 2, §1, 16°, van het voormelde decreet, is betrokken, kunnen zich voor de besteding van het cashbudget, de aanwending van de voucher en de organisatie van de zorg en ondersteuning, inclusief de onderhandelingen met vergunde aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, laten bijstaan door een organisatie die daarvoor een vergunning heeft gekregen van het agentschap.

Organisaties die niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning aanbieden en organisaties die mee instaan voor de indicatiestelling, vermeld in artikel 2, 5°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, of in artikel 2, §1, 20°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, kunnen geen vergunning krijgen om personen met een handicap bij te staan als vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan bijkomende onverenigbaarheden en uitsluitingscriteria vaststellen waardoor aan organisaties geen vergunning kan worden toegekend om personen met een handicap bij te staan als vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan ook de bijkomende voorwaarden bepalen voor de vergunning en regelt de procedure voor de aanvraag, de toekenning, de wijziging, de schorsing en de opheffing van de vergunning, inclusief de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen.

Hoofdstuk 6. Regie van de zorg: prioritering, zorgbemiddeling, zorgafstemming en zorgplanning

Art. 15. Binnen de beschikbare begrotingskredieten en met toepassing van de bepalingen van artikel 8 en artikel 10 tot en met 14 kan het agentschap aan personen met een handicap een budget toekennen om niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te bekostigen.

De Vlaamse Regering bepaalt de verdeling van het totale beschikbare budget tussen zorg en ondersteuning voor minderjarigen en zorg en ondersteuning voor meerderjarigen, en tussen de provincies. De middelen voor de financiering van de zorg en ondersteuning van personen die hun woonplaats hebben in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, worden toegevoegd aan de middelen voor de zorg en ondersteuning van personen die hun woonplaats hebben in de provincie Vlaams-Brabant.

Art. 16. De Vlaamse Regering stelt een procedure vast om te bepalen welke meerderjarige personen met een handicap prioritair een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning toegekend krijgen. De Vlaamse Regering neemt maatregelen, conform de voorwaarden vermeld in artikel 8, om de zorg en ondersteuning van meerderjarige personen aan wie als minderjarige een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning toegekend werd, te continueren.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de erkenning van een situatie als noodsituatie.

De Vlaamse Regering bepaalt de minimale inhoudelijke en procesmatige criteria voor de prioritering van de dossiers en houdt hierbij rekening met de resultaten van een analyse van de niet-inge vulde nood aan zorg en ondersteuning, vermeld in artikel 3, derde lid.

De Vlaamse Regering kan in elke provincie een regionale prioriteitencommissie oprichten die tot taak heeft om een zorgvraag, overeenkomstig de richtlijnen die door het agentschap zijn vastgesteld, te erkennen als prioritair te bemiddelen. De Vlaamse Regering bepaalt de maximale termijn, de nadere samenstelling en de opdrachten van de regionale prioriteitencommissie en kan in dat kader nadere taken toekennen aan het agentschap.

Art. 17. Als een meerderjarige houder van een voucher geen vergunde aanbieder vindt die bereid is om de ondersteuning op te nemen, wordt een proces van zorgbemiddeling opgestart, waarbij de vergunde aanbieders van zorg en ondersteuning met gezamenlijke verantwoordelijkheid een oplossing zoeken. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop het proces van zorgbemiddeling wordt georganiseerd en kan daarbij aan het agentschap nadere taken toekennen.

Art. 18. Via regionaal overleg voor zorgafstemming plegen het agentschap, de verenigingen van personen met een handicap, organisaties als vermeld in artikel 14, en de vergunninghouders die zich richten tot personen die ouder zijn dan zestien jaar, overleg om de uitbouw van het zorgaanbod af te stemmen op de vraag naar zorg en ondersteuning in hun regio. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de zorgafstemming wordt georganiseerd en kan de samenstelling van het overleg uitbreiden en concretiseren.

Art. 19. Zorgplanning heeft tot doel de ontwikkeling van het zorgaanbod over verschillende jaren op kwalitatieve en kwantitatieve wijze te beschrijven, met inbegrip van de budgettaire implicaties, met het oog op de toekomstige zorgvragen. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast en de wijze waarop het zorgplan tot stand komt.

Het agentschap stelt basisgegevens over alle actuele vragen naar een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning vast. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast om deze basisgegevens te registreren in een centrale gegevensbank.

Hoofdstuk 7. Toezicht

Art. 20. De Vlaamse Regering organiseert het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De personeelsleden die met het toezicht belast zijn, hebben het recht de lokalen die gebruikt worden in het kader van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, te bezoeken. De aanvraag van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning bevat een toestemming van de aanvrager of, voor de minderjarige aanvrager, van zijn wettelijke vertegenwoordiger om in de lokalen die door de aanvrager gebruikt worden in het kader van het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, met inbegrip van de door de aanvrager bewoonde lokalen, controlebezoeken te laten uitvoeren. De vergunninghouders, vermeld in artikel 12 en 14, en de aanvrager of, voor de minderjarige aanvrager, zijn wettelijke vertegenwoordiger stellen aan die personeelsleden alle gegevens ter beschikking die voor het toezicht noodzakelijk zijn. Ze staan die personeelsleden toe om ter plaatse de naleving van de bepalingen, vermeld in het eerste lid, te verifiëren en alle stappen te ondernemen die daarvoor nodig zijn. Deze bevoegdheden worden uitgeoefend met het oog op het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan. De personeelsleden die met het toezicht belast zijn, staan ervoor in dat de middelen die worden aanwend, passend en noodzakelijk zijn voor het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Van hun vaststellingen maken de personeelsleden, vermeld in het tweede lid, een verslag op. Het verslag heeft bewijswaarde tot het tegenbewijs. Van het verslag wordt een afschrift gestuurd naar de betrokkene.

Hoofdstuk 8. Wijzigingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Art. 21. In artikel 2, 3°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap worden tussen het woord “handicap” en het woord “wordt” de woorden “of aan personen met een vermoeden van handicap” ingevoegd.

Art. 22. In artikel 4 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° er wordt een paragraaf 1/1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“§1/1. Het agentschap streeft bij het verwezenlijken van zijn missie de vermaatschappelijking van de zorg na door personen met een handicap een eigen zinvolle plek in de samenleving te laten innemen en ondersteunt hen waar nodig bij het uitoefenen van hun keuzevrijheid.”;

2° in paragraaf 2 wordt tussen het woord “agentschap” en het woord “en” de zinsnede “, de organisaties die mee uitvoering geven aan de missie en de taken van het agentschap” ingevoegd;

3° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Het agentschap geeft mee uitvoering aan het VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, aangenomen in New York op 13 december 2006 en respecteert op elk moment de rechten van personen met een handicap die daarin geconcretiseerd zijn.”.

Art. 23. In artikel 5 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 29 juni 2012 en 12 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt tussen het woord “handicap” en het woord “en” de zinsnede “, van personen met een vermoeden van handicap” ingevoegd;

2° er wordt een punt 3° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“3° de toeleiding van meerderjarige personen met een handicap naar niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning waarbij de kloof tussen de ondersteuning die geboden kan worden door zelfzorg, mantelzorg, het sociaal netwerk en reguliere zorg, en de ondersteuningsnood van de persoon met een handicap determinerend is.”.

Art. 24. Aan artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 juni 2006 en 21 december 2007, worden een punt 8° tot en met 11° toegevoegd, die luiden als volgt:

“8° de organisatie van het proces van de regie van de zorg en ondersteuning gericht op personen ouder dan zestien jaar, wat de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor meerderjarige personen met een handicap betreft, door de toekenning van budgetten voor de financiering van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te prioriteren, rekening houdend met de kloof tussen de ondersteuning die geboden wordt door zelfzorg, mantelzorg, het sociaal netwerk en reguliere zorg, en de ondersteuningsnood van de persoon met een handicap;

9° de optimalisering van de zorg en ondersteuning door aanbieders van zorg en ondersteuning door kennisdeling te bevorderen en te organiseren;

10° de toekenning van vergunningen aan aanbieders van zorg en ondersteuning;

11° het beslissen of er bij een meerderjarige persoon met een handicap een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning is.”.

Art. 25. In artikel 7, eerste lid, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van [...], wordt tussen het woord “agentschap” en het woord “toewijzen” de zinsnede “, al dan niet in samenwerking met andere organisaties,” ingevoegd.

Art. 26. In artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 21 juni 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 2° wordt de zinsnede “, en het opleggen van administratieve sancties aan voorzieningen” opgeheven;

2° in punt 3° worden de woorden “het persoonlijke-assistentiebudget en van het persoonsgebonden budget” vervangen door de woorden “de persoonsvolgende financiering van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning”;

3° er worden een punt 7° tot en met 13° toegevoegd, die luiden als volgt:

- “7° het erkennen en subsidiëren van organisaties die meewerken aan de indicatiestelling of aan vraagverheldering;
- 8° het subsidiëren van voorzieningen voor het bevorderen van kennisdeling, vermeld in artikel 6, 9°;
- 9° het vergunnen en subsidiëren van organisaties die optreden als tussenpersoon tussen de aanbieders van ondersteuning of de leverancier en personen met een handicap;
- 10° het ontwikkelen van criteria op basis waarvan zorg en ondersteuning zonder toewijzing door het agentschap toegankelijk is waarbij rekening gehouden wordt met minstens de kenmerken duur, frequentie en intensiteit, waardoor die zorg en ondersteuning onderscheiden kan worden van zorg en ondersteuning waarvoor wel een toewijzing door het agentschap nodig is;
- 11° het vaststellen van de voorwaarden voor de toegang tot zorg en ondersteuning zonder toewijzing door het agentschap, het vaststellen van de voorwaarden waaraan de aanbieders van die zorg en ondersteuning moeten voldoen, en de subsidiëring van deze zorg en ondersteuning;
- 12° het opleggen van administratieve sancties aan voorzieningen, vergunninghouders en andere organisaties die door het agentschap rechtstreeks of onrechtstreeks gesubsidieerd worden;
- 13° het ten laste nemen van de kosten van materiële ondersteuning van personen met een handicap.”.

Art. 27. Aan artikel 9 van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

“Het agentschap kan voor de uitvoering van zijn missie en taken een beroep doen op andere organisaties, van welke aard ook.”.

Art. 28. In artikel 12 van hetzelfde decreet wordt tussen het woord “met” en het woord “instanties” de zinsnede “andere overheden,” ingevoegd.

Art. 29. In artikel 13 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 maart 2009 en 12 juli 2013, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° het tweede lid wordt opgeheven;
- 2° het bestaande derde lid, dat het tweede lid wordt, wordt vervangen door wat volgt:

“Personen met een handicap of met een vermoeden van handicap kunnen, onder de voorwaarden en in de gevallen die met toepassing van artikel 8, 10° en 11°, door de Vlaamse Regering zijn vastgesteld, gebruikmaken van ondersteuning zonder aanvraag of toewijzing door het agentschap.”.

Art. 30. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 juni 2006, 22 december 2006, 21 december 2007, 20 maart 2009, 29 juni 2012, 21 juni 2013, 12 juli 2013 en 20 december 2013, wordt een artikel 14/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 14/1. Artikel 14 is niet van toepassing op ondersteuning die verleend wordt ter uitvoering van artikel 13, tweede lid.”.

Art. 31. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 2 juni 2006, 22 december 2006, 21 december 2007, 20 maart 2009, 29 juni 2012, 21 juni 2013, 12 juli 2013 en 20 december 2013 wordt hoofdstuk IV, dat bestaat uit artikel 16 tot en met 19, vervangen door wat volgt:

“HOOFDSTUK IV. Toeleiding tot de persoonsvolgende financiering

Art. 16. De persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap bestaat uit een getrapt ondersteuningssysteem voor personen met een handicap. De eerste trap omvat een basisondersteuningsbudget, verstrekt in het kader van de zorgverzekering, vermeld in artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, of artikel 3, derde lid, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming. De tweede trap omvat een budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, verstrekt door het agentschap.

De persoonsvolgende financiering, vermeld in het eerste lid, wordt geregeld in het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, met behoud van de toepassing van de bepalingen van dit decreet. Artikel 21 is echter niet van toepassing op het basisondersteuningsbudget, vermeld in het eerste lid, waarvoor de bepalingen van de zorgverzekering, vermeld in het eerste lid gelden.”.

Art. 17. Een meerderjarige persoon met een handicap die wil gebruikmaken van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning maakt een ondersteuningsplan op.

Het ondersteuningsplan komt tot stand in een actief proces waarbij, na een fase van vraagverduidelijking, de hele nood aan zorg en ondersteuning in kaart wordt gebracht. Het ondersteuningsplan maakt een onderscheid tussen materiële ondersteuning, zorg en ondersteuning die door de persoon met een handicap zelf, zijn gezin, zijn sociaal netwerk, welzijns- en gezondheidsvoorzieningen en niet-rechtstreeks toegankelijke handicapspecifieke diensten geleverd moet worden.

De persoon met een handicap stelt, al dan niet onder begeleiding van een dienst ondersteuningsplan of een andere rechtstreeks toegankelijke dienst of organisatie die door de persoon met een handicap gekozen is, zelf een ondersteuningsplan op.

Het ondersteuningsplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het agentschap. Als het ondersteuningsplan niet voldoet aan door de Vlaamse Regering vastgestelde minimale procesmatige vereisten, laat de persoon met een handicap zich bijstaan door een dienst ondersteuningsplan om een aangepast ondersteuningsplan op te maken.

De Vlaamse Regering bepaalt de wijze en de vorm waarin het ondersteuningsplan wordt ingediend.

Art. 18. Als de nood aan zorg en ondersteuning zoals vastgesteld op basis van het ondersteuningsplan, een door de Vlaamse Regering vastgestelde grens overschrijdt, wordt de nood aan zorg en ondersteuning bijkomend met een instrument voor de inschaling van de zorgswaarte vastgesteld. De Vlaamse Regering stelt het instrument voor de inschaling van de zorgswaarte vast.

Art. 18/1. Het agentschap kent op basis van het ondersteuningsplan en, al naar gelang het geval, op basis van de inschaling van de zorgzwaarte, een budget toe dat wordt uitgedrukt in budgetcategorieën. In de gevallen vermeld in artikel 10, derde lid, van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, legt het agentschap begeleidende maatregelen op of beslist het agentschap om het cashbudget om te zetten in een voucher.

Art. 18/2. Voor minderjarigen loopt de toeleiding naar het budget voor niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning volgens de regels voor de persoonsvolgende financiering, vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp.

Art. 19. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de persoon met een handicap de besteding van het budget waarmee niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt ingekocht, verantwoordt.

Art. 19/1. §1. Aanbieders van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning kunnen door het agentschap enkel worden vergund als ze gelijkwaardige zorg en ondersteuning aanbieden, onafhankelijk of de persoon met een handicap zijn zorg en ondersteuning financiert met een cashbudget of een voucher.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de bijkomende voorwaarden waaronder het agentschap een vergunning kan toekennen en houdt hierbij rekening met de kwaliteitseisen vermeld in of ter uitvoering van het decreet van 17 oktober 2003 betreffende de kwaliteit van de gezondheids- en welzijnsvoorzieningen.

§3. De Vlaamse Regering kan bovendien specifieke voorwaarden opleggen betreffende onder meer de output en het aanbod.

§4. De Vlaamse Regering regelt de procedure voor de aanvraag, de toekenning, de wijziging, de schorsing en de opheffing van de vergunning, inclusief de mogelijkheid om bezwaar aan te tekenen. De Vlaamse Regering houdt hierbij rekening met de bepalingen opgenomen in of ter uitvoering van het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid en van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en (Kandidaat-)pleegzorgers.

Het bezwaarschrift wordt behandeld volgens de regels die zijn vastgesteld bij of ter uitvoering van hoofdstuk III van het decreet van 7 december 2007 houdende oprichting van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid en van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers.”.

Art. 32. In artikel 20 van hetzelfde decreet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° de woorden “bereikt en op” worden vervangen door de zinsnede “bereikt, op”;
- 2° de woorden “en op organisaties die mee uitvoering geven aan de missie en taken van het agentschap” worden toegevoegd;

3° er worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Dit decreet is ook van toepassing op personen die gebruikmaken van rechtstreeks toegankelijke ondersteuning, en die op het ogenblik van de start van die ondersteuning de leeftijd van 65 jaar nog niet hebben bereikt, en op voorzieningen en organisaties die die ondersteuning bieden.

Dit decreet is ook van toepassing op personen bij wie door andere entiteiten van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest dan het agentschap ondersteuning wordt geïndiceerd, onder de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden.”.

Art. 33. Aan artikel 21 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 20 maart 2009, worden een derde en een vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Om ondersteuning te kunnen krijgen, hebben ze hetzij hun woonplaats in het Nederlandse taalgebied, hetzij hun woonplaats in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, en in dat laatste geval wenden ze zich tot een voorziening in het Nederlandse taalgebied of tot een voorziening in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens de organisatie ervan, geacht wordt uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

Er kan geen ondersteuning worden verstrekt aan een persoon die al ondersteund wordt door het Waalse Gewest, de Franse Gemeenschapscommissie van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Duitstalige Gemeenschap of het federale niveau.”.

Art. 34. Aan artikel 23 van hetzelfde decreet worden een tweede, derde en vierde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“De Vlaamse Regering organiseert het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan, met behoud van de toepassing van de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De door het agentschap erkende of vergunde organisaties of voorzieningen stellen aan de personeelsleden die met toezicht belast zijn alle gegevens ter beschikking die voor het toezicht noodzakelijk zijn. Ze staan die personeelsleden toe om ter plaatse de naleving van de bepalingen, vermeld in het tweede lid, te verifiëren en alle stappen te ondernemen die daarvoor nodig zijn. Deze bevoegdheden worden uitgeoefend met het oog op het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan. De personeelsleden die met het toezicht belast zijn, staan ervoor in dat de middelen die worden aanwend, passend en noodzakelijk zijn voor het toezicht op de naleving van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

Van hun vaststellingen maken de personeelsleden, vermeld in het derde lid, een verslag op. Het verslag heeft bewijswaarde tot het tegenbewijs. Van het verslag wordt een afschrift gestuurd naar de betrokkene.”.

Art. 35. In artikel 30 van hetzelfde decreet wordt punt 3° opgeheven.

Art. 36. Aan artikel 33, §2, van hetzelfde decreet wordt de volgende zin toegevoegd:

“De Vlaamse Regering stelt het tarief vast van de erelonen en de kosten voor de deskundigen die in het kader van medische deskundige onderzoeken bij de vorderingen, vermeld in artikel 582 van het Gerechtelijk Wetboek, worden aangesteld.”.

Afdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering

Art. 37. In artikel 3 van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, gewijzigd bij het decreet van 20 december 2002, worden de woorden “van dit decreet” vervangen door de zinsnede “van dit decreet of het decreet van (...) houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.”.

Art. 38. Aan artikel 4, §4, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 30 april 2009, wordt de volgende zin toegevoegd:

“Voor personen die onder de leeftijdsgrens vallen voor de aansluiting, vermeld in of ter uitvoering van dit artikel, kan de Vlaamse Regering specifieke regels en voorwaarden bepalen.”.

Art. 39. In artikel 6 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 2001, 20 december 2002 en 19 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1, tweede lid, wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° een erkende handicap als vermeld in artikel 2, 2°, van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, en een vastgestelde behoefte aan zorg en ondersteuning als vermeld in artikel 5 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, hebben.”;

2° in paragraaf 1, vierde lid, worden de woorden “dit decreet” vervangen door de zinsnede “dit decreet of het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap”;

3° paragraaf 2 wordt vervangen door wat volgt:

“§2. De tenlastenemingen worden, volgens de regels en onder de voorwaarden die de Vlaamse Regering vaststelt, geweigerd of verminderd, als de gebruiker, krachtens andere wetten, decreten, ordonnanties of reglementaire bepalingen, of krachtens gemeen recht, voor dezelfde kosten van niet-medische hulp- en dienstverlening als krachtens dit decreet of het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, aanspraak op schadeloosstelling kan maken of heeft gemaakt. De gebruiker moet zijn aanspraak doen gelden.”.

Art. 40. Aan artikel 7 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 20 december 2002 en gewijzigd bij het decreet van 21 juni 2013, worden een vierde en een vijfde lid toegevoegd, die luiden als volgt:

“Het basisondersteuningsbudget, vermeld in artikel 4 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, wordt alleen ambtshalve toegekend.

De Vlaamse Regering stelt de nadere regels vast voor de behandeling van de aanvraag of de ambtshalve toekenning.”.

Art. 41. In artikel 8 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 20 december 2002, 25 maart 2011 en 21 juni 2013, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. De Vlaamse Regering bepaalt de referentiebedragen op basis van de ernst en de duur van het verminderde zelfzorgvermogen of op basis van de zorgvorm, en bepaalt het bedrag van het basisondersteuningsbudget, vermeld in artikel 4 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.”.

Art. 42. In artikel 10 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 19 december 2008 en gewijzigd bij het decreet van 25 maart 2011, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° aan paragraaf 1 wordt een punt 4° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“4° de datum waarop door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, of door de toegangspoort, vermeld in artikel 2, §1, 51°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, een behoefte aan zorg en ondersteuning is vastgesteld als vermeld in artikel 5 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap, bij de gebruikers, vermeld in artikel 6, §1, tweede lid, 4°, van dit decreet.”;

2° aan paragraaf 2 wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“In afwijking van het eerste lid kan de Vlaamse Regering voor de inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad of voor de personen, vermeld in artikel 4, §2, vijfde lid, de carenstijd uitbreiden voor de uitvoering van het basisondersteuningsbudget, vermeld in artikel 4 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap.”.

Afdeling 3. Wijziging van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Art. 43. In artikel 39, eerste lid, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming worden de woorden “de zorgkassen en het agentschap” vervangen door de zinsnede “het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, de toegangspoort, vermeld in artikel 2, §1, 51°, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, de zorgkassen en het agentschap”.

Afdeling 4. Wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp

Art. 44. In artikel 26, §1, eerste lid, van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° worden de woorden “of in een persoonsvolgende financiering” vervangen door de woorden “in een persoonsvolgende financiering of in een combinatie van beide”;

2° aan punt 3° wordt de zinsnede “, of een combinatie van beide vastleggen in een jeugdhulpverleningsbeslissing en die bezorgen aan de minderjarige, zijn ouders of opvoedingsverantwoordelijken” toegevoegd.

Afdeling 5. Wijziging van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening

Art. 45. In artikel 3 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° zorg en ondersteuning die wordt ingekocht met een cashbudget, vermeld in artikel 11 van het decreet van [...] houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap, waarbij geen door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, opgericht bij artikel 3 van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, vergunde aanbieder van zorg en ondersteuning betrokken is.”.

Hoofdstuk 9. Slotbepalingen

Afdeling 1. Overgangsbepaling

Art. 46. De Vlaamse Regering bepaalt de maatregelen die nodig zijn om de overgang van de financiering van de niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning voor personen met een handicap die op datum van inwerkingtreding van dit decreet gebruikmaken van die zorg en ondersteuning naar de persoonsvolgende financiering, zoals geregeld in dit decreet, op een coherente manier te laten verlopen, en de termijnen waarin die overgang plaatsvindt.

De personen met een handicap die een persoonsgebonden budget of een persoonlijke-assistentiebudget toegekend hebben gekregen voor de inwerkingtreding van dit decreet, blijven dat budget behouden krachtens de modaliteiten die van kracht waren voor de inwerkingtreding van dit decreet, maximaal gedurende de termijnen die door de Vlaamse Regering zijn vastgesteld.

Afdeling 2. Inwerkingtredingsbepaling

Art. 47. Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2015, met uitzondering van artikel 31, 43 en 45, die in werking treden op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum.

Brussel, 31 januari 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN

BIJLAGE
bij de memorie van toelichting:
JONGEREN- EN KINDEFFECTRAPPORT (JOKER)

JoKER voor

het voorontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering

Gebruik de RIA-leidraad en de RIA-checklist om deze RIA in te vullen.

1 Gegevens van het advies

1.1 Gegevens van de regelgeving

nummer taal- en wetgevingstechnisch advies	2013/296
bevoegde minister(s) van de regelgeving	Jo Vandeurzen
RIA en JoKER	JoKER
link naar de regelgevingsagenda	Verankeren van de persoonsvolgende financiering in het decreet VAPH. Wijzigen (o.m. van art. 13) van het oprichtingsdecreet Vlaams agentschap voor Personen met een Handicap. Uitbreiden van het decreet houdende Vlaamse sociale bescherming.

1.2 Gegevens van de aanvrager

e-mailadres	Sam.VanBastelaere@vaph.be
organisatie	Vlaamse overheid
beleidsdomein	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
entiteit	VAPH

2 Titel en fase

CONCEPT EN PLANNING

ANALYSE EN REDACTIE

GOEDKEURING

PUBLICATIE EN OPVOLGING

Voorontwerp van decreet houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap

Fase: definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering op 31 januari 2014.

Eerste principiële goedkeuring: 12 juli 2013.

Tweede principiële goedkeuring: 6 december 2013.

3 Samenvatting

Door de afstemming van de wijze van financiering van zorg en ondersteuning voor kinderen en jongeren met een handicap op het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, wordt de vraagsturing door kinderen en jongeren van hun zorg en ondersteuning gegarandeerd. De overgang van zorg en ondersteuning voor minderjarigen naar zorg en ondersteuning voor meerderjarigen wordt gefaciliteerd zodat jongeren de garantie hebben dat ze de nodige zorg en ondersteuning krijgen. Dit alles kadert in de vermaatschappelijking van de zorg en is er een basisbijdrage tot het realiseren van de VN-conventie over de rechten van personen met een handicap.

Het getrapte systeem laat toe om in te spelen op de noden van kinderen en jongeren met een handicap die een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning hebben.

De invoering van het basisondersteuningsbudget garandeert dat er vanaf 2020 voor ieder kind of jongere met een handicap en een duidelijk vast te stellen behoefte aan zorg en ondersteuning minstens een basisondersteuning zal zijn. Om gebruik te maken van rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, dient zelfs geen aanvraag te gebeuren.

Het kind of de jongere kan doorstromen naar trap 2 als het basisondersteuningsbudget niet volstaat om de nood aan zorg en ondersteuning op te vangen. Door het persoonsvolgend budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning is de vraaggestuurde zorg en ondersteuning gegarandeerd.

Trap 1 en trap 2 van de persoonsvolgende financiering garanderen dat er in 2020 zorggarantie is voor alle kinderen en jongeren met een duidelijk vast te stellen nood aan zorg en ondersteuning.

4 Probleembeschrijving

Vrije beleidsruimte: zeer beperkt:

- Vlaams Regeerakkoord (2009-2014): "Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving": punt III,1,f: "De organisatie en de financiering van de gehandicaptenzorg wordt afgestemd op de hedendaagse visie op personen met hun handicap en hun plaats in de samenleving. De ondersteuning wordt vraaggestuurd georganiseerd. De verdere ontwikkelingen in de sector worden geleid door het richtsnoer van een zo groot mogelijke zelfsturing bij de bepaling van de ondersteuning van en voor personen met een handicap".

Iets verder lezen we in hetzelfde document: "De (handicapspecifieke) ondersteuning staat in functie van de ondersteuningsnood, de zorgzwaarte én het draagvlak van de persoon met een handicap in zijn thuissituatie".

- Conceptnota "Perspectief2020. Een nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap", die door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd op 17 februari 2012 (VR 20121702.Doc.0107-1): "De twee belangrijke doelstellingen die we willen bereiken in 2020 laten zich als volgt samenvatten:

* In 2020 is er een garantie op zorg voor de personen met een handicap met de grootste ondersteuningsnood onder de vorm van zorg en assistentie in natura of contanten.

* In 2020 genieten geïnformeerde gebruikers van vraaggestuurde zorg en assistentie in een inclusieve samenleving.

- Het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp biedt de oplossing om de verkokering van de jeugdhulpverlening en het gebrek aan samenwerking dat daarvan het gevolg is op te lossen. De integrale jeugdhulp maakt het jeugdhulpaanbod meer overzichtelijk, toegankelijk, vraaggestuurd en zorgt er voor dat het subsidiair kan worden ingezet. Dit decreet beoogt om aan minderjarigen, hun ouders en, in voorkomend geval, hun opvoedingsverantwoordelijken en de betrokken personen uit hun leefomgeving die daar nood aan hebben zorg op maat te bieden door sectoroverschrijdende samenwerking tussen jeugdhulpaanbieders en intersectorale afstemming van het jeugd aanbod. De jeugdhulpregie – waarbij de minderjarige wordt toegewezen aan een jeugdhulpaanbieder – gebeurt professioneel en objectief volgens welbepaalde parameters en wordt niet langer bepaald door het aanbod, onder andere voor kinderen en jongeren met een handicap.

- Conceptnota Persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap (VR 2013 0805 DOC.0453/1), goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 8 mei 2013.

- Het op 8 mei 2009 door Vlaanderen geratificeerde VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap is de kristallisering van de maatschappelijke evolutie waarbij de visie op personen met een handicap grondig gewijzigd is. Hierdoor ligt de focus nu op inclusie en de regie over het eigen leven. Het huidige systeem is hier niet aan aangepast.

Doorheen de jaren is de focus van een welzijnsperspectief verschoven naar een emancipatorisch ondersteunings- en burgerrechtenperspectief. Mee geïnspireerd door de paradigmashift van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap ligt de focus vandaag op inclusie en de regie over het eigen leven. Deze verschuiving heeft heel wat consequenties op de inhoud en de organisatie van zorg en ondersteuning, die wenselijk is om het perspectief van emancipatie en burgerrechten te realiseren.

Het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp voert een vraaggestuurde toeleiding in van minderjarigen met een handicap naar niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning. Een afstemming van de aansturing van de aanbieders van zorg en ondersteuning voor minderjarigen en jongeren met een handicap is dan ook noodzakelijk. Er bestaat immers een groot gevaar voor een mis-match als een vraaggestuurde toeleiding gecombineerd wordt met een aanbodsgerichte financiering van de zorgaanbieders.

Ondanks het feit dat er al jaren uitbreidingsbeleid voorzien is voor de zorg en ondersteuning van personen met een handicap, stellen we vast dat er nog steeds een groot tekort is aan aanbodzijde om alle zorgvragen van personen met een handicap te beantwoorden. Vandaag staan ongeveer 22.000 mensen geregistreerd in de Centrale Registratie van Zorgvragen. Ongeveer 1/3 van deze mensen heeft wel ondersteuning vanuit het VAPH, maar deze ondersteuning is niet optimaal en volstaat in bepaalde gevallen niet. Ongeveer 63% van de geregistreerde zorgvragers heeft nog geen enkele tussenkomst vanwege het VAPH (cijfers: zorgregierapport). Er wordt ook een spontane groei van personen met een handicap van 3% per jaar verwacht, waardoor het onbetaalbaar is om in het huidige systeem personen met een handicap de gepaste zorg en ondersteuning te beiden.

5 Beleidsdoelstelling

In de conceptnota “Perspectief 2020: nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap” worden in het derde deel de ambities, die we voor ogen hebben met betrekking tot de ondersteuning van personen met een handicap, beschreven, met name:

“De twee belangrijke doelstellingen die we willen bereiken in 2020 laten zich als volgt samenvatten:

- o In 2020 is er een garantie op zorg voor de personen met een handicap met de grootste ondersteuningsnood onder de vorm van zorg en assistentie in natura of contanten.
- o In 2020 genieten geïnformeerde gebruikers van vraaggestuurde zorg en assistentie in een inclusieve samenleving. “

Het doel is om een financieringsinstrument voor zorg en ondersteuning te ontwikkelen dat bijdraagt aan vraaggestuurde zorg en ondersteuning en aan zorggarantie voor de mensen met een handicap en de afstemming van de subsidiëring van VAPH-voorzieningen op integrale jeugdhulp realiseerd.

Specifiek voor kinderen en jongeren is de doelstelling tevens de afstemming van de financiering van het zorgaanbod voor kinderen en jongeren met een handicap op de toeleiding door de integrale toegangspoort, zodat beide vraaggestuurd werken.

S: Op een betaalbare wijze garanderen dat alle personen met een handicap en een zorgnood zorg en ondersteuning krijgen, rekening houdend met de paradigmashift die door de VN-conventie inzake de rechten van personen met een handicap juridisch verankerd werd.

M: de zorgregierapporten geven een halfjaarlijkse stand van zaken ivm de geregistreerde zorgvragers en opgeloste zorgvragen.

A: Zie hoger: goedkeuring conceptnota's + regeerakkoord – Maatschappelijk debat op 6 en 7 juni 2012.

R: Door een gefaseerde invoering, zowel voor het basisondersteuningsbudget als voor het persoonsvolgend budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, zal in 2020 iedere persoon met een handicap en een duidelijk vast te stellen ondersteuningsnood een budget hebben om zijn zorg en ondersteuning te financieren. Door de gefaseerde invoering krijgen alle stakeholders de kans om zich aan te passen en voor te bereiden op de omschakeling van de aanbodsgestuurde financiering naar de vraaggestuurde financiering.

T: In 2020 moet elke persoon met een handicap en zorgnood de garantie hebben dat hij op zorg en ondersteuning beroep kan doen. Elke persoon met een handicap en een duidelijk vast te stellen ondersteuningsnood zal in 2020 recht hebben op een basisondersteuningsbudget, op voorwaarde dat hij geen gebruik maakt van de persoonsvolgende financiering voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

6 Opties

➔ Nuloptie: voorzetting van een bestaande toestand

Via uitbreidingsbeleid bijkomende middelen ter beschikking om de geregistreerde zorgvragen op te lossen

➔ Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Persoonsvolgende financiering en basisondersteuningsbudget invoeren

➔ Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)

Alle minderjarigen zorg wordt omgevormd in Multifunctionele centra (MFC)

7 Analyse van de effecten

Doelgroepen

Kinderen en jongeren met een handicap (en hun ouders)
Voorzieningen en doorverwijzers

Nuloptie

Effectbeschrijving

Via uitbreidingsbeleid bijkomende middelen ter beschikking om de geregistreerde zorgvragen op te lossen

Uit de jarenlange ervaring met deze werkwijze is gebleken dat deze manier van werken ontoereikend is om een oplossing te bieden voor de vele niet opgeloste geregistreerde zorgvragen. Ondanks het feit dat er jarenlang bijkomende middelen zijn voorzien (145 miljoen euro tijdens deze legislatuur alleen), zijn er steeds meer personen met een handicap die een geregistreerde zorgvraag hebben.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen	nadelen
	omschrijving	omschrijving
Kinderen en jongeren met een handicap	Alles blijft vertrouwd	Geen zorg op maat mogelijk
Kinderen en jongeren met een handicap		Geen afstemming op integrale jeugdhulp – werken met modules is onmogelijk
Kinderen en jongeren met een handicap		Geen vraaggestuurde ondersteuning
Voorzieningen en doorverwijzers	Geen inspanningen voor zorgvernieuwing	Aanbod blijft geënt op een gedateerd systeem
Voorzieningen en doorverwijzers	Alles blijft vertrouwd	Werken met modules is onmogelijk – mogelijke discrepantie tussen het (aanbodsgericht gefinancierde) aanbod en de vraaggestuurde ondersteuning van kinderen en jongeren met een handicap

Optie 2: nieuwe beleidsmaatregel(en) – gekozen optie

Persoonsvolgende financiering en basisondersteuningsbudget invoeren

In deze optie wordt aan elke persoon met een handicap gegarandeerd dat hij ten laatste in 2020 een basisondersteuningsbudget krijgt. De persoonsvolgende financiering is een getrapt systeem. Een persoon met een handicap en ondersteuningsnood moet zich richten tot het VAPH of tot de integrale toegangspoort (voor minderjarigen) om erkend te worden als persoon met een handicap met een duidelijk vast te stellen nood aan

zorg en ondersteuning. Deze erkenning wordt elektronisch doorgestuurd naar de zorgverzekering waardoor deze persoon aanspraak kan maken op een basisondersteuningsbudget. Met dit budget kan de persoon met een handicap zijn zelfzorg, de zorg door zijn gezin, de zorg die geboden wordt door zijn omgeving en door reguliere diensten vergoeden. De persoon met een handicap moet in deze niet voldoen aan de verblijfsvoorwaarden die zijn opgenomen in het VAPH-decreet. Gelet op de Europese regels moet de persoon die aanspraak wil maken op het basisondersteuningsbudget voldoen aan de verblijfsvoorwaarden die gelden in het kader van de zorgverzekering.

Als blijkt dat de persoon met een handicap behoefte heeft aan gespecialiseerde meer frequente, meer intensieve en/of erg gespecialiseerde ondersteuning kan hij beroep doen op het VAPH of de integrale toegangspoort (voor minderjarigen) om een budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning aan te vragen. Hiervoor moet de meerjarige persoon met een handicap, al dan niet met ondersteuning vanuit een dienst ondersteuningsplan, een ondersteuningsplan opmaken. Dit ondersteuningsplan wordt gevalideerd door het VAPH. Als hieruit blijkt dat de meerjarige persoon met een handicap zijn ondersteuning inderdaad niet kan invullen zonder gebruik te maken van niet-rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, gebeurt een eerste evaluatie. Als de op basis van het ondersteuningsplan noodzakelijke middelen een bepaalde grens niet overschrijden, wordt het persoonsvolgend budget toegekend.

Als uit het ondersteuningsplan blijkt dat de nodige ondersteuning een bepaalde grens wel overschrijdt, wordt de zorgzwaarte van de persoon met een handicap door middel van een instrument in beeld gebracht. Op basis van de combinatie van het ondersteuningsplan en de inschaling van de zorgzwaarte wordt een persoonsvolgend budget bepaald en aan de persoon met een handicap toegekend.

Voor minderjarigen gebeurt de toeleiding tot de persoonsvolgende financiering overeenkomstig de regels van de integrale jeugdhulp. De uitbetaling van de budgetten gebeurt door het VAPH.

De persoon met een handicap aan wie een persoonsvolgend budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning werd toegekend, verliest zijn aanspraak op het basisondersteuningsbudget.

In principe kan de persoon met een handicap (of zijn ouders in het geval van minderjarigen) er voor kiezen om zijn persoonsvolgend budget in cash te ontvangen, dan wel om de financiering van zijn ondersteuning door middel van een voucher rechtstreeks tussen het VAPH en de zorgaanbieder te laten verlopen. Enkel wanneer de minderjarige naar niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning wordt toegeleid in het kader van gerechtelijke jeugdhulp of met tussenkomst van een gemandateerde voorziening, kan de financiering enkel in de vorm van een voucher gebeuren.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen	nadelen
	omschrijving	omschrijving
Kinderen en jongeren met een handicap	Vanaf 2020 bestaat er een recht op het basisondersteuningsbudget	Bepaalde personen met een handicap of ouders zijn mogelijk niet in staat om het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te beheren: er zijn dus begeleidende maatregelen nodig

Kinderen en jongeren met een handicap	Door de afstemming op integrale jeugdhulp is de vraagsturing van de ondersteuning mogelijk	
Kinderen en jongeren met een handicap	Zorg op maat is mogelijk en zorgcontinuïteit kan geboden worden	
Voorzieningen en doorverwijzers	Één systeem zowel voor VAPH als voor de voorzieningen, ongeacht ze zich richten tot meerderjarigen of minderjarigen	Administratieve en subsidie-technische afstemming met integrale jeugdhulp is niet zo vanzelfsprekend
Voorzieningen en doorverwijzers	Zorgcontinuïteit kan geboden worden en zorg op maat kan geleverd worden	De opvolging van de besteding van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning is noodzakelijk (vooral bij een cash-budget)

Optie 3: nieuwe beleidsmaatregel(en)

Alle minderjarigen zorg wordt omgevormd in Multifunctionele centra (MFC). Deze centra kunnen soepel verschillende vormen van zorg en ondersteuning aanbieden, maar de financiering van het aanbod gebeurt nog steeds aanbodsgestuurd.

Vergelijkingstabel van alle effecten

doelgroepen	voordelen		nadelen	
	omschrijving		omschrijving	
Kinderen en jongeren met een handicap	Zorg op maat en zorgcontinuïteit is mogelijk		Personen met een handicap (of hun ouders, in het geval van minderjarigen) hebben niet de regie over de eigen ondersteuning	
Kinderen en jongeren met een handicap	Indien MFC wordt geoperationaliseerd in modules is een goede afstemming met integrale mogelijk		Mogelijk is er een discrepantie tussen het aanbodsgestuurde aanbod en de vraag	
Voorzieningen en doorverwijzers	Modern administratief-technisch systeem		Twee verschillende systemen, zowel voor het VAPH als voor voorzieningen: minderjarig <> meerderjarig. Een vlotte overgang tussen de twee systemen is niet gegarandeerd	
Voorzieningen en doorverwijzers	Indien MFC wordt geoperationaliseerd in modules is een goede afstemming met integrale mogelijk		Indien MFC niet wordt geoperationaliseerd in modules is een goede afstemming met integrale zeer moeilijk	

8 Vergelijking van de opties

Onder meer omdat het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp volledig in werking zal treden op 1 maart 2014, is de afstemming van het financieringssysteem van zorg en ondersteuning van kinderen en jongeren met handicap noodzakelijk. Het gevaar op een mis-match bij een financieringssysteem met een aanbodsgestuurd aanbod de vraag naar zorg en ondersteuning is niet denkbeeldig. Verder moet de paradigmashift, juridisch verankerd in de VN-Convention inzake de rechten van personen met een handicap, tot uiting komen in het beleid ten aanzien van kinderen en jongeren met een handicap. Een systeemverandering is dus noodzakelijk. Het nieuwe systeem moet, met een minimum aan administratieve lasten vraaggestuurde zorg en ondersteuning mogelijk maken zodat kinderen en jongeren met een handicap voldoende zorg en ondersteuning op maat kunnen krijgen. Hierbij wordt maximaal rekening gehouden met hun eigen keuzes of die van hun ouders.

De derde optie, de omvorming van alle zorg voor minderjarigen in Multifunctionele centra heeft enkele voordelen. Zo wordt zorg op maat mogelijk en is, naar gelang de manier waarop het wordt ingevoerd, afstemming met het decreet betreffende de integrale jeugdhulp mogelijk. Deze optie laat echter niet toe om kinderen en jongeren met een handicap of hun ouders de regie over de eigen zorg en ondersteuning te laten voeren. Er is immers nog steeds aanbodsgestuurde financiering. Aangezien er bovendien een verschillend aanbod van zorg en ondersteuning is voor minderjarigen en meerderjarigen, is de overgang tussen beide systemen niet gegarandeerd.

Door de invoering van de persoonsvolgende financiering is de afstemming met het decreet betreffende de integrale jeugdhulp gegarandeerd. Bovendien brengt deze optie de paradigmashift inzake de zorg en ondersteuning voor personen met een handicap volledig tot uiting. Kinderen en jongeren met een handicap of hun ouders kunnen maximaal de regie over hun eigen zorg en ondersteuning voeren en er wordt maximaal rekening gehouden met hun wensen. Door de invoering van het basisondersteuningsbudget zal er in 2020 zorggarantie zijn voor alle kinderen en jongeren met een handicap en een duidelijk vast te stellen nood aan zorg en ondersteuning. Trap 2 van de persoonsvolgende financiering is toegankelijk voor kinderen en jongeren met een handicap en een duidelijk vast te stellen nood aan zorg en ondersteuning die behoefte hebben aan gespecialiseerde meer frequente, meer intensieve en/of erg gespecialiseerde ondersteuning. Het persoonsvolgend budget voor de niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening zal gebaseerd zijn op de resterende nog niet beantwoorde ondersteuningsnood, na verrekening van de andere aanwezige ondersteuningsbronnen in het natuurlijke en sociale netwerk, en in de reguliere zorg. Hierdoor worden alle ondersteuningsbronnen aangeboord en is een vlotte overgang tussen de verschillende vormen van zorg en ondersteuning gegarandeerd. Aangezien het budget persoonsvolgend is, zijn er geen problemen bij de overgang van de zorg en ondersteuning voor minderjarigen naar zorg en ondersteuning voor meerderjarigen. De continuïteit van de zorg en ondersteuning is dus altijd gegarandeerd.

9 Uitvoering

Dit voorontwerp van decreet legt de rechtsbasis voor de verdere uitvoeringsbesluiten waarin de finale keuzes gemaakt zullen worden. De keuzes in deze uitvoeringsbesluiten zullen de beheerskosten bepalen.

Met dit voorontwerp van decreet worden tegelijk de nodige aanpassingen gedaan aan het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering en het decreet van 13 juli 2012 houdende de Vlaamse sociale bescherming, het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp en het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening om de invoering van de persoonsvolgende financiering mogelijk te maken en de afstemming met de integrale jeugdhulp te verzekeren.

Budgettair voorziet het voorontwerp van decreet in een groeipad voor de financiering van de budgetten voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning, op basis van een analyse van de niet ingevulde nood aan zorg en ondersteuning.

10 Administratieve lasten

Afhankelijk van de uitvoeringsbesluiten.

Wel wordt voorzien in een automatische gegevensuitwisseling tussen het VAPH, integrale jeugdhulp en de zorgverzekering zodat de toekenning van het basisondersteuningsbudget automatisch kan verlopen.

11 Handhaving

Het agentschap zorginspectie is bevoegd om de controle van de besteding van de middelen voor de persoonsvolgende financiering door de persoon met een handicap na te gaan en te verifiëren. De noodzakelijke stavingsstukken die de persoon met een handicap moet aanwenden om de besteding aan te tonen zullen bij BVR bepaald worden

De sanctionering zal bestaan uit het verlies van het basisondersteuningsbudget dan wel uit de terugbetaling van de niet overeenkomstig de uitvoeringsbesluiten besteedde middelen van de persoonsvolgende financiering voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning.

12 Evaluatie

Door middel van de halfjaarlijkse zorgregierapporten kan de evolutie van de invulling van de zorgvragen opgevolgd worden en kan het effect van de nieuwe regeling in kaart gebracht worden.

Het voorontwerp van decreet voorziet dat de Vlaamse Regering jaarlijks verslag uitbrengt aan het Vlaams Parlement over de analyse van de niet ingevulde nood aan zorg en ondersteuning om het groeipad van het budget voor niet rechtstreeks toegankelijke zorg en ondersteuning te bepalen.

13 Consultatie

Op 6 en 7 juni 2012 vond een maatschappelijk debat plaats waarop door vertegenwoordigers van de verschillende geledingen van de sector beleidsaanbevelingen geformuleerd werden.

Op 6 november werden deze beleidsaanbevelingen besproken in de Commissie Welzijn, Volksgezond, Gezin en Armoedebeleid (1806 (2012-2013) – Nr. 1)

De op 8 mei 2013 door de Vlaamse Regering goedgekeurde conceptnota Persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap werd op 30 april 2013 besproken op het Raadgevend Comité van het VAPH en werd op 28 mei 2013 geadviseerd.

14 Contactinformatie

Sam Van Bastelaere (Sam.VanBastelaere@vaph.be)
VAPH
Sterrenkundelaan 30
1210 Sint-Joost-Ten-Node